

## KO E TOHI 'AE PALŌFITA KO 'ISIKIELI

*1 Ko e kuonga 'oe kikite 'a 'Isikieli 'i Kipa. 4 Ko 'ene mamata ki he Selupimi 'e toko fā, 15 Mo e teka 'e fā, 26 Mo e nāunau 'oe 'Otua.*

<sup>1</sup> Ko eni, 'i he 'ene hoko ki hono tolungofulu 'oe ta'u, mo hono fā 'oe māhina, pea 'i hono nima 'oe 'aho 'oe māhina 'o 'eku 'i he kakai pōpula 'i he ve'e vaitafe 'o Kipa, na'e fakaava 'ae ngaahi langi pea na'aku mamata ki he ngaahi me'a hā mai mei he 'Otua. <sup>2</sup> 'I hono nima 'oe 'aho 'oe māhina 'i hono nima ta'u 'oe fakapōpula 'i 'ae tu 'i ko Sihoiakimi. <sup>3</sup> Na'e hoko totonu mai 'ae folofola 'a Sihova kia 'Isikieli ko e taula'eiki, ko e foha 'o Posi, 'i he fonua, 'oe kau Kalitia, 'i he potu vaitafe ko Kipa; pea na'e 'iate ia 'ae nima 'o Sihova 'i ai. <sup>4</sup> Pea na'aku sio, pea vakai, na'e ha'u 'ae 'ahiohio mei he tokelau ko e fu'u 'ao lahi, mo e afi na'e femamio'aki, pea na'e takatakai ia 'e he maama, pea kikila mai mei hono potu 'i loto 'o hangē ko e 'amipa, mei he loto afi. <sup>5</sup> Pea na'e ha'u foki mei he loto me'a 'ae tatau 'oe me'a mo'ui 'e fā. Pea ko e anga eni 'o 'enau hā mai. Na'a nau mata tatau mo e tangata. <sup>6</sup> Pea na'a nau taki taha 'ae mata 'e fā, pea nau taki taha 'ae kapakau 'e fā. <sup>7</sup> Pea ko honau va'e ko e va'e totonu: pea tatau 'a honau 'aofiva'e mo e 'aofiva'e 'oe 'uhiki 'i pulu: pea na'e ulo 'o hangē ko e ulo 'oe palasa kuo fakangingila. <sup>8</sup> Pea na'a nau nima 'o hangē ko e tangata 'i honau lalo kapakau 'i honau potu 'e fā; pea na'e 'i honau potu 'e fā 'ae mata

mo e kapakau. <sup>9</sup> Na'e feuutaki honau kapakau; pea na'e 'ikai fetafoki'aki 'enau 'alu; ka na'e taki taha 'alu fakahangatonu atu. <sup>10</sup> Pea ko e me'a ki honau mata, na'e ma'u 'e he toko fā ni 'ae mata 'oe tangata, mo e mata 'oe laione ki he to'omata'u: pea ma'u 'e he toko fā ni 'ae mata 'oe pulu ki he to'ohema, pea ma'u foki 'e he toko fā ni 'ae mata 'oe 'ikale. <sup>11</sup> Na'e pehē 'ae anga 'o honau mata: pea na'e mafola honau kapakau ki 'olunga; na'e taki taha hono kapakau 'e ua na'e fepikitaki, pea ko e ua na'e 'ufi'ufi 'aki honau sino. <sup>12</sup> Pea na'e taki taha 'alu fakahangatonu atu pe: ko ia ne 'alu ki ai 'ae laumālie, ko ia ia na'a nau 'alu ki ai, pea na'e 'ikai te nau tafoki 'i he'enau 'alu. <sup>13</sup> Pea ko e tatau 'oe me'a mo'ui 'e fā, na'e hangē ko e ulu 'ae fefie 'i he afi, pea ko e ulu 'ae tu'unga maama na'e 'alu hake ia mo 'alu hifo 'i he ha'oha'onga 'oe ngaahi me'a mo'ui; pea na'e ulu lahi 'ae afi pea 'asi mai 'ae 'uhila mei he afi. <sup>14</sup> Pea na'e lele mo toe foki mai 'ae ngaahi me'a mo'ui 'o hangē ko e ulu 'oe 'uhila. <sup>15</sup> Pea ko eni, lolotonga 'eku sio ki he ngaahi me'a mo'ui, vakai, ko e teka 'e taha na'e tu'u ki he kelekele 'i he tafa'aki 'oe ngaahi me'a mo'ui, pea mo hono mata 'e fā. <sup>16</sup> Pea ko e anga 'oe ngaahi teka mo hono ngaohi na'e hangē ko e lanu 'oe pelili: pea na'e tatau 'ae me'a ni 'e fā: pea na'e hā mai hono ngaohi na'e hangē kuo 'ai 'ae teka 'e taha 'i he loto teka 'e taha. <sup>17</sup> 'I he'enau 'alu na'a nau 'alu 'i honau tafa'aki 'e fā: pea na'e 'ikai ke tafoki 'i he'enau 'alu. <sup>18</sup> Pea ko honau ngaahi me'a tākai na'e faka'ulia ko e me'a 'i hono mā'olunga lahi; pea na'e pito 'a honau me'a tākai 'i he mata 'o takatakai 'i he me'a ni 'e fā. <sup>19</sup> 'I he'ene 'alu 'ae

ngaahi me'a mo'ui, na'e 'alu ai pe mo e ngaahi teka, pea ka hiki hake 'ae ngaahi me'a mo'ui mei he kelekele, na'e hiki ai pe mo e ngaahi teka. <sup>20</sup> Ko e potu kotoa pē na'e 'alu ki ai 'ae laumālie, na'a nau 'alu ai, ko ia ia 'e 'alu ki ai honau laumālie; pea na'e hiki hake 'o fakahangatonu mai 'ae ngaahi teka kiate kinautolu: he ko e laumālie 'oe me'a mo'ui na'e 'i he ngaahi teka. <sup>21</sup> 'I he'ene 'alu 'ena, na'e 'alu eni; pea 'i he'ene tu'uma'u 'ena, na'e tu'u eni; pea 'i he'ene hiki hake 'ena mei he kelekele, na'e hiki hake ai 'ae ngaahi teka 'o fakahangatonu mai kiate kinautolu: he na'e 'i he ngaahi teka 'ae laumālie 'oe me'a mo'ui. <sup>22</sup> Pea na'e tatau hono fakamalumu mei 'olunga 'i he ngaahi me'a mo'ui, mo e lanu 'oe kalisitā fakamanavahē, 'oku mafola atu ki 'olunga 'i honau 'ulu. <sup>23</sup> Pea na'e mafola totonu hake 'i lalo 'i hono fakamalumu 'a honau kapakau, pea ne fepikitaki ia: na'e taki taha honau kapakau 'e ua na'e 'ufi'ufi 'aki honau sino 'i he tafa'aki ko eni, pea mo e ua na'e 'ufi'ufi 'aki mei hena. <sup>24</sup> Pea 'i he'enau 'alu na'aku fanongo ki he longoa'a 'o honau kapakau, na'e hangē ko e 'u'ulu 'oe ngaahi vai lahi, hangē ko e le'o 'oe māfimaifi, mo e ongo mai 'ae lea, mo e longoa'a 'o ha fu'u tokolahi: pea 'i he'enau tu'u na'a nau fāu honau kapakau. <sup>25</sup> Pea 'i he'enau tu'u mo fāu honau kapakau na'e ongo mai 'ae le'o mei he langi, ki 'olunga 'i honau 'ulu.

<sup>26</sup> ¶ Pea na'e hā mai 'ae tatau 'oe nofo'a fakatu'i mei 'olunga 'i he potu langi na'e feangai hifo mo honau 'ulu, pea na'e hangē ia ko e maka ko e safaia, pea hā mai mei he tatau 'oe nofo'a fakatu'i 'ae mata 'o hangē ko e hā mai 'o ha tangata mei

'olunga 'i ai. <sup>27</sup> Pea na'aku mamata na'e lanu tatau ia mo e 'amipa, pea hangē ko e afi 'oku takatakai 'i loto 'i ai mei he hā mai 'o hono kongaloto 'o fai ki 'olunga, pea mei he hā mai 'o hono kongaloto 'o fai ki lalo na'aku mamata na'e hangē ko e afi pea na'e ulo takatakai 'i ai. <sup>28</sup> 'O hangē ko e 'ūmata 'oku 'i he 'ao 'i he 'aho 'oe 'uha, na'e pehē 'ae ulo takatakai 'i ai. Ko e hā mai eni 'ae tatau 'oe nāunau 'o Sihova.

Pea 'i he'eku mamata ki ai, na'aku tōmapē'e ki hoku mata, pea na'aku fanongo ki he le'o 'o ha taha na'e lea mai.

## 2

*1 Ko e fekau kia 'Isikieli. 6 Hono akonaki'i. 9 Ko e tohi tākai 'oe kikite mamafa.*

<sup>1</sup> Pea na'a ne pehē mai kiate au, "Foha 'oe tangata, tu'u hake ki ho va'e pea te u lea kiate koe."

<sup>2</sup> Pea 'i he'ene folofola mai, na'e hoko mai 'ae laumālie kiate au, 'o ne fokotu'u au ki hoku va'e, pea u fanongo kiate ia na'e lea kiate au. <sup>3</sup> Pea na'a ne pehē kiate au, "Foha 'oe tangata, 'oku ou fekau atu koe ki he fonua 'o 'Isileli, ki he pule'anga angatu'u, kuo angatu'u kiate au: kuo fai angahala kiate au 'akinautolu mo 'enau ngaahi tamai, 'io, 'o a'u ki he 'aho ni. <sup>4</sup> He ko e fānau mata fielahi mo loto fefeka 'akinautolu. Ko au ia 'oku ou fekau atu koe kiate kinautolu; pea te ke pehē kiate kinautolu, 'Oku pehē 'a Sihova ko e 'Otua. <sup>5</sup> Pea neongo 'enau loto ke fanongo, pe ko 'enau ta'eloto ki ai, (he ko e fale angatu'u 'akinautolu,) ka te nau 'ilo na'e ai ha palōfita 'iate kinautolu.

<sup>6</sup> ¶ "Pea ko koe, 'e foha 'oe tangata, 'oua na'a ke manavahē kiate kinautolu pea 'oua na'a ke manavahē ki he'enau lea, neongo ho'o 'i he 'akau

talatala mo e talatala'āmoa, pea ke nofo hifo 'i he lotolotonga 'oe ngaahi sikopio: 'oua na'a ke manavahē ki he'enau lea, pea 'oua na'a ke lilika 'i he'enau sio: ka ko e mo'oni ko e fale angatu'u 'akinautolu. <sup>7</sup> Pea te ke lea 'aki 'e koe 'a 'eku ngaahi lea kiate kinautolu, pe te nau loto ke fanongo ki ai, pe te nau ta'eloto ki ai he 'oku lahi 'aupito 'enau angatu'u. <sup>8</sup> Ka ko koe, 'e foha 'oe tangata, fanongo ki he me'a 'oku ou lea 'aki kiate koe: 'oua na'a ke angatu'u koe 'o hangē ko e fale angatu'u na: fakamanga ho ngutu pea ke kai 'aia te u foaki kiate koe."

<sup>9</sup> ¶ Pea 'i he'eku sio, vakai, na'e fakahā mai kiate au 'ae nima; pea vakai na'e 'i ai 'ae takainga tohi; <sup>10</sup> Pea ne folofolahi ia 'i hoku 'ao; pea na'e tohi ia 'i loto pea 'itu'a: pea na'e tohi 'i ai 'ae tangi, mo e mamahi, pea mo e mala'ia.

### 3

*1 'Oku kai 'e 'Isikieli 'ae takainga tohi 4 'Oku tokoni ia 'e he 'Otua. 15 'Oku fakahā kiate ia 'e he 'Otua 'ae anga 'oe kikite. 22 'Oku mato'o mo tāpuni 'e he 'Otua 'ae ngutu 'oe palōfita.*

<sup>1</sup> Na'a ne toe pehē mai kiate au, "Foha 'oe tangata, kai 'aia 'oku ke ma'u; kai 'ae takainga tohi ni, pea 'alu 'o lea ki he fale 'o 'Isileli." <sup>2</sup> Ko ia na'aku fakamanga hoku ngutu, pea na'a ne pule ke u kai 'ae takainga tohi na. <sup>3</sup> Pea na'a ne pehē kiate au, "Foha 'oe tangata, kai ki loto, pea fakafonu ho loto fatu 'aki 'ae takainga tohi ni kuo u foaki kiate koe. Ko ia na'aku toki kai ia; pea na'e melie ia 'i hoku ngutu 'o hangē ko e hone.

<sup>4</sup> ¶ Pea na'a ne pehē kiate au, "Foha 'oe tangata, 'alu pea ke hoko atu ki he fale 'o 'Isileli, pea lea 'aki kiate kinautolu 'a 'eku ngaahi lea. <sup>5</sup> He 'oku 'ikai fekau koe ki ha kakai 'oku le'o kehe mo lea 'ilongata'a, ka ko e fale 'o 'Isileli. <sup>6</sup> 'O 'ikai ki ha kakai tokolahi 'oku lea kehe mo lea 'ilongata'a, 'aia 'oku 'ikai te ke 'ilo ki he'enua lea. Ko e mo'oni ka ne u fekau koe kiate kinautolu, pehē kuo nau fanongo kiate koe. <sup>7</sup> Ka 'oku 'ikai fie fanongo 'e he fale 'o 'Isileli kiate koe: he na'a mo au 'oku 'ikai te nau fanongo: he kuo fielahi mo loto fefeka 'ae fale kotoa pē 'o 'Isileli. <sup>8</sup> Vakai, kuo u fakamālohi ho mata 'o'ou ki honau mata, pea mālohi mo ho fo'i la'ē ki honau fo'i la'ē. <sup>9</sup> Hangē ko e taiamoni 'oku fefeka lahi 'i he maka afi, kuo u ngaohi ke pehē ho fo'i la'ē: 'oua 'e manavahē kiate kinautolu, pea 'oua 'e manavahē ki he'enua sio, ka ko e fale angatu'u mo'oni 'akinautolu." <sup>10</sup> Pea na'a ne pehē mai foki kiate au, "Foha 'oe tangata, ke ke ma'u ki ho loto 'a 'eku ngaahi lea kotoa pē 'oku ou lea 'aki kiate koe, pea fanongo mai ho telinga. <sup>11</sup> Pea ke 'alu, 'alu koe kiate kinautolu 'oku pōpula, ki he fānau 'a ho'o kakai, pea ke lea kiate kinautolu, pea tala ki ai, 'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua; pe te nau fanongo, pe te nau ta'ekātaki'i." <sup>12</sup> Hili ia na'e 'ave au 'e he laumālie pea na'aku fanongo ki he le'o mei hoku tu'a 'o hangē ko e 'u'ulu lahi, na'e pehē, "Ke monū'ia 'ae nāunau 'o Sihova 'i hono 'afio'anga." <sup>13</sup> Pea na'aku fanongo foki ki he kapatā 'ae kapakau 'oe ngaahi me'a mo'ui, 'aia na'e feuutaki, mo e longoa'a 'oe ngaahi teka na'e fehangai mo kinautolu, mo e 'u'ulu 'oe mumuhu lahi. <sup>14</sup> Ko ia ne hiki au 'e he laumālie 'o ne 'ave

au, pea na'aku 'alu 'i he mamahi mo e lili 'a hoku laumālie, ka na'e mālohi 'iate au 'ae nima 'o Sihova.

<sup>15</sup> ¶ Ko ia na'aku ha'u ai kiate kinautolu 'oku pōpula 'i Telapipi na'e nofo ki he vaitafe ko Kipa, pea na'aku nofo 'i honau nofo'anga 'o tatali ofi ai 'iate kinautolu 'i he 'aho 'e fitu. <sup>16</sup> Pea 'i he'ene hoko ki he faka'osi 'oe 'aho 'e fitu, na'e hoko mai kiate au 'ae folofola 'a Sihova, 'o pehē, <sup>17</sup> "Foha 'oe tangata, kuo u tuku koe ko e le'o ki he fale 'o 'Isileli: ko ia ke ke fanongo ki he lea mei hoku ngutu, pea valoki'i 'akinautolu meiate au. <sup>18</sup> 'O kau ka pehē ki he angahala, 'Ko e mo'oni te ke mate;' ka 'oku 'ikai te ke valoki, pe lea ke fakatafoki 'ae angahala mei hono hala kovi, kae hao ai 'ene mo'ui; 'e mate mo'oni 'i he'ene angahala 'ae angahala ko ia; ka ko hono toto te u 'eke ia kiate koe. <sup>19</sup> Ka ko eni, kapau te ke valoki 'ae angahala, pea 'oku 'ikai tafoki ia mei he'ene kovi, mo hono hala kovi, 'e mate ia 'i he'ene angahala, ka kuo ke faka'ata'atā ho laumālie 'o'ou. <sup>20</sup> Mo eni, 'Oka liliu ha tangata mā'oni'oni mei he'ene mā'oni'oni pea fai angahala, pea u 'ai ha tūkia'anga 'i hono 'ao, 'e mate ia: 'e mate ia 'i he'ene angahala pea 'e 'ikai manatu'i 'ae mā'oni'oni 'aia na'a ne fai, ka ko e me'a 'i ho'o ta'evaloki kiate ia, te u 'eke mei ho nima 'a hono toto: <sup>21</sup> Ka koe'uhi, kapau te ke valoki 'ae mā'oni'oni, ke 'oua na'a fai hala 'ae mā'oni'oni, pea 'oku 'ikai ai te ne fai angahala, ko e mo'oni te ne mo'ui, koe'uhi kuo takitala'i; pea kuo ke faka'ata'atā foki ho laumālie."

<sup>22</sup> ¶ Pea na'e 'ai kiate au 'ae nima 'o Sihova 'i ai; 'o ne pehē kiate au, "Tu'u, pea 'alu atu ki he toafa, pea te u lea ai kiate koe." <sup>23</sup> Ko ia na'aku tu'u hake,

mo ‘alu atu ki he toafa: pea vakai na‘e tu‘u ‘i ai ‘ae nāunau ‘o Sihova, ‘o hangē ko hono nāunau na‘aku mamata ai ‘i he potu vaitafe ‘o Kipa: pea na‘aku tōmape‘e ki hoku mata.” <sup>24</sup> Pea na‘e toki hū ‘ae laumālie kiate au ‘o ne fokotu‘u au ki hoku va‘e, ‘o ne folofola kiate au, ‘o ne pehē kiate au, “‘Alu, pea tāpuni koe ‘i ho loto fale. <sup>25</sup> Ka ko koe, ‘E foha ‘oe tangata, vakai te nau ‘ai kiate koe ‘ae ngaahi ha‘i, ‘onau ha‘i ‘aki koe, pea ‘e ‘ikai te ke fou atu kitu‘a ‘iate kinautolu: <sup>26</sup> Pea te u ngaohi ke piki ho ‘elelo ki ho ‘o‘ao‘ingutu, pea te ke noa, pea ‘e ‘ikai te ke hoko ko e valoki kiate kinautolu he ko e fale angatu‘u ‘akinautolu. <sup>27</sup> Ka ‘i he‘eku lea kiate koe, te u fa‘ai ho ngutu, pea te ke tala kiate kinautolu, ‘Oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua; Ko ia ‘oku fanongo, tuku ke ne fanongo; pea ko ia ‘oku ta‘ofi, tuku ke ne ta‘ofi: he ko e fale angatu‘u ‘akinautolu.”

## 4

*1 Ko e fakatātā ki he tau ‘oku kāpui ha kolo ‘oku fakahā ai hono fuoloa ‘o ‘enau pōpula. 9 ‘Oku fakahā hono lahi ‘ae hongē ‘i he faingata‘a ‘ae ma‘u me‘akai.*

<sup>1</sup> Ko koe foki, “Foha ‘oe tangata, to‘o kiate koe ha maka‘umea, pea tuku ia ‘i ho ‘ao, pea tohi ki ai ha fakatātā ki he kolo ko Selūsalema: <sup>2</sup> Pea ke kāpui ‘aki ia ‘ae tau, pea langa ha kolo ki ai, pea tanu puke ki ai, tuku foki ki ai ‘ae nofo‘anga ‘oe tau, pea fokotu‘u takatakai ‘i ai ‘ae me‘a teke ‘ā. <sup>3</sup> Pea ke to‘o foki kiate koe ‘ae ukamea lafalafa, pea fokotu‘u ia ko e ‘ā ukamea ‘i homo vaha‘a mo e kolo: pea ke fakahanga ho mata ki ai, pea ‘e takatakai ia, pea ko koe te ke tau‘i ia. ‘E hoko eni ko



e faka'ilonga ki he fale 'o 'Isileli. <sup>4</sup> Ke ke tokoto foki ki ho potu fakato'ohema pea hili ki ai 'ae hia 'oe fale 'o 'Isileli! Pea 'e tatau mo e lau 'oe 'aho 'o ho'oku tokoto ki ai 'a ho'oku fua 'enau hia. <sup>5</sup> He kuo u hili kiate koe 'ae ngaahi ta'u 'o 'enau hia 'o fakatatau ki hono lahi 'oe 'aho, ko e 'aho 'e tolungeau ma hivangofulu: ko ia te ke fua 'ae hia 'ae fale 'o 'Isileli. <sup>6</sup> Pea ka 'osi ho'oku fai ia, ke ke toe tokoto ki ho potu fakato'omata'u, pea te ke fua 'ae hia 'ae fale 'o Siuta 'i he 'aho 'e fāngofulu: pea kuo u tu'utu'uni ko e 'aho 'e taha ko e ta'u ia 'e taha. <sup>7</sup> Ko ia te ke fakahanga ho mata ki he tau'i 'o Selūsalema, pea 'e fakatelefua ho nima, pea te ke kikite ki ai. <sup>8</sup> Pea vakai, te u 'ai 'ae ha'i kiate koe, pea 'e 'ikai te ke fetafoki'aki, kae'oua ke ke faka'osi 'ae ngaahi 'aho 'o ho ta'u.

<sup>9</sup> ¶ "To'oku foki kiate koe 'ae sito mo e pa'ale, mo e piini, mo e leniteli, mo e mileti, pea mo e fitisi, pea ai fakataha ia ki he ipu, mo ke ngaohi mā mei ai, 'i he ngaahi 'aho ko ia te ke tokoto fakatafa ai, te ke kai ia 'i he 'aho 'e tolungeau ma hivangofulu. <sup>10</sup> Pea te ke kai fakatautau pe ho'oku me'akai, ko e mamafa 'oe sikeli 'e uofulu ki he 'aho 'e taha: pea te ke kai vahevahe pe ia. <sup>11</sup> 'E fua foki ho'oku vai ki he inu, ko e vahe ono 'oe hini 'e taha: pea te ke inu vahevahe pe ia. <sup>12</sup> Pea te ke kai ia 'o hangē ko ha fo'i mā pa'ale, pea te ke ta'o 'aki ia 'ae me'a kovi 'ae tangata, 'i honau 'ao." <sup>13</sup> Pea na'e pehē 'e Sihova, "'E pehē 'ae kai 'e he fānau 'a 'Isileli 'enau mā fakalielia 'i he 'ao 'oe ngaahi Senitaile, 'aia te u kapusi 'akinautolu ki ai." <sup>14</sup> Pea na'aku toki pehē ai, "'E Sihova ko e 'Otua, vakai kuo te'eki ai faka'uli'i hoku laumālie; he kuo talu 'eku kei si'i 'o

a‘u ki heni ‘oku te‘eki te u kai ‘i ha me‘a ‘oku mate mahaki, pe ha me‘a kuo haehae; pea ‘oku te‘eki ai hoko ki hoku ngutu ha me‘akai fakalielia.” <sup>15</sup> Pea na‘e toki pehē mai ‘e ia kiate au, “Vakai, ‘e tuku ‘ae me‘a kovi ‘ae tangata ka te ke teuteu ‘aki ho‘o mā ‘ae te‘e pulu.”

<sup>16</sup> ¶ Pea na‘a ne pehē foki kiate au, “Foha ‘oe tangata, vakai te u maumau‘i ‘ae tokotoko ‘oe mā ‘i Selūsalema; pea te nau kai mā fakatautau pe, pea ‘i he mamahi: pea te nau inu ‘i he vai kuo fuofua, ‘i he lilika: <sup>17</sup> Koe‘uhi te nau masiva ‘i he mā mo e vai pea te nau fesiofaki ‘i he manavahē, ‘onau faka‘a‘au ki mui ko e me‘a ‘i he‘enau angahala.”

## 5

*1 Ko e fakatātā ki he lou‘ulu, 5 ‘Oku hā mei ai ‘ae tautea ‘o Selūsalema koe‘uhi ko ‘ene angatu‘u, 12 ‘I he hongē, mo e heletā, mo e fakahē‘i.*

<sup>1</sup> Pea ko koe, “Foha ‘oe tangata, to‘o kiate koe ha hele māsila, to‘o kiate koe ‘ae tele ‘ae tangata tele kava, pea ke tele ‘aki ia ho ‘ulu mo ho‘o halakava: pea ke toki to‘o ‘ae me‘a fakatatau ke fakamamafa mo vahevahe ‘ae lou‘ulu. <sup>2</sup> Te ke tutu ‘aki ‘ae afi ‘a hono vahe ‘e taha ‘i he lotolotonga ‘oe kolo, ‘oka kakato ‘ae ngaahi ‘aho ‘o hono kāpui: pea te ke ‘ave hono vahe ‘e taha mo ke taa‘i ia ‘aki ha hele: pea ke lī hono vahe ‘e taha ke vilingia ‘i he matangi; pea te u toho ha heletā mo tuli ‘aki ‘akinautolu ‘i mui. <sup>3</sup> Pea te ke to‘o foki ha tu‘oni lou‘ulu si‘i, ‘o nono‘o ia ‘i he kapa ‘o ho kofu. <sup>4</sup> Pea toe to‘o ia, ‘o lī ki he loto afi, ke vela ‘i he loto afi; he ko ia ‘e hoko mei ai ‘ae afi ki he fale kotoa ‘o ‘Isileli.”

<sup>5</sup> ¶ ‘Oku pehē mai ‘e Sihova ko e ‘Otua; “Ko eni ‘a Selūsalema: kuo u fokotu‘u ia ‘i he lotolotonga

'oe ngaahi pule'anga mo e ngaahi fonua 'oku tu'u takatakai 'i ai. <sup>6</sup> Pea kuo ne liliu mei he'eku mā'oni'oni ke angahala lahi hake 'i he ngaahi pule'anga, pea mei he'eku ngaahi fekau, 'o lahi hake 'i he ngaahi fonua 'oku tu'u takatakai 'iate ia: he kuo nau li'aki 'eku mā'oni'oni, mo 'eku ngaahi fekau 'o 'ikai te nau 'a'eva ai. <sup>7</sup> Ko ia 'oku pehē ai 'e Sihova ko e 'Otua, koe'uhi kuo ke faka'a'au 'o tokolahi hake 'i he ngaahi pule'anga 'oku takatakai 'iate koe, 'o 'ikai 'a'eva 'i he'eku ngaahi fekau, pe ma'u 'eku mā'oni'oni, pe fai ke hangē ko e mā'oni'oni 'ae ngaahi pule'anga 'oku takatakai 'iate koe; <sup>8</sup> Ko ia 'oku pehē ai 'e Sihova ko e 'Otua, Vakai, ko au, 'io, ko au, 'oku tu'u kiate koe, pea te u fai 'ae tautea kiate koe 'i he 'ao 'oe ngaahi pule'anga. <sup>9</sup> Pea te u fai 'iate koe 'aia 'oku te'eki te u fai, pe te u toe fai ki mui hano tatau, koe'uhi ko ho'o ngaahi fakalielia. <sup>10</sup> Ko ia 'e kai ai 'e he ngaahi tamai 'a honau ngaahi foha 'i loto 'iate koe, pea kai 'e he ngaahi foha 'enau ngaahi tamai: pea te u fai 'ae fakamala'ia 'iate koe, pea ko e toenga 'iate koe te u vilingia atu ki he feitu'u matangi kotoa pē.” <sup>11</sup> Ko ia 'oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua, “'Oku ou mo'ui, pea ko e mo'oni ko e me'a 'i ho'o fakalielia 'aki hoku fale tapu 'a ho'o ngaahi me'a fakalielia mo ho'o ngaahi ngāue 'uli, ko ia te u faka'a'au ai koe ki mui; pea 'e 'ikai mamae hoku mata, pea 'e 'ikai 'iate au ha manava'ofa. <sup>12</sup> Ko e vahe 'e taha 'iate koe 'e mate 'i he mahaki faka'auha, pea te nau 'auha hongea 'i loto 'iate koe; pea ko ho vahe 'e taha 'e tō hifo takatakai 'iate koe 'i he heletā: pea ko hono vahe 'e taha te u vilingia ki he feitu'u matangi kotoa pē, pea te u tuli 'aki 'akinautolu 'ae

heletā. <sup>13</sup> 'E pehē 'ae hoko 'a 'eku houhau, pea te u tuku 'a 'eku houhau ke nofo kiate kinautolu, pea te u fiemālie ai: pea te nau 'ilo ko au ko Sihova kuo lea 'aki eni 'i he 'eku fakamo'omo'oni, 'o kau ka faka'osi 'eku tuputāmaki kiate kinautolu. <sup>14</sup> Pea te u ngaohi foki koe ke lala pea ko e manuki'anga 'oe ngaahi pule'anga 'oku takatakai 'iate koe, 'i he 'ao 'okinautolu kotoa pē 'oku 'alu ange 'iate koe. <sup>15</sup> Ko ia 'e hoko ai ia ko e manuki'anga mo e taukae'anga, pea ko e ako mo e fakaofa ki he ngaahi pule'anga kotoa pē 'oku takatakai 'iate koe, 'o kau ka fai 'ae fakamala'ia 'iate koe 'i he tuputāmaki mo e houhau mo e valoki kakaha. Ko au ko Sihova kuo u lea 'aki eni. <sup>16</sup> 'O kau ka fakahoko kiate kinautolu 'ae ngahau fakakona 'oe hongē, 'aia ko e 'auha'anga, 'aia te u tuku atu ke faka'osi 'akimoutolu: pea te u fakalahi 'ae hongē kiate kimoutolu pea te u fesī 'i 'ae tokotoko 'oe ma: <sup>17</sup> 'E pehē 'eku fekau atu kiate kimoutolu 'ae hongē mo e fanga manu fekaī, pea te nau fakatokosi 'i 'akimoutolu; pea 'e 'alu atu 'iate koe 'ae mahaki faka'auha mo e toto; pea te u fakatō hifo kiate koe 'ae heletā, Ko au ko Sihova 'oku lea 'aki eni."

## 6

*1 Ko e tautea 'o 'Isileli 'i he'ene fai kovi. 8 Ko e monū'ia ha toenga 'i ai. 11 'Oku enginaki 'ae mā'oni'oni ke tēngihia 'a 'ene ngaahi mamahi.*

<sup>1</sup> Pea na'e hoko mai kiate au 'ae folofola 'a Sihova, 'o pehē, <sup>2</sup> "Foha 'oe tangata, fakahanganonu ho mata ki he ngaahi mo'unga 'o 'Isileli, pea kikite ki ai, <sup>3</sup> Mo pehē, 'E ngaahi mo'unga 'o 'Isileli, fanongo ki he folofola 'a Sihova ko e 'Otua; 'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua, ki he ngaahi mo'unga

mo e ngaahi tafungofunga mo e ngaahi vaitafe, pea ki he ngaahi tele'a; Vakai ko au, 'io, ko au, te u 'omi 'ae heletā kiate kimoutolu, pea te u faka'auha homou ngaahi potu mā'olunga. <sup>4</sup> Pea 'e li'aki ho'omou ngaahi feilaulau'anga, pea 'e maumau'i homou ngaahi tamapua: pea te u lī hifo 'a ho'omou mate 'i he 'ao 'o homou ngaahi tamapua. <sup>5</sup> Pea te u tuku 'ae 'anga'anga 'ae fānau 'a 'Isileli ki he 'ao 'oe ngaahi tamapua; pea te u tūtuu'i takatakai homou hui 'i he ngaahi feilaulau'anga. <sup>6</sup> Pea 'e fakalala homou ngaahi kolo 'i homou potu nofo'anga kotoa pē, pea 'e ngaongao homou ngaahi potu faka'ei'eiki; koe'uhi ke veteki ho'omou ngaahi feilaulau'anga mo li'aki, pea maumau'i mo faka'osi homou ngaahi 'otua, pea hifi ki lalo homou ngaahi tamapua, pea faka'auhamālie ho'omou ngaahi ngāue. <sup>7</sup> Pea 'e tō hifo 'ae mate tāmāte'i 'i loto 'iate koe, pea te mou 'ilo ko au ko Sihova.

<sup>8</sup> ¶ “Ka te u tuku ha toenga, koe'uhi ke ai ha'amou ni'ihi 'e hao mei he heletā 'i he ngaahi pule'anga, 'oka movetevete 'akimoutolu ki he ngaahi fonua. <sup>9</sup> Pea ko kinautolu 'oku hao 'iate kimoutolu te nau manatu kiate au, 'i he ngaahi pule'anga 'aia 'e 'ave pōpula ki ai 'akinautolu, 'o kau ka fesi'i honau loto angahala na'e mama'o 'iate au, mo honau mata na'e sio holi pe ki honau ngaahi tamapua: pea te nau fehi'a 'aupito kiate kinautolu koe'uhi ko e ngaahi kovi 'aia kuo nau fai 'i he'enua ngaahi fakalielia. <sup>10</sup> Pea te nau 'ilo ko au ko Sihova, na'e 'ikai te u lea va'inga 'aki 'a 'eku pehē te u fai 'ae kovi ni kiate kinautolu.”

<sup>11</sup> ¶ 'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua; “Ke pasi ho

nima pea malakaki ho va'e, pea ke pehē, 'Oiaue 'ae ngaahi kovi fakalielia 'ae fale 'o 'Isileli! He te nau tō 'i he heletā, mo e honge, mo e mahaki faka'auha. <sup>12</sup> Ko ia 'oku nofo mama'o 'e mate 'i he mahaki faka'auha; pea ko ia 'oku ofi 'e tō 'i he heletā; pea ko ia 'oku toe 'i he nofo kolo 'e mate 'i he honge: 'e pehē 'eku fakahoko hoku houhau kiate kinautolu. <sup>13</sup> Pea te nau toki 'ilo, tā ko au ko Sihova, 'oka tuku honau kakai tāmatea fakataha mo honau ngaahi tamapua 'o takatakai 'i honau ngaahi 'esifeilaulau, 'i he potu mā'olunga kotoa pē, pea 'i he tumu'aki 'oe ngaahi mo'unga, 'i he lolo 'akau mo'ui kotoa pē, pea 'i he lolo 'oke lau ma'ui'ui 'aia ne 'atu ai 'ae namu kakala ki honau ngaahi tamapua. <sup>14</sup> 'E pehē 'a 'eku mafao atu hoku nima kiate kinautolu, mo faka'auha 'ae fonua, 'io, 'e lahi hake 'ae lala 'o honau ngaahi nofo'anga, 'i he toafa ko Tipilate; pea te nau 'ilo ai ko au ko Sihova."

## 7

*1 Ko e faka'auha faka'osi 'o 'Isileli. 16 'Ae mamahi mo e fakatomala 'anautolu 'e hao. 20 'Oku fakalielia 'i 'ae potu tapu 'e he ngaahi fili koe'uhi ko e fai kovi 'a 'Isileli. 23 Ko e fakatātā 'oe maea ukamea 'oku fakahā ai 'enau pōpula mamahi.*

<sup>1</sup> Na'e hoko mai foki 'ae folofola 'a Sihova kiate au, 'o pehē, <sup>2</sup> "Ko koe foki ko e foha 'oe tangata, 'oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua ki he fonua 'o 'Isileli; Ko e ngata'anga, 'io, ko e ngata'anga kuo hoko mai ki he feitu'u 'e fā 'oe fonua. <sup>3</sup> Ko eni, kuo hoko 'ae ngata'anga kiate koe, pea te u tuku atu 'a hoku houhau kiate kimoutolu, pea te u fakamaau'i koe 'o hangē ko ho'o ngaahi faianga, pea te u totongi

kiate koe 'a ho'o ngaahi fakalielia. <sup>4</sup> Pea 'e 'ikai mamae 'a hoku fofonga, pe te u manava'ofa: ka te u totongi ho'o ngaahi hala kiate koe, pea 'e 'i loto 'iate koe ho'o ngaahi fakalielia: pea te mou 'ilo ko au ko Sihova. <sup>5</sup> 'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua, Vakai kuo hoko 'ae kovi ki he kovi. <sup>6</sup> Kuo hoko ha ngata'anga, 'io, kuo hoko 'ae ngata'anga; 'oku ne lamasi 'aki koe, pea vakai kuo hoko ia. <sup>7</sup> Kuo hoko 'ae pongipongi kiate koe, 'a koe 'oku nofo 'i he fonua: kuo hoko hono kuonga, kuo ofi 'ae 'aho 'oe mamahi, pea 'oku 'ikai ko e lea talia mai pe ia mei he ngaahi mo'unga. <sup>8</sup> Ko eni, 'oku toetoe si'i pea te u lilingi atu hoku houhau kiate koe, pea fai ke 'osi 'eku houhau kiate koe: pea te u fakamaau 'i koe 'o fakatatau ki ho'o ngaahi hala, pea te u totongi koe 'i ho'o ngaahi fakalielia. <sup>9</sup> Pea 'e 'ikai mamae 'a hoku mata, pe te u manava'ofa; te u totongi koe 'o fakatatau ki ho ngaahi 'alu'anga, mo ho'o ngaahi fakalielia 'i loto 'iate koe; pea te mou 'ilo ko au ko Sihova 'oku tā." <sup>10</sup> Vakai ki he 'aho, vakai kuo hoko ia: kuo hokosia 'ae pongipongi; kuo moto 'ae va'a, kuo litolito 'ae fiela. <sup>11</sup> Kuo tupu 'ae fakamālohi ko e va'a 'oe fai kovi: 'e 'ikai ha toe 'iate kinautolu pe ko 'enau tokolahi, pe ha me'a 'e taha 'anautolu: pea 'e 'ikai tēngihia 'akinautolu. <sup>12</sup> Kuo hoko hono kuonga, kuo ofi 'ae 'aho: 'oua na'a fiefia 'aia 'oku fakatau mai, pe mamahi 'aia 'oku fakatau atu: he kuo nofo 'ae houhau ki hono kakai kotoa pē. <sup>13</sup> Neongo 'ae mo'ui 'a'ana 'oku fakatau 'e 'ikai foki mai ia ki he me'a kuo fakatau: he ko e kikite 'oku kau ki hono kakai kotoa pē 'e 'ikai foki mai; pea 'e 'ikai toe taulanga ha taha 'i he kovi kuo ne fai 'i he'ene mo'ui. <sup>14</sup> Kuo nau ifi

'ae me'alea, 'io, ko e fai ke teuteu'i: ka 'oku 'ikai ha ni'ihi 'e 'alu ki he tau: he 'oku nofo hoku houhau ki hono kakai. <sup>15</sup> 'Oku 'i tua'ā 'ae heletā, pea 'oku 'i loto'ā 'ae mahaki faka'auha mo e hongē ko ia 'oku 'i he ngoue 'e mate 'i he heletā pea ko ia 'oku 'i loto kolo, 'e keina ia 'e he mahaki faka'auha pea mo e hongē.

<sup>16</sup> ¶ Ka ko kinautolu 'e hao 'iate kinautolu 'e hao pe, pea te nau 'i he ngaahi mo'unga 'o hangē ko e lupe 'oku tangi, 'e taki taha tangi 'i he'ene kovi. <sup>17</sup> 'E vaivai 'ae nima kotoa pē, pea 'e tatau mo e vai 'ae tui kotoa pē. <sup>18</sup> Pea te nau 'ai foki 'ae tauanga'a, pea 'e ta'omia 'akinautolu 'i he ilifia, pea 'e mā honau mata kotoa pē, pea 'e tekefua honau 'ulu kotoa pē. <sup>19</sup> Te nau laku ki he hala 'a 'enau siliva, pea 'e hoko 'enau koula ke tatau mo e me'a 'uli: 'e 'ikai fa'a fakahaofi 'aki 'akinautolu 'enau siliva mo 'enau koula 'i he 'aho 'oe houhau 'o Sihova: 'e 'ikai fiemālie ai honau laumālie, pe mākona ai honau fatu: he ko e tūkia'anga ia 'o 'enau hia.

<sup>20</sup> ¶ Ko e matamatalelei 'o hono teunga, na'e 'ai ia mo e nāunau lahi: ka na'a nau ngaohi mei ai 'enau ngaahi fakatātā fakalielia mo 'enau ngaahi me'a kovi: ko ia kuo u tuku ia ke mama'o 'iate kinautolu. <sup>21</sup> "Pea te u tuku ia ki he nima 'oe kakai muli ke ma'u fakakaiha'a, pea ki he angakovi 'o māmani ko e me'a vete; pea te nau fakalielia'i ia. <sup>22</sup> Pea te u tafoki hoku fofonga 'iate kinautolu, pea te nau fakalielia'i 'a hoku potu tapu, koe'uhi 'e hū ki ai 'ae kau kaiha'a 'o fakakovi'i ia.

<sup>23</sup> ¶ "Ngaohi ha maea ukamea: he 'oku fonu 'ae fonua 'i he toto 'oe angahala, pea pito mo e kolo 'i he fakamālohi. <sup>24</sup> Ko ia ia te u 'omi ai 'ae fungani kovi mei he hiteni, pea te nau ma'u honau ngaahi



fale: te u ngaohi foki ke ngata 'ae faka'eieiki 'oe kau mālohi; pea 'e faka'uli'i 'a honau ngaahi potu tapu. <sup>25</sup> 'Oku ha'u 'ae faka'auha; pea te nau kumi 'ae melino, kae 'ikai ia. <sup>26</sup> 'E hoko 'ae kovi ki he kovi, mo e ongoongo ki he ongoongo; te nau toki kumi ha kikite mei he palōfita; ka 'e mole 'ae fono mei he taula'eiki mo e fakakaukau mei he kau mātu'a. <sup>27</sup> 'E tangi mamahi 'ae tu'i, pea 'e kofu'aki 'e he hou'eiki 'ae mala'ia pea 'e puputu'u 'ae nima 'oe kakai 'i he fonua: te u fai kiate kinautolu ke tatau mo 'enau anga, pea te u fakamaau ke totonu kiate kinautolu; pea te nau 'ilo ko au ko Sihova."

## 8

*1 Ko e me'a hā mai mei he 'Otua kia 'Isikieli 'i Selūsalema. 5 'Ae fakatātā 'oe fua'a. 7 'Ae ngaahi potu fale 'oku fonu 'i he fakatātā. 13 Ko e kau tangilāulau koe'uhi ko Temuse. 15 'Ae hū 'ae kakai ki he la'ā. 18 'Ae houhau 'ae 'Otua koe'uhi ko 'enau tauhi tamapua.*

<sup>1</sup> Pea na'e hoko 'i hono ono 'oe ta'u, mo hono ono 'oe māhina, pea 'i hono nima 'oe 'aho 'i he māhina, na'aku nofo 'i hoku fale, pea na'e nofo 'i hoku 'ao 'ae kau mātu'a 'o Siuta, ne hoko mai kiate au 'ae nima 'oe 'Otua ko Sihova. <sup>2</sup> Pea ne u mamata, pea vakai, ko e me'a 'oku tatau mo e afi: ko e hā mai 'a hono kongaloto 'o fai ki lalo ko e afi; pea mei hono kongaloto 'o fai ki 'olunga na'e ha ngingila, 'o hangē ko e lanu 'oe 'amipa. <sup>3</sup> Pea na'e 'ai mai 'ae tatau 'o ha nima, 'o ne puke au 'i hoku lou'ulu; pea hiki au 'e he laumālie ki he vaha'a 'o māmani pea mo e langi, 'o ne 'omi au 'i he me'a hā mai 'ae 'Otua ki Selūsalema, ki he matapā 'oe kātupa ki loto 'aia 'oku hanga ki he tokelau; 'aia na'e 'i

ai 'ae nofo'anga 'oe fakatātā ki he fua'a, 'aia 'oku fakatupu 'ae fua'a. <sup>4</sup>Pea vakai, na'e 'i ai 'ae nāunau 'oe 'Otua 'o 'Isileli 'o tatau mo 'ene hā mai na'aku mamata ai 'i he tele'a.

<sup>5</sup> ¶ Pea ne toki pehē kiate au, "Foha 'oe tangata, hanga hake eni ho mata ki he potu fakatokelau." Ko ia na'aku fakahanga hoku mata ki he potu tokelau, pea vakai, na'e 'i ai 'ae fakatātā 'oe fua'a 'i hono potu fakatokelau 'oe matapā 'oe feilaulau'anga, 'i hono hū'anga. <sup>6</sup>Na'a ne pehē foki kiate au, "Foha 'oe tangata, 'Oku ke mamata ki he me'a 'oku nau fai? 'Io, 'ae ngaahi fakalielia lahi 'oku fai 'i heni 'e he fale 'o 'Isileli, koe'uhi ke u 'alu mama'o atu mei hoku potu toputapu? Ka ke toe tangaki hake, pea te ke sio ki he ngaahi fakalielia 'oku lahi hake."

<sup>7</sup> ¶ Pea na'a ne 'omi au ki he matapā 'oe loto'ā; pea 'i he'eku sio, vakai ko e ava na'e 'i he 'ā. <sup>8</sup>Pea ne pehē kiate au, "Foha 'oe tangata, ke ke keli 'i he 'ā: pea 'i he'eku keli 'i he 'ā, vakai ko e matapā." <sup>9</sup>Pea na'a ne pehē kiate au, "Hū atu mo mamata ki he ngaahi kovi fakalielia 'oku nau fai 'i heni." <sup>10</sup>Ko ia na'aku hū ki ai 'o mamata; pea vakai na'e tohi takatakai ki he holisi fale 'ae fakatātā ki he anga 'oe me'a totolo kotoa pē, mo e fanga manu fakalielia, pea mo e ngaahi tamapua kotoa pē 'oe fale 'o 'Isileli. <sup>11</sup>Pea tutu'u 'i honau 'ao 'ae kau tangata 'e toko fitungofulu 'i he kau mātu'a 'oe fale 'o 'Isileli, pea 'i honau ha'oha'onga na'e tu'u ai 'a Sesania ko e foha 'o Safani, pea taki taha 'ae tangata 'ene 'ai'anga afi 'i hono nima; pea na'e 'alu hake 'ae 'ao matolu 'oe me'a namu kakala. <sup>12</sup>Pea na'a ne toki pehē kiate au, "Foha 'oe tangata, kuo

ke mamata ki he me'a 'oku fai 'e he kau mātu'a 'oe fale 'o 'Isileli, 'e he tangata taki taha kotoa pē 'i he 'ana 'o 'ene me'a fakatātā? He 'oku nau pehē, "Oku 'ikai mamata 'a Sihova kiate kitautolu; kuo si'aki 'e he 'Otua 'a māmani."

13 ¶ Na'a ne pehē foki kiate au, "Toe tangaki hake koe, pea te ke mamata ki he'enau fai 'ae ngaahi fakalielia 'oku lahi hake." 14 Pea na'e toki 'ave au ki he matapā 'oe hū'anga ki he fale 'o Sihova 'aia na'e tu'u ki he tokelau: pea vakai, na'e nofo ai 'ae kau fefine 'oku tangi koe'uhi ko Temuse. 15 Pea na'a ne pehē kiate au, "Kuo ke mamata 'a eni, 'e foha 'oe tangata? Toe tangaki hake pea te ke sio ki he ngaahi fakalielia 'oku lahi hake 'i he me'a ni."

16 ¶ Pea na'a ne 'omi au ki he loto'ā ki loto, 'oe fale 'o Sihova, pea vakai, na'e 'i he matapā 'oe falelotu lahi 'o Sihova 'i he vaha'a 'oe hū'anga mo e feilaulau'anga 'ae kau tangata 'e toko uofulu ma toko nima na'e fulitu'a ki he falelotu lahi 'o Sihova, kae hanga honau mata ki he potu hahake; pea na'a nau hū ki he la'ā ki he potu hahake.

17 ¶ Pea na'a ne pehē ai kiate au, "Kuo ke mamata ki he me'a ni, 'e foha 'oe tangata? Ko e me'a ma'ama'a koā ki he fale 'o Siuta ke nau fai 'ae ngaahi fakalielia 'oku nau fai 'i heni? He kuo nau fakafonu 'ae fonua 'i he fakamālohi, mo nau tafoki ke fakatupu 'eku houhau: pea vakai 'oku nau 'ai 'ae va'a ki honau ihu. 18 Ko ia foki te u ngāue'aki 'eau 'ae houhau lahi: 'e 'ikai mamae 'a hoku mata, pea 'e 'ikai te u manava'ofa: pea neongo 'enau tangi 'i hoku telinga 'i he le'o lahi, 'e 'ikai te u fanongo kiate kinautolu."

## 9

*1 Ko e me'a hā mai 'oku fakahā ai 'ae fakamo'ui 'o ha ni'ihī, 5 Mo e faka'auha 'a hono toe. 8 'E 'ikai 'aonga ki he 'Otua hono hūfia 'akinautolu.*

<sup>1</sup> Na'a ne kalanga foki 'i hoku telinga 'aki 'ae le'ō lahi, 'o pehē, "Fekau 'akinautolu 'oku le'ohi 'ae kolo ke 'unu'unu mai, pea 'omi taki taha 'e he tangata 'a 'ene mahafu tāmāte 'i hono nima."

<sup>2</sup> Pea vakai, na'e hū mai 'ae kau tangata 'e toko ono mei he hala 'i he matapā mā'olunga 'oku hanga ki he tokelau, na'e taki taha 'ae tangata ha mahafu tāmāte 'i hono nima; pea ko e tangata 'e taha 'iate kinautolu na'e kofu'aki 'ae tupenu lelei, pea tautau ki hono vakavaka 'ae ipu vaitohi 'ae tangata tohi; pea na'a nau hū atu 'onau tutu'u 'i he ve'e feilaulau'anga palasa. <sup>3</sup> Pea na'e mole hake 'ae nāunau 'oe 'Otua 'o 'Isileli mei he selupi 'aia na'e nofo ia ki ai, ki he hū'anga ki he fale. Pea na'a ne ui ki he tangata na'e kofu'aki 'ae tupenu lelei, 'aia na'e 'i hono vakavaka 'ae ipu vaitohi 'ae tangata tohi; <sup>4</sup> Pea folofola 'a Sihova kiate ia, "Alu atu ki he lotolotonga 'oe kolo, 'i he lotolotonga 'o Selūsalema, pea 'ai ha faka'ilonga ki he fo'i la'e 'oe kau tangata 'oku to'e mo tangi koe'uhi ko e ngaahi fakalielia 'oku fai 'i loto 'i ai."

<sup>5</sup> ¶ Pea na'a ne pehē ki he toko nima na'e toe, ka 'oku fanongo 'a hoku telinga, "Muimui atu 'akimoutolu kiate ia ki he kolo 'o tā'i; 'oua na'a mamae 'a homou mata, pea 'oua na'a mou manava'ofa. <sup>6</sup> Tāmāte ke 'osi 'ae mātū'a mo e talavou, 'ae kau finemui mo e fānau tupu, mo e kau fefine, kae'oua na'a mou ofi atu ki ha tangata kuo 'ai ki ai 'ae faka'ilonga, pea kamata fai 'i hoku potu

'afio'anga." Pea na'a nau kamata ai mei he kau mātu'a na'e 'i he 'ao 'oe fale. <sup>7</sup> Pea ne pehē kiate kinautolu, "Faka'uli'i 'ae fale pea fakapito hono ngaahi loto'ā 'aki 'ae mate: mou 'alu atu." Pea na'a nau 'alu atu 'o tāmata'i 'i he kolo.

<sup>8</sup> ¶ Pea na'e hoko 'o pehē, lolotonga 'ae tāmata'i 'akinautolu, pea tuku tokotaha pē au, na'aku tōmape'e hifo ki hoku mata, pea u tangi mo pehē, "Oiauē, 'e Sihova ko e 'Otua, te ke faka'auha 'ae toe kotoa pē 'o 'Isileli 'i ho lilingi atu ho houhau lahi ki Selūsalema?" <sup>9</sup> Pea na'a ne pehē kiate au, "'Oku lahi 'aupito fakamanavahē 'ae fai kovi 'ae fale 'o 'Isileli mo Siuta, pea 'oku fonu 'ae fonua 'i he toto, pea pito 'ae kolo 'i he angatu'u; he 'oku nau lea 'o pehē, 'Kuo li'aki 'e Sihova 'a māmani, pea 'oku 'ikai mamata 'a Sihova.' <sup>10</sup> Pea ko au foki, 'e 'ikai mamae 'a hoku mata, pea 'e 'ikai te u manava'ofa, ka te u totongi 'enau anga ki honau tumu'aki." <sup>11</sup> Pea vakai, ko e tangata na'e kofu'aki 'ae tupenu lelei 'aia na'e 'i hono vakavaka 'ae ipu vaitohi, na'a ne fakaongo atu 'ae me'a 'o pehē, "Kuo u fai 'o hangē ko ia na'a ke fekau kiate au."

## 10

*1 Ko e me'a hā mai, ko e malala'i afi ke fakamokulu ki he kolo. 8 Ko e hā mai 'ae Selupimi.*

<sup>1</sup> Pea na'aku mamata, pea vakai, na'e hā mai 'ae me'a hangē ko e maka ko e safaia mei he fakamalumu na'e 'i 'olunga 'i he 'ulu 'oe selupimi, pea na'e hā mai ia hangē ko ha nofo'a fakatu'i. <sup>2</sup> Pea na'e folofola ia ki he tangata na'e kofu'aki 'ae tupenu lelei, 'o ne pehē, "Hū atu 'i he vaha'a 'oe ngaahi teka, 'i he lalo selupi, pea fakapito 'aki ho

nima ‘ae malala‘i afi mei he vaha‘a ‘oe selupimi pea fakamokulu ia ki he kolo.” Pea na‘a ne hū atu ia ‘i hoku ‘ao. <sup>3</sup> Pea ko eni, na‘e hū atu ‘ae tangata ‘oku tu‘u ‘ae selupimi ‘i he potu to‘omata‘u ‘oe fale; pea na‘e fakafonu ‘aki ‘ae ‘ao ‘ae loto‘ā ki loto. <sup>4</sup> Pea na‘e toki hiki hake ‘ae nāunau ‘o Sihova mei he selupi, pea tu‘u mei he matapā ‘oe fale: pea na‘e pito ‘ae fale ‘i he ‘ao, pea pito mo e loto‘ā ‘i he malama ‘oe nāunau ‘o Sihova. <sup>5</sup> Pea na‘e ongo atu ‘o a‘u ki he loto‘ā kitu‘a ‘ae patū ‘oe kapakau ‘oe selupimi ‘o hangē ko e le‘o ‘oe ‘Otua Māfimafi ‘oka folofola ia. <sup>6</sup> Pea na‘e hoko ‘o pehē, ‘i he‘ene fekau ki he tangata na‘e kofu‘aki ‘ae tupenu lelei, ‘o pehē, To‘o ‘ae afi mei he vaha‘a ‘oe ngaahi teka mei he vaha‘a ‘oe selupimi; pea toki hū atu ia ‘o ne tu‘u ofi ki he ngaahi teka. <sup>7</sup> Pea mafao atu ‘e he selupi ‘e taha ‘a hono nima mei he vaha‘a ‘oe selupimi ki he afi na‘e ‘i he vaha‘a ‘oe selupimi, ‘o ne to‘o mei ai ‘o ne tuku ki he nima ‘o ia na‘e kofu‘aki ‘ae tupenu lelei pea ne ‘ave ia ‘e ia, ‘o ne ‘alu atu.

<sup>8</sup> ¶ Pea na‘e hā mai ‘i he selupimi hangē ko e nima ‘oe tangata ‘i honau lalo kapakau: <sup>9</sup> Pea ‘i he‘eku mamata, vakai na‘e ‘i he selupimi ‘ae teka ‘e fā, ko e teka ‘e taha ‘i he selupi ‘e taha, pea ko e teka ‘e taha ‘i he selupi ‘e taha: pea ko e hā mai ‘ae ngaahi teka na‘e hangē ko e lanu ‘oe maka ko e pelili. <sup>10</sup> Pea ko e anga ‘o ‘enau hā mai, na‘e mata tatau ‘ae toko fā ko ia, ‘o hangē na‘e ‘ai ki he loto teka ‘e taha ha teka ‘e taha. <sup>11</sup> ‘I he‘enau ‘alu, na‘a nau ‘alu ‘i honau tafa‘aki ‘e fā; na‘e ‘ikai te nau tafoki ‘i he‘enau ‘alu, ka ko e potu ko ia na‘e hanga ki ai honau mata na‘a nau muimui ai; na‘e ‘ikai te nau tafoki ‘i he‘enau ‘alu. <sup>12</sup> Pea ko honau

sino kotoa mo honau tu‘a, mo honau nima, mo honau kapakau, pea mo e ngaahi teka, na‘e fonu takatakai ‘i he mata, ‘io, ‘ae ngaahi teka na‘e ‘i he toko fā ni. <sup>13</sup> Pea na‘e ui ki he ngaahi teka, ka ‘oku ou fanongo, “Ke ngaue atu.” <sup>14</sup> Pea na‘e taki taha ma‘u ‘ae mata ‘e fā: ko e ‘uluaki mata ko e mata ia ‘oe selupī, pea ko hono ua ‘oe mata, ko e mata ia ‘oe tangata, pea ko hono tolu ko e mata ‘oe laione, pea ko hono fā ko e mata ‘oe ‘ikale. <sup>15</sup> Pea na‘e hiki ki ‘olunga ‘ae selupimi, Ko eni ia ‘ae me‘a mo‘ui ko ia na‘aku mamata ai ‘i he ve‘e vaitafe ‘o Kipa. <sup>16</sup> Pea ka ‘alu ‘ae selupimi, na‘e ngaue fakataha mo e ngaahi teka: pea ‘i he fakamafola ‘e he selupimi honau kapakau ke puna hake mei he fonua, na‘e ‘ikai foki atu meiate kinautolu ‘ae ngaahi teka ko ia. <sup>17</sup> Ka nau ka tu‘uma‘u, ne tu‘uma‘u ia; pea ka hiki ki ‘olunga ‘akinautolu, na‘e hiki hake foki ia ‘e ia: he na‘e ‘i ai ‘ae laumālie ‘oe me‘a mo‘ui. <sup>18</sup> Pea na‘e toki mahu‘i atu ‘ae nāunau ‘o Sihova mei he matapā ‘oe fale ‘o tu‘u mei ‘olunga ‘i he ngaahi selupimi. <sup>19</sup> Pea na‘e mafola hake ‘e he selupimi honau kapakau, ‘onau puna hake mei he kelekele ‘i hoku ‘ao: pea ‘i he‘enau ‘alu atu na‘e ‘i ai pe foki ‘ae ngaahi teka, pea na‘e tutu‘u kotoa pē ‘i he matapā fakahahake ‘oe fale ‘o Sihova; pea na‘e ‘i ‘olunga ‘iate kinautolu ‘ae nāunau ‘oe ‘Otua ‘o ‘Isileli. <sup>20</sup> Ko eni ia ‘ae me‘a mo‘ui ko ia na‘aku mamata ‘oku ‘afio mei ai ‘ae ‘Otua ‘o ‘Isileli ‘i he ve‘e vaitafe ‘o Kipa; pea na‘aku ‘ilo ko e selupimi pe ‘akinautolu. <sup>21</sup> Na‘e taki taha ma‘u ‘ae mata ‘e fā, pea taki taha ‘ae kapakau ‘e fā; pea hangē ko e nima ‘oe tangata ‘i honau lalo kapakau. <sup>22</sup> Pea ko e hā mai ‘a honau mata ko e mata pe

ia na'aku mamata ai 'i he ve'e vaitafe 'o Kipa, 'ae anga 'o 'enau hā mai mo kinautolu foki: na'e 'alu fakahangatonu atu 'akinautolu taki taha.

## 11

*1 Ko e fielahe 'ae hou'eiki. 4 Ko 'enau angahala mo hono fakamaau'i. 13 'I he tangi 'a 'Isikieli 'oku fakahā 'e he 'Otua 'a 'ene fakamo'ui ha toenga, 21 Mo e tautea 'oe kau angahala. 22 'Oku mahu'i 'ae nāunau 'oe 'Otua mei he kolo. 24 'Oku toe 'ave 'a 'Isikieli ki he fakapōpula.*

<sup>1</sup> Ko eni foki na'e hiki hake au 'e he laumālie 'o ne 'omi au ki he matapā fakahahake 'oe fale 'o Sihova 'aia 'oku hanga ki he feitu'u hahake: pea vakai, na'e 'i he hū'anga 'oe matapā 'ae kau tangata 'e toko uofulu ma toko nima; pea na'aku mamata 'oku 'i ai 'a Sesania ko e foha 'o 'Asuli mo Peletaia ko e foha 'o Penaia ko e hou'eiki 'oe kakai. <sup>2</sup> Pea ne toki pehē kiate au, "Foha 'oe tangata, ko e kau tangata 'ena 'oku fakatupu 'ae kovi, 'onau fakakaukau kovi 'i he kolo ni: <sup>3</sup> 'O nau pehē, "Oku 'ikai ofi ha me'a ka tau langa fale 'akitautolu: ko e kulo 'ae kolo ni ka ko e kakano 'akitautolu.

<sup>4</sup> ¶ "Ko ia ke ke kikite kiate kinautolu, kikite, 'e foha 'oe tangata." <sup>5</sup> Pea na'e hoko mai kiate au 'ae Laumālie 'o Sihova 'o ne pehē kiate au, "Lea, 'oku pehē 'e Sihova; Ko eni, kuo mou lea pehē 'e fale 'o 'Isileli: he 'oku ou 'ilo kotoa pē 'ae ngaahi me'a 'oku hū mai ki homou loto. <sup>6</sup> Kuo mou fakatokolahi ho'omou mate tāmata'i 'i he kolo ni pea kuo mou fakafonu 'aki 'ae mate tāmata'i 'a hono ngaahi hala. <sup>7</sup> Ko ia 'oku pehē 'a Sihova ko e 'Otua; Ko ho'omou mate 'aia kuo mou fokotu'u 'i loto 'i ai, ko e kakano 'akinautolu, pea ko e kolo ni ko e kulo ia: ka te u



'omi kitu'a 'akimoutolu mei ai. <sup>8</sup> Kuo mou man-avahē ki he heletā; pea te u 'omi 'ae heletā kiate kimoutolu, 'oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua. <sup>9</sup> Pea te u 'omi kitu'a 'akimoutolu mei he lotolotonga 'o ia, mo tukuange 'akimoutolu ki he nima 'oe kau muli, pea te u fai 'ae fakamala'ia kiate kimoutolu. <sup>10</sup> Pea 'e tulaki hifo 'akimoutolu 'i he heletā; te u fakamaau 'akimoutolu 'i he ngata'anga 'o 'Isileli; pea te mou 'ilo ko au ko Sihova. <sup>11</sup> 'E 'ikai hoko eni ko ho'omou kulo, pea 'e 'ikai hoko 'akimoutolu ko e kakano 'i loto 'i ai; ka te u fakamaau 'akimoutolu 'i he ngata'anga 'o 'Isileli. <sup>12</sup> Pea te mou 'ilo ko Sihova au: he kuo 'ikai te mou 'a'eva 'i he'eku fekau, pe fai ki he'eku fakamaau, ka kuo mou fai ki he anga 'ae hiteni 'oku nofo tākai 'iate kimoutolu.”

<sup>13</sup> ¶ Pea na'e hoko 'o pehē, 'i he'eku kikite, na'e mate 'a Peletaia ko e foha 'o Penaia. Pea na'aku tō hifo ai ki hoku mata 'o tangi 'i he le'o lahi, 'o pehē, “'Oiaue 'e Sihova ko e 'Otua! Te ke faka'osi ke 'osi 'aupito 'ae toenga 'o 'Isileli?”

<sup>14</sup> ¶ Na'e toe hoko foki 'ae folofola 'a Sihova kiate au, 'o pehē, <sup>15</sup> “Foha 'oe tangata, ko ho kāinga, 'io, ho kāinga 'o'ou, 'ae kau tangata 'o ho fa'ahinga, pea mo e fale kātoa kotoa 'a 'Isileli, ko kinautolu ia kuo pehē ki ai 'ae kakai 'o Selūsalema, “'Alu ke mama'o 'akimoutolu meia Sihova: he ko kimoutolu kuo foaki ki ai 'ae fonua ni ko e tofi'a.” <sup>16</sup> Ko ia ke ke lea, 'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua; neongo 'eku li'aki ke mama'o 'akinautolu ki he hiteni, pea neongo 'eku fakahē 'akinautolu ki he ngaahi fonua, ka te u hangē ko e si'i hūfanga kiate kinautolu 'i he ngaahi fonua 'aia te nau hoko ki ai. <sup>17</sup> Ko ia ke ke pehē, 'oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua; Te u tănaki mo'oni 'akimoutolu mei he kakai pea fakataha mai ki-

moutolu mei he ngaahi fonua 'aia kuo fakahē'i 'akimoutolu ki ai, pea te u foaki kiate kimoutolu 'ae fonua 'o 'Isileli. <sup>18</sup> Pea te nau hoko mai ki heni, pea te nau fetuku mei heni 'a hono ngaahi me'a kovi mo hono ngaahi fakalielia. <sup>19</sup> Pea te u foaki kiate kinautolu 'ae loto pe taha, pea te u 'ai ha laumālie fo'ou kiate kimoutolu; pea te u to'o atu 'ae loto maka mei honau kakano, pea te u foaki 'ae loto kakano'ia kiate kinautolu: <sup>20</sup> Koe'uhi ke nau fa'a 'eve'eva ai 'i he'eku ngaahi fekau, pea tauhi 'a 'eku tu'utu'uni mo fai ki ai: pea 'e hoko ko hoku kakai 'akinautolu, pea ko honau 'Otua au. <sup>21</sup> Ka koe'uhi ko kinautolu 'oku muimui honau loto ki he loto 'o 'enau ngaahi me'a fakalili'a mo 'enau fakalielia, te u totongi 'enau anga ki honau tumu'aki, 'oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua."

<sup>22</sup> ¶ Pea hili ia na'e hiki ki 'olunga 'e he selupimi 'a honau kapakau pea mo e ngaahi teka na'e ofi ai; pea na'e feangai hifo mei 'olunga 'iate kinautolu 'ae nāunau 'oe 'Otua 'o 'Isileli. <sup>23</sup> Pea na'e mahu'i 'ae nāunau 'o Sihova mei he loto kolo, pea tu'u mei he mo'unga 'aia 'oku 'i he potu hahake 'oe kolo.

<sup>24</sup> ¶ Pea hili ia na'e to'o hake au 'e he laumālie, pea 'omi au 'e he Laumālie 'oe 'Otua 'i he me'a hā mai ki Kalitia kiate kinautolu 'oe pōpula. Pea na'e pehē 'ae mahu'i 'iate au 'ae me'a hā mai 'aia na'aku mamata ki ai. <sup>25</sup> Pea na'aku toki fakamatala kiate kinautolu 'oe pōpula 'ae ngaahi me'a kotoa pē 'aia na'e fakahā 'e Sihova kiate au.

## 12

*1 Ko e fakatātā 'oe hiki 'a 'Isikieli. 8 'Oku hā ai 'ae fakapōpula'i 'a Setikia. 17 'Oku fakahā, 'i he tetetete 'a 'Isikieli, 'ae faka'auha 'oe kakai Siu. 21*

*'Oku valoki'i 'ae lea fielahi 'ae kakai Siu. 28 Hono hoko vave 'ae kikite.*

<sup>1</sup> Na'e hoko foki kiate au 'ae folofola 'a Sihova, 'o pehē, <sup>2</sup> "Foha 'oe tangata, 'oku ke nofo 'i he lotolotonga 'oe fale angatu'u 'aia 'oku 'i ai 'ae mata ke sio ka 'oku 'ikai mamata; 'oku 'i ai 'ae telinga ke fanongo, ka 'oku 'ikai ongo'i; he ko e fale angatu'u 'akinautolu. <sup>3</sup> Ko ia, 'a koe foha 'oe tangata, teuteu ke fetuku ho'o ngaahi me'a, pea fetuku 'aho pe 'i honau 'ao; pea te ke fetuku mei ho'o potu ki ha potu kehe 'i honau 'ao: hei'ilo te nau fakakaukau, neongo ko e fale angatu'u 'akinautolu. <sup>4</sup> Te ke toki 'omi 'e koe 'a ho'o ngaahi me'a kei 'aho 'i honau 'ao, ko e me'a ke fetuku: pea ka po'uli te ke 'alu atu 'i honau 'ao 'o hangē koe 'alu atu ha taha pōpula. <sup>5</sup> Keli 'e koe ke ava 'ae 'ā 'i honau 'ao, pea ke fetuku atu mei ai. <sup>6</sup> Te ke fua ia 'i honau 'ao ki ho uma, pea ke fetuku atu ia 'i he uulikelekele: te ke pūlou ho mata ke 'oua na'a ke sio ki he kelekele: he kuo u tuku koe ko e faka'ilonga ki he fale 'o 'Isileli." <sup>7</sup> Pea na'aku fai 'o hangē ko ia na'e fekau mai: na'aku 'omi kitu'a 'eku me'a kei 'aho, 'o hangē ha me'a ki he pōpula, pea 'i he efiafi na'aku keli 'ae 'ā 'o fakaava 'aki 'a hoku nima; pea na'aku fetuku kitua'ā 'i he'ene kei 'ata'atā, pea na'aku fua me'a 'i hoku uma 'i honau 'ao. <sup>8</sup> Pea pongipongi hake na'e hoko mai 'ae folofola 'a Sihova, 'o pehē, <sup>9</sup> "Foha 'oe tangata, 'ikai kuo pehē kiate koe 'e he fale 'o 'Isileli, 'ae fale angatu'u, 'Ko e hā 'oku ke fai?' <sup>10</sup> Lea koe kiate kinautolu, "Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua: 'Oku kau 'ae fua kavenga ni ki he tu'i 'i Selūsalema mo e fale kotoa 'o 'Isileli 'oku 'iate kinautolu.' <sup>11</sup> Ke ke pehē, 'Ko homou faka'ilonga

au: hangē ko ia kuo u fai, 'e pehē hono fai kiate kinautolu: 'e fetukutuku mo 'ave 'akinautolu ki he fakapōpula. <sup>12</sup> Pea ko ia 'oku tu'i 'iate kinautolu 'e fua kavenga ia 'i hono uma 'i he efiafi po'uli, pea 'e 'alu atu: te nau keli 'ae 'ā ke ava mo fetuku atu ia: 'e fakapulou 'e ia hono mata ke 'oua na'a sio hono mata ki he kelekele. <sup>13</sup> Te u 'a'au foki 'eau 'a hoku kupenga kiate ia, pea 'e mo'ua ia 'i he'eku tauhele: pea te u 'omi ia ki Papilone ki he fonua 'oe kau Kalitia; ka 'e 'ikai te ne mamata ki ai, neongo 'e mate ia 'i ai. <sup>14</sup> Pea te u vilingia ki he feitu'u matangi kotoa pē 'akinautolu 'oku 'iate ia ko hono tokoni, mo 'ene ngaahi kongakau kotoa pē pea te u to'o 'ae heletā kiate kinautolu. <sup>15</sup> Pea te nau 'ilo ko au ko Sihova, 'o kau ka fakahē'i 'akinautolu ki he ngaahi pule'anga, pea fakamovete 'akinautolu ki he ngaahi fonua. <sup>16</sup> Ka te u tuku honau kau tangata ni'ihi ke hao mei he heletā mo e hongē, pea mo e mahaki faka'auha; koe'uhi ke nau fakahā 'enau ngaahi fakalielia 'i he kau hiteni 'aia te nau hoko ki ai; pea tenau 'ilo ko Sihova au.

<sup>17</sup> ¶ Na'e hoko foki 'ae folofola 'a Sihova kiate au, 'o pehē, <sup>18</sup> "Foha 'oe tangata, kai ho'o mā 'i he manavahē, pea inu ho'o vai 'i he tetetete pea mo e vakavakai. <sup>19</sup> Pea ke lea ki he kakai 'oe fonua, 'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua ki he kakai 'o Selūsalema pea mo e fonua 'o 'Isileli; te nau kai fakatuhotuha 'enau mā, pea inu ilifia pe 'enau vai, koe'uhi ko e 'auha 'ae mahu kotoa pē 'oe fonua, ko e me'a 'i he fakamālohi 'anautolu 'oku nofo ai. <sup>20</sup> Pea 'e fakalala 'ae ngaahi kolo 'oku kakai pea 'e 'auha 'ae fonua; pea te mou 'ilo ko Sihova au."

<sup>21</sup> ¶ Pea na'e hoko kiate au 'ae folofola 'a Sihova, 'o pehē, <sup>22</sup> "Foha 'oe tangata, ko e hā 'ae lea

fakatātā ko ia 'oku mou ma'u 'i he fonua 'o 'Isileli, 'aia 'oku pehē, "Oku fakatolonga 'ae ngaahi 'aho, pea 'oku 'ikai si'i ha me'a hā mai 'e fakamo'oni?"

<sup>23</sup> Ko ia te ke tala kiate kinautolu, 'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua: te u fakangata 'ae lea fakatātā ko ia, pea 'e 'ikai toe lea fakatātā 'aki ia 'i 'Isileli; ka ke pehē 'e koe kiate kinautolu, Kuo ofi 'ae ngaahi 'aho mo e fakamo'oni 'oe me'a hā mai kotoa pē.

<sup>24</sup> He koe'uhi 'e 'ikai kei 'i ai ha me'a hā mai ko e va'inga, pe ha fai kikite ko e lapu, 'i he fale kotoa 'o 'Isileli. <sup>25</sup> He ko Sihova au: Te u lea, pea ko e lea te u lea 'aki 'e hoko mo fai; 'e 'ikai toe fakatuai: he ko e lolotonga 'a ho'omou ngaahi 'aho, 'e fale angatu'u, te u lea 'aki 'ae lea, pea fai mo hono fakamo'oni, 'oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua."

<sup>26</sup> ¶ Pea na'e toe hoko kiate au 'ae folofola 'a Sihova, 'o pehē, <sup>27</sup> "Foha 'oe tangata, vakai 'oku lea 'akinautolu 'oe fale 'o 'Isileli, 'o pehē, Ko e me'a hā mai 'oku ne mamata ai ko e me'a ki he ngaahi 'aho kei tuai, pea 'oku ne kikite ki he ngaahi kuonga 'oku kei mama'o. <sup>28</sup> Ko ia ke ke lea kiate kinautolu, 'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua; 'E 'ikai toe fakatuotuai ha'aku lea 'e taha, ka ko e lea 'aia kuo u lea 'aki 'e fai, 'oku pehē 'a Sihova ko e 'Otua."

## 13

*1 Ko e valoki ki he kau kikite loi. 10 Ko e lahe ta'epipiki. 17 Ko e kau kikite fefine mo 'enau ngaahi faaki'anga.*

<sup>1</sup> Pea na'e hoko mai 'ae folofola 'a Sihova, 'o pehē, <sup>2</sup> "Foha 'oe tangata, kikite ki he kau kikite 'o 'Isileli 'oku kikite, pea ke pehē 'e koe kiate kinautolu 'oku kikite mei honau loto 'onautolu pē, Mou fanongo 'akimoutolu ki he folofola 'a

Sihova.” <sup>3</sup> ‘Oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua; ‘Mala‘ia ki he kau kikite vale, ‘aia kuo muimui ki honau laumālie ‘onautolu pē, ka ‘oku ‘ikai ke mamata ki ha me‘a! <sup>4</sup> ‘E ‘Isileli ‘oku tatau ho‘o kau kikite mo e fanga fokisi ‘i he toafa. <sup>5</sup> ‘Oku ‘ikai te mou ‘alu hake ki he ngaahi ava, pe ngaohi ‘ae ‘ā ki he fale ‘o ‘Isileli, koe‘uhi ke tu‘uma‘u ai ‘i he tau ‘i he ‘aho ‘o Sihova. <sup>6</sup> Kuo nau mamata ki he va‘inga mo e kikite loi! ‘I he‘enau pehē, ‘Oku pehē ‘e Sihova: ka na‘e ‘ikai fekau ‘akinautolu ‘e Sihova: pea kuo nau faka‘amanaki ‘ae ni‘ihi ki he fakamo‘oni ‘o ‘enau lea. <sup>7</sup> ‘Ikai kuo mou mamata ki he me‘a hā mai ‘oku va‘inga, pea ‘ikai kuo mou lea ‘aki ‘ae kikite loi ‘i ho‘omou pehē, ‘Oku pehē ‘e Sihova; kae ‘osi ‘oku ‘ikai te u lea au?” <sup>8</sup> Ko ia ‘oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua, “Koe‘uhi kuo mou lea ‘aki ‘ae va‘inga, mo mamata ki he loi, ko ia, vakai, ko au ia ‘e fai mo kimoutolu, ‘oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua. <sup>9</sup> Pea ‘e tō hoku nima ki he kau kikite ‘oku mamata ki he va‘inga, mo nau kikite loi: ‘e ‘ikai te nau kau ‘i he fakataha ‘o hoku kakai, pea ‘e ‘ikai tohi ‘akinautolu ‘i he tohi ‘oe fale ‘o ‘Isileli; pea ‘e ‘ikai te nau hū ki he fonua ‘o ‘Isileli; he te mou ‘ilo ko au, ko Sihova, ko e ‘Otua. <sup>10</sup> Koe‘uhi, ‘io, koe‘uhi kuo nau kākaa‘i ‘a hoku kakai, ‘i he‘enau pehē, Fiemālie; ka ‘oku ‘ikai ha fiemālie; pea na‘e langa hake ‘e he tokotaha ‘ae ‘ā, pea vakai na‘e laku ki ai ‘ae lahe ta‘epipiki ‘e he ni‘ihi kehe. <sup>11</sup> Tala kiate kinautolu ‘oku laku ki ai ‘ae lahe ta‘epipiki, ‘e hinga ia: ‘e ai ‘ae ‘uha lahi; pea ‘e tō hifo ‘akimoutolu, ‘ae ngaahi maka lahi ‘oe ‘uha fefeka; pea ‘e hae ia ‘e he magari mālohi. <sup>12</sup> Vakai ‘oka hinga ‘ae ‘ā, ‘ikai ‘e pehē ai kiate kimoutolu, Ko fē ia ‘ae laku

lahe ‘aia na‘a mou fai?” <sup>13</sup> Ko ia ‘oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua; “‘Io, ko au te u hae ia ‘aki ‘ae matangi mālohi ‘i he‘eku houhau lahi: pea ko e me‘a ‘i he‘eku ‘ita ‘e ‘i ai ‘ae ‘uha lahi, pea mo e ‘uha maka ke faka‘osi‘osi ia ‘i he‘eku houhau lahi. <sup>14</sup> ‘E pehē ‘a ‘eku maumau‘i ki lalo ‘ae ‘ā ‘aia kuo mou laku ai ‘ae lahe ta‘epipiki, pea ‘e holoki hifo ia ki he kelekele; ‘io, na‘a mo hono tu‘unga ‘e hā ia, pea ‘e hinga ia, pea ‘e faka‘auha ‘akimoutolu ‘i loto ‘i ai: pea te mou ‘ilo ko Sihova au. <sup>15</sup> ‘E pehē ‘a ‘eku fakahoko ‘eku houhau ki he ‘ā, mo kinautolu <sup>16</sup> ‘Ae kau kikite ‘o ‘Isileli, ‘oku kikite ki Selūsalema, pea ‘oku mamata ki he me‘a hā mai ‘oe fakamelino kiate ia, ka ‘oku ‘ikai ha melino;” ‘oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua.

<sup>17</sup> ¶ “Ko eni foki, ‘a koe, foha ‘oe tangata, faka-hangatonu ho mata ki he ngaahi ‘ofefine ‘o ho‘o kakai, ‘akinautolu ‘oku kikite mei honau loto ‘onautolu; pea ke kikite koe kiate kinautolu. <sup>18</sup> Pea ke lea, “Oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua;’ Mala‘ia ki he kau fefine ‘oku tuitui ‘ae faaki‘anga ki he nima kotoa pē, mo ngaahi ‘ae pūlou ki he ‘ulu kehekehe ke tuli ‘ae ngaahi laumālie! Te mou tuli koā ‘ae laumālie ‘o hoku kakai, pea te mou fakamo‘ui ‘ae laumālie ‘oku ha‘u kiate kimoutolu? <sup>19</sup> Pea te mou fakalielia‘i au ‘i hoku kakai, koe‘uhi ko ha falukunga ‘oe pa‘ale mo ha kongā mā, ke tāmāte ‘ae laumālie ‘oku ‘ikai totonu ke mate, pea ke fakamo‘ui ‘ae laumālie ‘oku ‘ikai totonu ke mo‘ui, ‘i ho‘omou loi ki hoku kakai ‘oku fanongo ki he loi?” <sup>20</sup> Ko ia ‘oku pehē ai ‘e Sihova ko e ‘Otua; “Vakai ‘oku ou fehi‘a ki homou faaki‘anga ‘aia ‘oku mou tauhele ‘aki ‘ae ngaahi laumālie; pea te u hae ia mei

homou nima mo tukuange 'ae ngaahi laumālie, 'io, 'ae ngaahi laumālie 'oku mou tuli ke tauhele'i. <sup>21</sup> Te u haehae foki 'a homou pūlou mo fakamo'ui 'a hoku kakai mei homou nima, pea 'e 'ikai te nau kei 'i homou nima ke tauhele'i; pea te mou 'ilo ko Sihova au. <sup>22</sup> "Koe'uhi kuo mou fakamamahi'i 'ae loto 'oe mā'oni'oni 'aki 'ae ngaahi loi, 'aia na'e 'ikai te u fakamamahi; mo fakamālohi 'ae nima 'oe angahala ke 'oua na'a foki ia mei hono hala kovi, 'i ho'omou tala mo'ui ki ai: <sup>23</sup> Ko ia 'e 'ikai te mou toe mamata ki he va'inga, pe fai 'ae kikite: he te u fakamo'ui 'a hoku kakai mei homou nima: pea te mou 'ilo ko Sihova au."

## 14

*1 'Oku tali 'e he 'Otua 'ae kau tauhi tamapua 'o hangē ko honau loto. 6 'Oku enginaki'i kinautolu ke fakatomala telia 'ae ngaahi mala'ia 'i he kau kikite kuo kākaa'i. 12 'Ae tu'utu'uni fakapapau 'e he 'Otua 'ae honge, 15 'Ae fanga manu fekai, 17 Mo e heletā, 19 Mo e mahaki faka'auha. 22 'E tuku ha toenga kakai ko e valoki ki he ni'ihī kehe.*

<sup>1</sup> Pea na'e toki ha'u kiate au 'ae ni'ihī 'i he kau mātu'a 'o 'Isileli, 'onau nofo mai 'i hoku 'ao. <sup>2</sup> Pea na'e hoko mai kiate au 'ae folofola 'a Sihova, 'o pehē, <sup>3</sup> "Foha 'oe tangata, kuo fokotu'u 'e he kau tangata ni honau ngaahi tamapua 'i honau loto, pea 'ai mo e tūkia'anga 'o 'enau hia 'i honau 'ao: 'oku ngali koā ke fakafehu'i ha me'a kiate au 'ekinautolu?" <sup>4</sup> Ko ia ke ke lea kiate kinautolu, pea ke pehē kiate kinautolu, "'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua; Ko e tangata kotoa pē 'oe fale 'o 'Isileli 'aia 'oku fokotu'u tamapua 'i hono loto, mo ne 'ai 'ae tūkia'anga 'o 'ene hia 'i hono 'ao, pea 'oku ha'u ki



he palōfita, Ko au ko Sihova, te u tali ia, 'o fakatatau mo e tokolahi 'o 'ene ngaahi tamapua; <sup>5</sup> Koe'uhi ke u mo'ua 'ae fale 'o 'Isileli 'i honau loto 'onautolu pe, koe'uhi kuo nau mavahe kotoa pē meiate au, ko e me'a 'i he'enua ngaahi tamapua.

<sup>6</sup> ¶ “Ko ia ke ke lea ki he fale 'o 'Isileli, 'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua; Fakatomala pea tafoki mei ho'omou ngaahi tamapua; pea tafoki homou mata mei ho'omou ngaahi fakalielia kotoa pē. <sup>7</sup> He ko ia kotoa pē 'i he fale 'o 'Isileli, pe ko e muli 'oku 'āunofa 'i 'Isileli, 'aia 'oku mavahe 'e ia ia meiate au, 'o ne fokotu'u 'ene ngaahi tamapua 'i hono loto, 'o ne 'ai 'ae tūkia'anga 'o 'ene hia 'i hono 'ao, pea 'oku ha'u ki he palōfita ke fakafehu 'i kiate ia koe'uhi ko au; Ko au ko Sihova te u tali ia 'eau pe. <sup>8</sup> Pea te u fakahangatonu hoku mata ki he tangata ko ia, pea te u ngaohi ia ko e faka'ilonga mo e lea fakatātā, pea te u motuhi ia mei he lotolotonga 'o hoku kakai; pea te mou 'ilo ko Sihova au. <sup>9</sup> Pea kapau 'e kākaa'i 'ae palōfita 'oka lea 'aki 'e ia ha me'a, ko au ia ko Sihova 'oku fakahalaia ia, pea te u mafao atu kiate ia 'a hoku nima, pea faka'auha ia mei he lotolotonga 'o hoku kakai ko 'Isileli, <sup>10</sup> Pea te nau fua 'ae tautea 'o 'enua angahala: 'e tatau pe 'ae tautea 'oe palōfita mo e tautea 'o ia 'oku kumi kiate ia; <sup>11</sup> Koe'uhi ke 'oua na'a toe 'alu pehē 'ae fale 'o 'Isileli meiate au, pea 'oua na'a toe fakalielia ia 'i he'enua ngaahi angahala; ka nau hoko ko hoku kakai, pea u hoko au ko honau 'Otua:” 'oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua.

<sup>12</sup> ¶ Na'e toe hoko kiate au 'ae folofola 'a Sihova, 'o pehē, <sup>13</sup> “Foha 'oe tangata, 'oka angahala 'ae fonua kiate au 'i he'ene fai kovi lahi, te u

toki mafao atu ai hoku nima, pea ‘e maumau ‘ae falala‘anga ‘oe mā ‘oku ‘i ai, pea te u tuku ia ke hongea, pea motuhi mei ai ‘ae tangata mo e manu: <sup>14</sup> Ka ne ‘i ai ‘ae kau tangata ni ‘e toko tolu, ‘a Noa, mo Taniela, mo Siope, ‘oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua, ‘e fakamo‘ui honau laumālie pe ‘onautolu ‘i he‘enau mā‘oni‘oni.

<sup>15</sup> ¶ “Kapau te u tuku ‘ae fanga manu fekai ke ‘alu fano ‘i he fonua, pea nau maumau‘i ia, koe‘uhi ke hoko ia ‘o lala, pea ‘e ‘ikai ‘alu ‘i ai ha tangata telia ‘ae ngaahi manu fekai: <sup>16</sup> ‘Oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua, ka ne ‘i ai ‘ae kau tangata ko ia ‘e toko tolu, ‘o hangē ‘oku ou mo‘ui, ‘e ‘ikai te nau fakamo‘ui honau foha pe ha ‘ofefine; ngata pe ‘iate kinautolu ‘e fakamo‘ui, ka ‘e ‘auha ‘ae fonua.

<sup>17</sup> ¶ “Pea kapau te u ‘omi ‘ae heletā ke hoko ki he fonua, pea u pehē, Heletā ‘asi atu ki he fonua; kau motuhi mei ai ‘ae tangata pea mo e manu: <sup>18</sup> ‘Oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua, ka ne ‘i ai ‘ae kau tangata ko ia ‘e toko tolu, ‘e ‘ikai te nau fakamo‘ui ha foha pe ha ‘ofefine, ka ko kinautolu pe ‘e mo‘ui ‘iate kinautolu.

<sup>19</sup> ¶ “Pea kapau te u tuku ‘ae mahaki faka‘auha ki he fonua, pea u lilingi hoku houhau ki ai ‘i he toto, ke motuhi mei ai ‘ae tangata pea mo e manu: <sup>20</sup> Neongo ‘oku hā ai ‘a Noa, mo Taniela, mo Siope, hangē ‘oku ou mo‘ui, ‘oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua, ‘e ‘ikai te nau fakamo‘ui ha foha pe ha ‘ofefine; ngata ‘i honau laumālie pe ‘onautolu ‘e hao ‘i he‘enau mā‘oni‘oni.” <sup>21</sup> He ‘oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua; “Kae fēfē nai ‘o kau ka tuku atu fakataha ‘ae fakamala‘ia ‘e fā ki Selūsalema, ‘ae heletā, mo e hongea, mo e fanga manu fekai,

pea mo e mahaki faka'auha, ke motuhi mei ai 'ae tangata mo e manu?

<sup>22</sup> ¶ “Kae vakai, 'e fakatoe ha ni'ihi 'i ai ke fakahaofi, 'ae ngaahi foha mo e ngaahi 'ofefine: vakai te nau 'omi kitu'a kiate kimoutolu, pea te mou mamata ki honau hala mo 'enau faianga; pea te mou fiamālie mei he kovi 'aia kuo u 'omi ki Selūsalema, 'io, 'i he me'a kotoa pē kuo u fakahoko ki ai. <sup>23</sup> Pea te nau fakafiamālie'i 'akimoutolu 'oka mou ka mamata ki honau hala mo 'enau faianga: pea te mou 'ilo 'oku 'ikai te u fai noa pe ha me'a 'i he me'a kotoa pē 'aia kuo u fai ki ai,” 'oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua.

## 15

*1 Ko e tala fakatātā ki hono ta'e'aonga 'aupito 'oe va'a 'oe vaine. 6 Ko e fakahā ai 'ae liaki'i 'o Selūsalema.*

<sup>1</sup> Na'e hoko 'ae folofola 'a Sihova kiate au, 'o pehē, <sup>2</sup> “Foha 'oe tangata, 'oku lelei hake 'i he hā, 'ae 'akau ko e vaine 'i he ngaahi 'akau kehe, mo e ngaahi va'a 'akau 'oe vao? <sup>3</sup> He 'oku to'o mei ai ha laupapa ke fai 'aki ha ngāue? Pe 'oku ngaohi 'e ha taha ha fa'o mei ai ko e tautau'anga 'o ha me'a? <sup>4</sup> Vakai, 'oku lī ia ki he afi ko e fefie, pea fakatou vela ai hono hiku mo hono kongaloto. He 'oku 'aonga ia ki he ngāue? <sup>5</sup> Vakai, 'i he'ene kei haohaoa na'e 'ikai 'aonga ki ha ngāue; kae fēfē nai 'ene 'aonga ki ha ngāue, ka kuo keina ia 'e he afi, pea kuo vela?” <sup>6</sup> Ko ia 'oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua; “Hangē ko e 'akau ko e vaine 'i he ngaahi 'akau 'oe vao, 'e pehē 'a 'eku foaki 'ae kakai 'o Selūsalema ke vela 'i he afi. <sup>7</sup> Pea te u fakahanga hoku fofonga ke tu'u kiate kinautolu; te nau hao

mei he afi 'e taha, kae vela 'akinautolu 'i he afi kehe 'e taha; pea te mou 'ilo ko au ko Sihova, 'oku tu'u hoku mata kiate kimoutolu. <sup>8</sup> Pea te u ngaohi ke lala 'ae fonua koe'uhi kuo nau fai 'ae me'a hala." 'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua.

## 16

*1 'Oku fakatātā 'ae anga fakakakano 'a Selūsalema ki he fā'ele'i kovi ha tamasi'i. 6 'Ae 'ofa lahi 'aupito 'ae 'Otua kiate ia. 15 'A 'ene fe'auaki fakalielia. 35 Hono tautea fakamanavahē. 44 Ko e me'a 'i he lahi tatau 'a 'ene angahala mo ia na'e fai 'e he'ene fa'ē ko Sotoma, pea lahi hake 'i he angahala 'a Samēlia ko hono tuofefine, ko ia 'oka tangi ai ia ki he fai 'ae tautea. 60 Ko e 'i ai 'ae 'alo'ofa kiate ia 'i he kuonga fakamui.*

<sup>1</sup> Na'e toe hoko 'ae folofola 'a Sihova kiate au, 'o pehē, <sup>2</sup> "Foha 'oe tangata, faka'ilo ki Selūsalema 'a 'ene ngaahi fakalielia, <sup>3</sup> Pea ke lea, 'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua ki Selūsalema; na'e fanau'i pea fā'ele'i koe 'i he fonua ko Kēnani; ko ho'o tamai ko e tangata 'Amoli, pea ko ho'o fa'ē ko e *fefine* Heti. <sup>4</sup> Pea koe'uhi ko ho fā'ele'i, 'i he 'aho na'e fanau'i ai koe na'e 'ikai tā ho uho, pea na'e 'ikai kaukau koe 'i ha vai, ke fakamolū koe; na'e 'ikai ngaohi 'aki koe ha māsima, pea na'e 'ikai 'aupito fakakofu koe. <sup>5</sup> Na'e 'ikai ha mata ke 'ofa kiate koe ke fai 'ae ngaahi me'a ni kiate koe pe manava'ofa kiate koe; ka na'e li atu koe ki he vao 'ata'atā, ke fakalielia ho sino 'i he 'aho na'e fā'ele'i ai koe.

<sup>6</sup> ¶ "Pea 'i he'eku 'alu atu kiate koe pea u mamata na'a ke fakalielia 'i ho toto pe 'o'ou, ne u pehē kiate koe, lolotonga ho'o kei pani toto, Ke ke mo'ui; 'io, na'a ke kei 'i ho toto 'o'ou, na'aku pehē ai kiate koe,

Ke ke mo'ui. <sup>7</sup> Kuo u ngaohi koe ke ke tupu 'o hangē ko e fisi 'oe ngoue, pea kuo ke tupu pea hoko ko e lahi, pea kuo ke ma'u 'ae teunga ki he teunga; kuo hunuki ho huhu, pea kuo tupu ho fulufulu, ka na'a ke telefua mo masiva. <sup>8</sup> Pea ko eni, 'i he'eku 'alu atu kiate koe, vakai, ko e lolotonga ia 'a ho'o 'ofa; pea na'aku folahi atu kiate koe 'a hoku kofu mo fakakofu'aki 'a ho'o telefua; 'io, na'aku fuakava kiate koe, pea na'a ta fefuakava'aki mo koe," 'oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua, "pea na'aku ma'u koe ma'aku." <sup>9</sup> "Pea u toki kaukau koe 'aki 'ae vai, ne u fufulu koe ke ma'a 'aupito mei he toto, pea na'aku tākai koe 'aki 'ae lolo. <sup>10</sup> Na'aku fakakofu'aki koe 'ae tuitui fakasanisani, pea u fakatopuva'e 'aki koe 'ae kili'i pasa; pea u fakavala 'aki koe 'ae tupenu lelei, pea na'aku 'ufi'ufi koe 'aki 'ae silika. <sup>11</sup> Na'aku 'ai foki kiate koe 'ae ngaahi me'a teunga, pea na'aku 'ai 'ae vesa ki ho nima, mo e kahoa ki ho kia. <sup>12</sup> Pea na'aku 'ai 'ae maka mahu'inga 'i ho fo'i la'ē, mo e mama 'i ho telinga, mo e pale lelei ki ho 'ulu. <sup>13</sup> Na'e pehē 'ae teuteu 'aki koe 'ae koula mo e siliva; na'e kofu'aki koe 'ae tupenu lelei mo e silika, mo e tuitui fakasanisani; na'a ke kai 'i he mahoa'a lelei mo e honi, mo e lolo: pea na'a ke hoihoifua 'aupito pea na'a ke tupu lelei 'o hoko ko e pule'anga. <sup>14</sup> Na'e mafola atu ho ongoongolelei ki he hiteni ko e me'a 'i ho hoihoifua, he na'e haohaoa ia, ko e me'a 'i he'eku lelei 'aia na'aku 'ai 'eau kiate koe," 'oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua.

<sup>15</sup> ¶ "Ka na'a ke falala koe ki ho hoihoifua, pea na'a ke fai fe'auaki, ko e me'a 'i ho ongoongo, na'a ke fai ho'o fe'auaki kiate ia kotoa pē na'e 'alu ange; na'e 'a'ana pe ia. <sup>16</sup> Pea na'a ke to'o ho

ngaahi kofu pea ne ke teuteu 'aki ia ho ngaahi potu mā'olunga 'i he me'a pule kehekehe, pea na'a ke fai fe'auaki 'i ai: pea 'e 'ikai toe hoko ha me'a pehē; 'e 'ikai 'aupito pehē. <sup>17</sup> Pea kuo ke to'o 'ae ngaahi teunga lelei 'o 'eku koula mo 'eku siliva, 'aia na'aku foaki kiate koe, mo ke ngaohi kiate koe 'ae ngaahi fakatātā 'oe tangata, pea kuo ke fai angahala mo ia. <sup>18</sup> Kuo ke fakakofu'aki 'akinautolu ho ngaahi kofu fakasanisani: pea kuo ke tuku 'i honau 'ao 'a 'eku lolo mo e me'a namu kakala 'a'aku. <sup>19</sup> Ko 'eku me'akai foki, 'aia na'aku foaki kiate koe, 'ae mahoa'a lelei, mo e lolo mo e honi, na'aku fafanga 'aki koe, na'a mo ia kuo ke tuku 'i honau 'ao, ko e me'a namu kakala." 'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua, na'e pehē 'a hono fai. <sup>20</sup> "Kuo ke to'o foki ho'o ngaahi tama mo ho'o ngaahi ta'ahine 'aia kuo ke fanau'i kiate au, pea kuo ke feilaulau 'aki 'akinautolu ke nau 'auha. Ko e me'a si'i koā eni, 'a ho'o fe'auaki? <sup>21</sup> Kae'uma'ā 'a ho'o tāmāte'i 'eku fānau, mo ke tuku 'akinautolu ke 'alu atu 'i *he afi* ma'anautolu? <sup>22</sup> Pea 'i ho'o ngaahi fakalielia kotoa pē mo ho'o fe'auaki kotoa pē 'oku 'ikai te ke manatu ki he ngaahi 'aho 'o ho'o kei si'i, 'aia na'a ke telefua mo masiva ai, pea ke fakalielia 'i ho toto pe 'o'ou." <sup>23</sup> Pea na'e hoko 'o pehē, "'i he'ene hili kotoa pē 'a ho'o fai kovi, (Mala'ia, mala'ia kiate koe! 'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua;) <sup>24</sup> Kuo ke langa mo'ou 'ae fale fe'auaki mo ke ngaohi kiate koe 'ae potu mā'olunga 'i he hala kotoa pē. <sup>25</sup> Kuo ke langa ho fale fe'auaki 'i he tefito halā kotoa pē pea kuo ke ngaohi ho hoihoifua ko e fehi'anekina, mo ke fakaava ho va'e kiate ia kotoa pē na'e 'alu ange mo ke fakalahi pe ki ho'o fe'auaki. <sup>26</sup> Kuo ke

fai angahala foki mo ho kaunga nofo'anga, ko e kakai 'Isipite 'oku sino lalahi: pea kuo ke fakalahi ki ho'o fe'auaki, ko e fakatupu 'ita kiate au. <sup>27</sup> Ko ia, vakai, kuo u mafao atu hoku nima kiate koe, pea u fakasi'isi'i ho'o me'akai, mo tukuange koe ki he fa'iteliha 'anautolu 'oku fehi'a kiate koe, 'ae ngaahi 'ofefine 'oe kau Filisitia, he 'oku nau mā 'i ho'o faianga fakalielia. <sup>28</sup> Kuo ke fai angahala foki mo e kakai 'Asilia, he na'e 'ikai te ke fa'a fiu; 'io, kuo ke fai angahala mo kinautolu, ka na'e 'ikai te ke topono ai. <sup>29</sup> Kuo ke fakalahi foki 'a ho'o fe'auaki 'i he fonua ko Kēnani 'o a'u ki Kalitia; ka na'a mo ia na'e 'ikai te ke fiu ai." <sup>30</sup> "Oiauē! 'Ae vaivai ho lotu," 'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua, "He kuo ke fai eni kotoa pē, ko e ngāue 'ae fefine fa'a fe'auaki mo fakamofutofuta; <sup>31</sup> Pea ko e me'a 'i ho'o langa ha fale fe'auaki 'i he tefito hala kotoa pē, pea ngaohi ho potu mā'olunga 'i he hala kotoa pē, pea 'oku 'ikai te ke tatau mo e fefine fe'auaki ko e me'a 'i ho'o fehi'a ki he totongi; <sup>32</sup> Kae hangē ko e uaifi 'oku tonu tangata 'oku ma'u 'ae kakai kehe ko e fetongi 'a hono husepāniti! <sup>33</sup> 'Oku foaki totongi ki he kau fefine fe'auaki kotoa pē; ka ko koe kuo ke foaki me'a'ofa ki ho kau mamana kotoa pē, pea ke totongi kiate kinautolu, ke nau ha'u kiate koe mei he potu kotoa pē ki ho'o fe'auaki. <sup>34</sup> Pea 'oku ke fai kehe koe 'i ho'o fai angahala mo e fefine kehe, koe'uhi 'oku 'ikai muimui ha ni'ihiki kiate koe ke fai 'ae angahala; pea ko e me'a 'i ho'o fai 'e koe 'ae totongi, ka 'oku 'ikai ha totongi 'e fai kiate koe, ko ia 'oku ke kehe ai."

<sup>35</sup> ¶ Ko ia, 'e fefine fe'auaki, fanongo ki he folofola 'a Sihova. <sup>36</sup> 'Oku pehē 'e Sihova ko e

ʻOtua; “Koeʻuhi naʻe lilingi atu hoʻo fakalielia, pea fakahā hoʻo telefua, ʻi hoʻo fai angahala mo ho kau mamana, mo e ngaahi tamapua ʻo hoʻo fakalielia, pea mo e toto ʻo hoʻo fānau ʻaia naʻa ke tuku kiate kinautolu: <sup>37</sup> Vakai, ko ia foki te u tānaki ai ho kau mamana kotoa pē, ʻakinautolu kuo ke fakafiefia ai koe, mo kinautolu kotoa pē kuo ke ʻofa ki ai, fakataha mo kinautolu kotoa pē kuo ke fehiʻa ki ai; ʻio, te u tānaki fakataha ʻakinautolu kiate koe, pea te u fakahā hoʻo telefua kiate kinautolu koeʻuhi ke nau mamata ki hoʻo telefua kotoa pē. <sup>38</sup> Pea te u fakamaauʻi koe, ʻo tatau mo e fakamaau ki he kau fefine ʻoku maumau ʻae fakamaʻu mali mo lilingi ʻae toto: pea te u fakainu ʻaki koe ʻae toto ʻi heʻeku houhau mo ʻeku fuaʻa. <sup>39</sup> Pea te u tukuange koe foki ki honau nima, pea te nau holoki hifo ho fale ongoongo, ʻo maumauʻi ki lalo ho ngaahi potu māʻolunga: pea te nau haehae foki meiate koe ho ngaahi kofu, mo nau ʻave hoʻo ngaahi meʻa teunga, pea te nau fakatelefuaʻi mo fakamasivaʻi koe. <sup>40</sup> Pea te nau ʻomi mo e niʻihi kiate koe, pea te nau lisingi koe ʻaki ʻae maka, pea tui ʻaki koe ʻenau heletā ke ʻasi. <sup>41</sup> Pea te nau tuungia ho ngaahi fale, mo nau fai ʻae tautea kiate koe ʻi he ʻao ʻoe kau fefine tokolahi: te u ngaohi koe ke ke tuku hoʻo feʻauaki, pea ʻe ʻikai ʻaupito te ke toe fai ha totongi. <sup>42</sup> Ko ia ia ʻe lolou ai ʻa hoku houhau kiate koe, pea ʻe hiki hoku fuaʻa meiate koe, pea te u fiemālie, pea ʻe ʻikai te u toe ʻita. <sup>43</sup> Koeʻuhi ʻoku ʻikai te ke manatuʻi ʻae ngaahi ʻaho ʻo hoʻo kei siʻi, ka kuo ke fakamataliliʻi au ʻi he ngaahi meʻa ni kotoa pē, ko ia, vakai, te u fakahoko ki ho tumuʻaki hono nunuʻa ʻo hoʻo faianga, ʻoku pehē ʻe Sihova ko e



‘Otua: pea ‘e ‘ikai te ke fakalahi ‘aki ho‘o ngaahi fakalielia kotoa pē ‘a ho‘o fai ‘ae fakalielia ko eni.”

44 ¶ “Vakai, ko kinautolu kotoa pē ‘oku fa‘a lea ‘aki ‘ae fakatātā te nau lea fakatātā kiate koe ‘o pehē, “O hangē ko e fa‘ē, ‘oku pehē pe ‘ene ta‘ahine.” 45 Ko e ta‘ahine koe ‘a ho‘o fa‘ē, ‘aia ‘oku fehi‘a ki hono husepāniti mo ‘ene fānau; pea ko e tehina koe ‘o ho ngaahi tokoua, ‘akinautolu na‘e fehi‘a ki honau husepāniti mo ‘enau fānau: ko ho‘o fa‘ē ko e *fefine* Heti, pea ko ho‘o tamai ko e *tangata* ‘Amoli ia. 46 Pea ko ho ta‘okete ko Samēlia ia, ‘aia mo ‘ene fānau *fefine*, ‘oku nofo ‘i ho nima to‘ohema: pea ko ho tehina, ‘aia ‘oku nofo ‘i ho nima to‘omata‘u, ko Sotoma ia mo ‘ene fānau *fefine*. 47 Ka na‘e ‘ikai te ke ‘eve‘eva koe ‘i honau hala, pe fai ‘o hangē ko ‘enau ngaahi fakalielia: kae hangē na‘e si‘i ‘aupito ha‘anautolu, ka kuo ke fai fakalielia lahi hake ‘aupito koe ‘iate kinautolu, ‘i ho‘o anga kotoa pē.” 48 ‘Oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua, “O hangē ‘oku ou mo‘ui, na‘e ‘ikai fai ‘e ho tehina ko Sotoma, ‘a ia, pe ko ‘ene fānau *fefine*, ‘o tatau mo ia kuo ke fai ‘e koe, ‘a koe, mo ho‘o kau ta‘ahine. 49 Vakai, ko e fai hala eni ‘a ho tehina ko Sotoma, ko e fielaahi, mo e fangapesi, mo e fakapikopiko lahi, na‘e ‘iate ia mo ‘ene fānau *fefine*, pea na‘e ‘ikai tokoni ‘e ia ki he nima ‘oe māsiva mo e paea. 50 Pea na‘a nau fielaahi, mo nau fai fakalielia ‘i hoku ‘ao; ko ia na‘aku fa‘iteliha pe au ‘o ‘ave ai ‘akinautolu. 51 Pea na‘a mo Samēlia, ‘oku ‘ikai te ne fai hala ‘e ia ke tatau mo e vaeua ha‘au; he kuo ke fakatupu ho‘o ngaahi fakalielia ke lahi hake ‘iate kinautolu, pea kuo tonuhia ange ‘iate koe, ‘a ho ngaahi tokoua, ‘i ho‘o ngaahi fakalielia,

'aia kuo ke fai 'e koe. <sup>52</sup> 'A koe foki, kuo ke fakaanga ki ho ngaahi tokoua, fua pe 'e koe, 'a ho'o mā 'a'au, 'i ho'o ngaahi angahala kuo ke fai fakalielia lahi ai 'iate kinautolu: 'oku nau mā'oni'oni hake 'iate koe: 'io, ke ke puputu'u koe, pea ke fua ho'o mā, ko e me'a 'i ho'o fakatonuhia 'i ho ngaahi tokoua. <sup>53</sup> 'O kau ka toe 'omi mei he pōpula, 'ae kau pōpula 'o Sotoma mo 'ene fānau fefine, mo e pōpula 'o Samēlia mo 'ene fānau fefine 'a'ana, te u toki 'omi 'ae pōpula 'i ho'o kau pōpula ki honau lotolotonga: <sup>54</sup> Koe'uhi ke ke fua 'e koe pe 'a ho'o mā, pea ke puputu'u 'i he me'a kotoa pē kuo ke fai, koe'uhi ko ho'o fakafiemālie 'i 'akinautolu. <sup>55</sup> 'Oka toe liliu mai 'a Sotoma mo 'ene fānau fefine ki he'enau nofo mu'a, pea liliu 'a Samēlia mo 'ene fānau fefine ki he'enau mu'aki nofo, 'e toki liliu ai koe mo ho'o fānau fefine ki ho'omou nofo mu'a 'amoutolu. <sup>56</sup> He na'e 'ikai te ke meimei lea 'aki mei ho ngutu, 'a ho ta'okete ko Samēlia, 'i he 'aho 'o ho'o fielahia, <sup>57</sup> 'I he te'eki ai fakahā ho'o angakovi, 'i he ngaahi 'aho na'e manuki 'i ai koe 'e he ngaahi 'ofefine 'o Silia mo kinautolu 'oku nofo vāofi mo ia, 'ae ngaahi 'ofefine 'oe kau Filisitia, 'aia 'oku manuki fano pe kiate koe. <sup>58</sup> Kuo ke fua ho'o holi kovi mo ho'o ngaahi fakalielia," 'oku pehē 'e Sihova. <sup>59</sup> He 'oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua; "Te u fai kiate koe 'o hangē ko ia kuo ke fai, 'a koe, kuo ke manuki ki he'eta tuki, mo ke maumau 'i 'ae fuakava. <sup>60</sup> Ka neongo ia te u manatu 'eau, 'a 'eku fuakava mo koe 'i he 'aho 'o ho'o kei si'i, pea te u fokotu'u kiate koe ha fuakava 'e 'ikai ngata. <sup>61</sup> Pea te ke toki manatu ki ho'o faianga kotoa pē, pea te ke mā, 'oka ke ka ma'u ho ngaahi tokoua, 'a ho ta'okete mo ho

ngaahi tehina: pea te u foaki 'akinautolu kiate koe, ke ke 'ofefine aki, ka 'e 'ikai 'i ho' o fuakava 'a' au. <sup>62</sup> Pea te u fokotu' u 'a 'eku fuakava mo koe, pea te ke 'ilo ko Sihova au. <sup>63</sup> Koe' uhi ke ke manatu ai, mo ke puputu' u, pea 'e 'ikai 'aupito te ke toe mafa' a ho ngutu koe' uhi ko ho' o mā, 'o kau ka toe fiemālie kiate koe 'i he me' a kotoa pē kuo ke fai," 'oku pehē 'e Sihova, ko e 'Otua.

## 17

*1 Ko e fakatātā ki he 'ikale 'e ua pea mo e vaine. 11 Ko e fakahā ai 'ae tautea mei he 'Otua ki Selūsalema 'i he' ene tafoki mei Papilone ki 'Isipite. 22 'Oku tala' ofa 'ae 'Otua 'e tō 'ae sita ongoongolelei.*

<sup>1</sup> Pea na' e hoko mai 'ae folofola 'a Sihova kiate au, 'o pehē, <sup>2</sup> "Foha 'oe tangata, fai atu 'ae lea fakapulipuli, pea ke lea 'aki 'ae fakatātā ki he fale 'o 'Isileli; <sup>3</sup> Pea ke lea, 'Oku pehē 'e Sihova, ko e 'Otua; na' e ha' u ki Lapanoni 'ae fu' u 'ikale lahi, na' e kapakau lalahi mo lōloa, pea fonu 'i he fulufulu pule 'ingo' ingo kehekehe, pea na' a ne heka ki he va' a sita na' e taupotu ki 'olunga. <sup>4</sup> Na' a ne fesi' i 'ae lito 'o hono ngaahi va' a toki tupu, 'o ne 'ave ia ki he fonua fa' a fakatau; na' a ne tuku ia 'i he lotolotonga 'oe kolo 'ae kau fakatau. <sup>5</sup> Na' a ne 'ave foki 'ae tenga mei he fonua 'o tō ia 'i he potu kelekele mo' ui; na' a ne 'ai ia ki he ve' e vai lahi, 'o ne tō ia 'o hangē ko e 'akau ko e uilou. <sup>6</sup> Pea na' e tupu ia 'o hoko ko e vaine pukupuku ka na' e holoholofa 'i lalo, pea hanga hono ngaahi va' a kiate ia, pea 'alu 'i lalo 'iate ia hono ngaahi aka: ko ia na' e hoko ai ia ko e vaine, pea na' e tupu hono ngaahi va' a, pea tupu mai hono moto. <sup>7</sup> Na' e 'i ai foki 'ae 'ikale

lahi 'e taha, na'e kapakau lalahi, pea lahi mo hono fulufulu: pea vakai na'e mape'e atu 'ae aka 'oe vaine ko eni kiate ia, pea tupu hono ngaahi va'a 'o hanga kiate ia, koe'uhi ke ne fakaviviku ia mei he tafe'anga vai 'i hono ngoue'anga. <sup>8</sup> Na'e tō ia ki he kelekele lelei 'i he ve'e vai lahi, koe'uhi kae tupu ai hono ngaahi va'a, pea tupu mo hono fua, pea hoko ia ko e vaine lelei. <sup>9</sup> Ka ke lea 'e koe, 'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua; He 'e tupu lelei ia? 'Ikai 'e ta'aki hake 'e ia hono aka, mo ne motumotuhi hono fua koe'uhi ke mae ai ia? 'E mae kotoa pē 'ae tupu 'o hono lau, ka 'e 'ikai ha fai fakamālohi ki ai, pe tokolahi ha kakai ki hono ta'aki hake 'a hono ngaahi aka. <sup>10</sup> 'Io, vakai, kuo tō, ka te ne tupu? 'E 'ikai, 'e mātu'aki mae 'oka mā'ili ki ai 'ae matangi hahake. 'E mae ia 'i he ngaahi luo 'aia na'e tupu hake ai. <sup>11</sup> Na'e hoko foki 'ae folofola 'a Sihova kiate au, 'o pehē, <sup>12</sup> Ko eni, tala ki he fale angatu'u, 'Oku 'ikai te mou 'ilo hono 'uhinga 'oe ngaahi me'a ni? Fakahā kiate kinautolu, Vakai kuo ha'u 'ae tu'i 'o Papolone ki Selūsalema pea kuo ne 'ave hono tu'i mo hono hou'eiki, mo ne tataki 'akinautolu ki Papolone mo ia; <sup>13</sup> Pea kuo ne 'ave 'ae hako 'oe tu'i, pea kuo na fefuakava'aki mo ia; pea kuo ne 'ave foki mo kinautolu 'oku mālohi 'i he fonua. <sup>14</sup> Koe'uhi ke holoki ki lalo 'ae pule'anga, pea ke 'oua na'a hakeaki'i ia 'iate ia pe, ka koe'uhi ke fokotu'u ia 'i he fai 'a 'ene fuakava 'a'ana. <sup>15</sup> Ka na'e angatu'u ia kiate ia, ko e me'a 'i he'ene 'ave 'ae kau talafekau ki 'Isipite, koe'uhi ke nau 'omi mei ai 'ae fanga hoosi mo e kakai tokolahi. 'E monū'ia ia? 'E hao ia 'aia 'oku fai 'ae me'a pehē? Pe te ne maumau 'ae fuakava pea hao? <sup>16</sup> 'Oku pehē 'e Sihova ko

e 'Otua, 'o hangē 'oku ou mo'ui, 'i he potu 'oku nofo ai 'ae tu'i ko ia 'aia na'e fakanofa ia ko e tu'i, ka na'a ne manuki'i 'ena tuki, mo maumau'i 'ena fuakava, 'io, 'e mate ia 'i he lotolotonga 'o Papilone mo ia. <sup>17</sup> Pea 'ikai kau mo ia 'i he tau 'a Felo mo 'ene kautau mālohi, pe ha tokolahi, 'i he tanu puke mo e langa kolo, ke tāmatae'i ha tokolahi; <sup>18</sup> Koe'uhi na'a ne manuki 'ae tuki 'i he'ene maumau'i 'ae fuakava, kae vakai, na'a na fepukeaki nima, pea kuo ne fai 'ae ngaahi me'a ni, 'e 'ikai 'aupito te ne hao." <sup>19</sup> Ko ia 'oku pehē ai 'e Sihova ko e 'Otua; "Hangē 'oku ou mo'ui, ko 'eku tuki, 'aia kuo ne manuki ki ai, pea ko 'eku fuakava kuo ne maumau'i, te u totongi ia kiate ia 'i hono tumu'aki. <sup>20</sup> Pea te u lafo hoku kupenga kiate ia, pea 'e mo'ua ia 'i he'eku tauhele, pea te u 'omi ia ki Papilone, pea te ma fai ia mo ia 'i he'ene hia kuo ne fai kovi ai kiate au. <sup>21</sup> Pea ko e kau hola kotoa pē mei ai mo hono matatau kotoa pē, 'e te'ia 'aki 'ae heletā, pea ko hono toe 'e vilingia atu ki he feitu'u matangi kotoa pē: pea te mou 'ilo ko au, ko Sihova, kuo folofola ki ai."

<sup>22</sup> ¶ 'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua; "Te u to'o foki 'ae va'a 'oku taupotu ki 'olunga 'i he sita mā'olunga, pea te u tō ia; te u fesi'i mei 'olunga, mei hono va'a toki tupu, 'ae va'a 'oku kei vaivai, pea 'e tō ia 'i he mo'unga mā'olunga mo ongoongo: <sup>23</sup> Te u tō ia 'i he mo'unga mā'olunga 'o 'Isileli: pea 'e tupu hono ngaahi va'a, pea 'e fua ia, pea hoko ko e sita lelei: pea 'e nofo 'ilalo 'i ai 'ae manupuna 'i he fa'ahinga kehekehe kotoa pē: 'e nofo 'akinautolu 'i he malumalu 'o hono ngaahi va'a. <sup>24</sup> Pea 'e 'ilo 'e he 'akau kotoa pē 'oe vao, ko au ko Sihova, kuo u tulaki ki lalo 'ae 'akau mā'olunga, pea kuo

u fokotu‘u ki ‘olunga ‘ae ‘akau mā‘ulalo, kuo u fakamae ‘ae ‘akau na‘e ma‘ui‘ui, pea u ngaohi ke tupu lelei ‘ae ‘akau na‘e mōmoa; ko au, ko Sihova kuo folofola, pea ko au kuo fai ki ai.”

## 18

*1 ‘Oku valoki ‘e he ‘Otua ‘ae fakatātā ta‘etotonu ‘oe kālepi mahi. 5 ‘Oku ne fakahā ‘ae me‘a ‘oku ne fai ki he tamai ‘oku fai totonu: 10 Mo ia ‘oku fai ki he foha angahala ‘oe tamai angatonu, 14 Mo e foha angatonu ‘oe tamai angahala: 19 ‘Ae tangata angahala ‘oka fakatomala: 24 ‘Ae tangata fai lelei ‘oka fakaholomui. 25 ‘Oku fakamatala ‘ene fai totonu. 31 Ko e enginaki ki he fakatomala.*

<sup>1</sup> Na‘e toe hoko kiate au ‘ae folofola ‘a Sihova, ‘o pehē, <sup>2</sup> “Ko e hā hono ‘uhinga ‘iate kimoutolu, ‘oku mou lea ‘aki ‘ae fakatātā ki he fonua ‘o ‘Isileli, ‘o pehē, ‘Kuo kai ‘e he ngaahi tamai ‘ae kālepi mahi, pea kuo maninia ‘ae nifo ‘oe fānau?” <sup>3</sup> ‘Oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua, “‘O hangē ‘oku ou mo‘ui, ‘e ‘ikai toe ‘aonga ke mou ‘ai ‘ae lea fakatātā ko ia ki ‘Isileli. <sup>4</sup> Vakai, ‘oku ‘a‘aku ‘ae laumālie kotoa pē; hangē ‘oku ‘a‘aku ‘ae laumālie ‘oe tamai, ‘oku pehē foki ‘ae laumālie ‘oe foha ‘oku ‘a‘aku ia: ko e laumālie ‘oku angahala ‘e mate ia.

<sup>5</sup> “Ka koe‘uhi, kapau ‘e angatonu ha tangata,  
pea ne fai ‘aia ‘oku totonu mo lelei,

<sup>6</sup> Pea kuo ‘ikai kai ia ‘i he ngaahi mo‘unga,  
pe hanga hono mata ki he ngaahi tamapua ‘i  
he fale ‘o ‘Isileli,  
pe te ne tono‘i ‘ae uaifi ‘o hono kaungā‘api,  
pe te ne ofi ki ha fefine mahaki fakafefine,

- 7 Pea kuo ‘ikai fakamālohi‘i ‘e ia ha taha,  
     ka kuo ne toe ‘ange ‘ae me‘a na‘e tuku ko e  
     fakamo‘oni kiate ia ‘oku fai totongi,  
 pea ‘oku ‘ikai maumau‘i ‘e ia ‘i ha fai mālohi,  
     kuo ne foaki ‘ene mā ki he fiekaia,  
     pea kuo ne fakakofu ‘ae telefua ‘aki ‘ae kofu;
- 8 Ko ia ‘oku ‘ikai foaki ke toe totongi mai,  
     pea te ne ma‘u hano tupu,  
 pea kuo ne ta‘ofi hono nima mei he fai kovi,  
     pea kuo ne fai ‘ae fakamaau totonu ‘ae tan-  
     gata ki he tangata,
- 9 Kuo ne ‘eve‘eva ‘i he‘eku ngaahi tu‘utu‘uni,  
     pea kuo ne fai ki he‘eku ngaahi fakamaau,  
     ke fai totonu;  
 ko ia ia ‘oku angatonu,  
     pea ko e mo‘oni ‘e fakamo‘ui ia,” ‘oku pehē ‘e  
     Sihova ko e ‘Otua.
- 10 “Kapau te ne ma‘u ha foha, ‘oku kaiha‘a, pea  
     ‘oku ne lilingi ‘ae toto,  
     ‘o ne fai ‘o tatau ki he ngaahi me‘a ni, 11 Pea  
     ‘oku ‘ikai te ne fai ha me‘a ‘i he ngaahi me‘a  
     ‘oku totonu ni,  
 ka kuo ne kai ‘i he ngaahi mo‘unga,  
     pea kuo ne tono‘i ‘ae uaifi ‘o hono kaungā‘api,
- 12 Kuo ne fakamālohi‘i ‘ae masiva mo e paea,  
     kuo ne maumau‘i ‘i he fai mālohi,  
 pea ‘oku ‘ikai te ne toe ‘ange ‘ae me‘a na‘e tuku ko  
     e fakamo‘oni,  
     pea kuo ne hanga hake hono mata ki he  
     ngaahi tamapua,  
     pea kuo ne fai fakalielia,
- 13 Kuo ne ‘atu me‘a ke toe totongi mai,

pea kuo ne ma‘u ‘a hono tupu:  
 pea ‘e mo‘ui ia? ‘E ‘ikai te ne mo‘ui: kuo ne fai  
 ‘ae ngaahi fakalielia ni kotoa pē; ko e mo‘oni te ne  
 mate; ‘e ‘iate ia pe ‘a hono toto.

14 ¶ “Pea, vakai, kapau ‘e ma‘u ‘e ia ha foha, ‘oku  
 mamata ki he angahala kotoa pē kuo fai ‘e he‘ene  
 tamai, pea ‘oku ne tokanga, ka ‘oku ‘ikai ke ne fai  
 ‘o hangē ko ia,

15 ‘Oku ‘ikai te ne kai ‘i he ngaahi mo‘unga,  
 pe te ne hiki hono mata ki he ngaahi tamapua  
 ‘oe fale ‘o ‘Isileli,  
 pe te ne tonoi ‘ae uaifi ‘o hono kaungā‘api,

16 ‘Oku ‘ikai te ne fakamālohi‘i ha tokotaha,  
 pe te ne ta‘ofi kiate ia ‘ae me‘a na‘e tuku ko e  
 fakamo‘oni,  
 pe te ne maumau ‘i ha fai mālohi,

ka kuo ne foaki ‘a ‘ene mā ki he fiekaia,  
 pea kuo ne fakakofu ‘ae telefua ‘aki ‘ae kofu,

17 Kuo ne ta‘ofi ‘a hono nima mei he masiva,  
 pea ‘oku ‘ikai te ne ma‘u ha totongi ta‘etotonu,  
 pe hano tupu,

ka kuo fai ‘eku ngaahi fakamaau,  
 mo ‘eve‘eva ‘i he‘eku ngaahi tu‘utu‘uni;  
 ‘e ‘ikai mate ia koe‘uhi ko e fai kovi ‘a ‘ene tamai,  
 ko e mo‘oni ‘e mo‘ui pe ia.

18 Ka ko ‘ene tamai, koe‘uhi na‘a ne fakamālohi  
 kakaha, ‘o ne maumau hono tokoua ‘i he fai  
 mālohi, pea na‘a ne fai ‘aia na‘e ‘ikai lelei ‘i  
 he ha‘oha‘onga ‘o hono kakai, vakai, ‘e mate  
 mo‘oni ia ‘i he‘ene fai kovi.

19 ¶ “Ka ‘oku mou pehē, ‘Ko e hā? ‘Iakai ‘oku fua  
 ‘e he foha ‘ae fai kovi ‘a ‘ene tamai?’ ‘Oka fai ‘e  
 he foha ‘aia ‘oku lelei mo totonu, pea kuo ne tauhi



‘eku ngaahi fekau, mo ne fai ki ai, ‘e mo‘ui mo‘oni ia. <sup>20</sup> Ko e laumālie ko ia ‘e angahala, ‘e mate ia. ‘E ‘ikai fua ‘e he foha ‘ae fai kovi ‘a ‘ene tamai, pea ‘e ‘ikai fua ‘e he tamai ‘ae fai kovi ‘ae foha: ko e mā‘oni‘oni ‘ae mā‘oni‘oni ‘e ‘iate ia pe, pea ko e fai kovi ‘ae angahala ‘e ‘iate ia pē.

<sup>21</sup> ¶ “Ka ko eni, kapau ‘e tafoki ‘ae angahala mei he angahala kotoa pē kuo ne fai, pea tauhi ‘e ia ‘eku ngaahi fekau, mo ne fai ‘aia ‘oku lelei mo totonu, ko e mo‘oni ‘e fakamo‘ui ia, ‘e ‘ikai si‘i mate ia. <sup>22</sup> Ko ‘ene ngaahi angahala kotoa pē ‘aia kuo ne fai, ‘e ‘ikai toe lau ia kiate ia: ‘e mo‘ui pe ia, ko e me‘a ‘i he‘ene mā‘oni‘oni ‘aia kuo ne fai. <sup>23</sup> He ‘oku ou mā‘u ha momo‘i fiamālie si‘i ‘i he mate ‘ae angahala? ‘Oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua, ka ‘e ‘ikai mu‘a, ke tafoki ia mei hono hala, pea mo‘ui? <sup>24</sup> Ka ‘i he liliu ‘ae mā‘oni‘oni mei he‘ene mā‘oni‘oni mo ne fai angahala, pea ne fai ‘o tatau mo e fakalielia kotoa pē ‘aia ‘oku fai ‘e he tangata angahala, ‘e mo‘ui ia? Ko ‘ene mā‘oni‘oni kotoa pē ‘aia kuo ne fai, ‘e ‘ikai ha lau ki ai: ‘i he fai kovi kuo ne fai, mo e angahala, kuo ne angahala ai, ‘e mate pe ia ‘i ai.

<sup>25</sup> ¶ “Ka ‘oku mou pehē, “Oku ‘ikai fai tatau ‘ae anga ‘a Sihova.’ Ko eni, fanongo, ‘e fale ‘o ‘Isileli: ‘Ikai ‘oku tatau ‘a ‘eku anga? ‘Ikai ko ho‘omou anga ‘amoutolu ‘oku fai kehekehe? <sup>26</sup> ‘Oka liliu ‘ae tangata mā‘oni‘oni mei he‘ene mā‘oni‘oni ‘o ne fai angahala, pea mate ai ia; ko ‘ene angahala kuo ne fai, ko ia ia te ne mate ai. <sup>27</sup> Pea pehē, ‘oka liliu ‘ae tangata angahala mei he‘ene angahala ‘aia kuo ne fai, mo ne fai ‘aia ‘oku lelei mo totonu ‘e fakamo‘ui ‘e ia ‘a hono laumālie ke mo‘ui. <sup>28</sup> Koe‘uhi kuo ne

tokanga, mo liliu mai mei he'ene angahala kotoa pē 'aia na'a ne fai, 'e mo'ui mo'oni ia, 'e 'ikai 'aupito te ne mate. <sup>29</sup> Ka 'oku pehē pe 'e he fale 'o 'Isileli, "Oku 'ikai fai tatau 'ae me'a 'a Sihova.' 'E fale 'o 'Isileli, 'ikai 'oku fai tatau 'a 'eku anga? 'ikai ko ho'omou anga 'amoutolu 'oku fai kehekehe? <sup>30</sup> Ko ia te u fakamaau ai 'akimoutolu, 'e fale 'o 'Isileli, 'o fakatatau ki homou hala taki taha, 'oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua. Fakatomala pea fakatafoki 'akimoutolu mei ho'omou ngaahi angahala; ko ia 'e 'ikai hoko ai ho'omou angahala ko homou 'auha'anga.

<sup>31</sup> ¶ "Li'aki meiate kimoutolu 'a ho'omou angahala kotoa pē, 'aia kuo mou fai hala ai; pea ngaohi kiate kimoutolu 'ae loto fo'ou pea mo e laumālie fo'ou: he ko e hā te mou fie mate ai 'e fale 'o 'Isileli? <sup>32</sup> He 'oku 'ikai te u fiemālie 'i he mate 'o ia 'oku mate, 'oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua: ko ia fakatafoki 'akimoutolu, pea mou mo'ui."

## 19

*1 Ko e tēngihia 'ae hou'eiki 'o 'Isileli ko e me'a 'i he fakatātā ki he laione mo hono 'uhiki 'oku fakatō ki he luo, 10 Pea koe'uhi ko Selūsalema, 'i he fakatātā 'oe vaine kuo mae.*

<sup>1</sup> "Ko ia foki ke ke fai ha tangilāulau koe'uhi ko e ngaahi hou'eiki 'o 'Isileli. <sup>2</sup> Pea ke pehē, 'Ko e hā 'a ho'o fa'ē?

Ko e laione fefine:

na'a ne tokoto hifo 'i he lotolotonga 'oe fanga laione,  
na'a ne tauhi 'i 'a hono 'uhiki 'i he lotolotonga 'oe fanga laione mui.

<sup>3</sup> Pea na'a ne tauhi 'ae taha 'a hono 'uhiki:

na‘e hoko ia ko e laione mui,  
 pea ne faka‘a‘au ia ke poto ‘i he pō ‘a ‘ene me‘akai;  
 na‘a ne kai tangata.

4 Na‘e fanongo foki ki ai ‘ae ngaahi pule‘anga:  
 pea na‘e mo‘ua ia ‘i he‘enau luu,  
 pea na‘a nau ‘omi ia ki ‘Isipite kuo ha‘isia ia  
 ‘aki ‘ae ukamea.

5 “‘Pea ‘i he‘ene tatali ‘o mamata,  
 kuo mole ‘aia na‘a ne ‘amanaki ki ai,  
 na‘a ne hiki ki he taha kehe ‘i hono ‘uhiki  
 mo ne ngaohi ia ko e laione mui.

6 Pea na‘e ‘alu fano pe ia ‘i he lotolotonga ‘oe fanga  
 laione mui,  
 na‘e hoko ia ko e laione mui,  
 mo ne poto ‘i he pō ‘a ‘ene me‘akai,  
 pea na‘a ne kai tangata.

7 Pea na‘a ne ‘ilo honau ngaahi fale faka‘ei‘eiki na‘e  
 maumau,  
 pea na‘a ne fakalala honau ngaahi kolo;  
 pea na‘e ngaongao ‘ae fonua,  
 mo hono fonu ‘o ia,  
 ko e me‘a ‘i he ‘u‘ulu ‘o ‘ene tangi.

8 Pea ne toki tu‘u hake kiate ia ‘ae ngaahi pule‘anga  
 mei he potu kotoa pē ‘oe ngaahi vahe fonua,  
 pea na‘a nau ‘a‘au atu kiate ia ‘a honau ku-  
 penga:  
 pea na‘e mo‘ua ia ‘i he‘enau luu.

9 Pea na‘a nau fakapōpula‘i ia ‘o ha‘i ‘aki ‘ae  
 ukamea,  
 pea ‘omi ia ki he tu‘i ‘o Papilone: na‘a nau ‘ai ia ki  
 he ‘ana,  
 ke ‘oua na‘a toe ongo atu ‘a hono le‘o ki he  
 ngaahi mo‘unga ‘o ‘Isileli.

- 10 “ ‘Oku tatau ho‘o fa‘ē mo e vaine  
 ‘i he ngoue vaine  
 ‘oku ‘i he ve‘e vai:  
 na‘e fua ngafuhifuhi ia, pea lahi hono va‘a,  
 koe‘uhi ko e lahi ‘oe vai.
- 11 Pea na‘e ‘iate ia ‘ae ngaahi va‘a mālohi, ko e  
 tokotoko ‘onautolu na‘e fai ‘ae pule,  
 pea na‘e fakamā‘olunga hake ia ‘i he ngaahi  
 va‘a matolutolu,  
 pea na‘e hā mai ia, ‘a ‘ene mā‘olunga,  
 pea mo e lahi ‘o hono ngaahi va‘a.
- 12 Ka na‘e ta‘aki fu‘u hake ia ‘i he mālohi,  
 na‘e lī hifo ia ki he kelekele,  
 pea na‘e fakamae hono fua ‘e he matangi hahake:  
 na‘e mafesifesi mo fakamae hono ngaahi va‘a  
 mālohi:  
 pea ne keina ia ‘e he afi.
- 13 Pea ko eni, kuo tō ia  
 ‘i he toafa ‘i he kelekele mōmoa mo kakā.
- 14 Pea kuo ‘alu atu ‘ae afi mei he manga ‘o hono  
 ngaahi va‘a,  
 ‘aia kuo keina ai hono fua,  
 ko ia ‘oku ‘ikai kei ai hono va‘a mālohi, ke hoko  
 ko e tokotoko ke pule ‘aki.’  
 Ko eni ‘ae me‘a ke tēngihia, pea ‘e hoko ia ko e me‘a  
 ke tangilāulau ai.”

## 20

*1 ‘Oku pehē ‘e he ‘Otua ‘e ‘ikai te ne ngali ‘ae fakafehu‘i ‘ae kau mātu‘a ‘o ‘Isileli. 5 ‘Oku ne fakamatala ‘a ‘enau angatu‘u ‘i ‘Isipite, 10 Pea ‘i he toafa, 27 Pea ‘i he fonua. 33 ‘Oku tala‘ofa ia ‘o pehē ‘e tānaki ‘akinautolu ‘i he kuonga ‘oe ongoongolelei. 45 ‘Oku*

*fakahā ‘ae faka‘auha ‘a Selūsalema ‘i he tala fakatātā ki he vao ‘akau.*

<sup>1</sup> Pea na‘e hoko ‘o pehē ‘i hono fitu ‘oe ta‘u, ‘i hono nima ‘oe māhina, pea ‘i hono hongofulu ‘oe ‘aho ‘i he māhina, na‘e ha‘u ai ‘ae ni‘ihi ‘i he kau mātu‘a ‘o ‘Isileli ke fakafehu‘i kia Sihova, pea na‘a nau nofo ‘i hoku ‘ao. <sup>2</sup> Pea na‘e hoko mai kiate au ‘ae folofola ‘a Sihova, ‘o pehē, <sup>3</sup> “Foha ‘oe tangata, lea ki he kau mātu‘a ‘o ‘Isileli, pea ke pehē kiate kinautolu, ‘Oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua; kuo mou ha‘u ke fakafehu‘i kiate au? ‘Oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua, Hangē ‘oku ou mo‘ui, ‘e ‘ikai te u tali ha fakafehu‘i meiate kimoutolu.

<sup>4</sup> ¶ “‘Ika te ke fakahalaia ‘akinautolu, ‘e foha ‘oe tangata, ‘ikai te ke fakahalaia ‘akinautolu? Faka‘ilo kiate kinautolu ‘ae fakalielia ‘o ‘enau ngaahi tamai: <sup>5</sup> Pea ke pehē kiate kinautolu, ‘Oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua; ‘I he ‘aho ko ia na‘aku fili ‘a ‘Isileli, pea u hiki hake hoku nima ki he hako ‘oe fale ‘o Sēkope, pea na‘aku fakahā au kiate kinautolu ‘i he fonua ko ‘Isipite, ‘i he ‘eku hiki hake hoku nima kiate kinautolu, pea u pehē, Ko au, ko Sihova, ko homou ‘Otua; <sup>6</sup> ‘I he ‘aho na‘aku hiki hake hoku nima kiate kinautolu, ke u ‘omi ‘akinautolu mei he fonua ko ‘Isipite, ki ha fonua ne u fili mai mo‘onautolu, na‘e fetāfeaki ai ‘ae hu‘ahuhu mo e hone, ‘aia ko e fungani ‘i he fonua kotoa pē. <sup>7</sup> Pea na‘aku toki pehē ai kiate kinautolu, Li‘aki atu ‘ekimoutolu, ‘e he tangata taki taha ‘ae ngaahi me‘a fakalielia ‘oku ne sio ki ai, pea ‘oua na‘a faka‘uli ‘akimoutolu ‘i he ngaahi tamapua ‘o ‘Isipite: Ko au ko Sihova, ko homou ‘Otua. <sup>8</sup> Ka na‘a nau angatu‘u kiate au, pea na‘e ‘ikai te nau fanongo kiate au: na‘e ‘ikai ke li‘aki taki taha ‘e he

tangata, 'ae ngaahi fakalielia na'a nau sio ki ai, pea na'e 'ikai liaki'i 'ekinautolu 'ae ngaahi tamapua 'o 'Isipite: ko ia na'aku pehē ai, te u lilingi atu hoku houhau kiate kinautolu, ke fai 'eku houhau kiate kinautolu 'i he lotolotonga 'oe fonua ko 'Isipite. <sup>9</sup> Ka na'aku ngāue koe'uhi ko hoku huafa, koe'uhi ke 'oua na'a fakalielia ia 'i he 'ao 'oe hiteni, 'aia na'a nau nofo ai, 'akinautolu na'aku fakahā au 'i honau 'ao kiate kinautolu, 'i he'eku 'omi 'akinautolu mei he fonua ko 'Isipite. <sup>10</sup> Ko ia na'aku pehē ai ke nau 'alu atu mei he fonua ko 'Isipite, pea u 'omi 'akinautolu ki he toafa. <sup>11</sup> Pea na'aku foaki kiate kinautolu 'eku ngaahi fekau, pea u faka'ilo kiate kinautolu 'a hoku finangalo, 'aia ka fai 'e he tangata te ne mo'ui mo'oni mei ai. <sup>12</sup> Pea na'aku foaki foki kiate kinautolu 'a hoku ngaahi 'aho tapu, ko e faka'ilonga kiate kinautolu mo au, ke nau 'ilo ko au ko Sihova, 'oku fakamā'oni'oni'i 'akinautolu. <sup>13</sup> Ka na'e angatu'u 'ae fale 'o 'Isileli kiate au 'i he toafa: na'e 'ikai te nau 'alu 'i he'eku ngaahi fekau, pea na'a nau paetaku ki hoku finangalo, 'aia ka fai ki ai 'ae tangata, te ne mo'ui mo'oni mei ai; pea na'e fakalielia'i lahi 'aupito 'a hoku ngaahi 'aho tapu: ko ia ne u pehē, te u lilingi hoku houhau kiate kinautolu 'i he toafa, ke nau 'auha ai. <sup>14</sup> Ka na'aku ngāue koe'uhi ko hoku huafa, ke 'oua na'a fakalielia'i ia 'i he 'ao 'oe hiteni, 'akinautolu na'aku 'omi ai 'akinautolu 'i honau 'ao. <sup>15</sup> Kae'uma'ā foki, na'aku hiki hake hoku nima kiate kinautolu 'i he toafa, koe'uhi ke u 'omi 'akinautolu ki he fonua na'aku foaki kiate kinautolu 'oku fetafeaki ai 'ae hu'ahuhu mo e hone, 'aia ko e fungani 'i he fonua kotoa pē; <sup>16</sup> Koe'uhi na'a nau paetaku ki hoku finangalo, pea

na'e 'ikai te nau 'alu 'i he'eku ngaahi fekau, ka na'a nau faka'uli'i hoku ngaahi 'aho tapu: he na'e muimui honau loto ki honau ngaahi tamapua. <sup>17</sup> Ka neongo ia, na'e mamae hoku mata kiate kinautolu, ke 'oua na'a faka'auha 'akinautolu, pea na'e 'ikai te u faka'osi'osi 'akinautolu 'i he toafa. <sup>18</sup> Ka na'aku pehē ki he'enau fānau 'i he toafa, 'oua na'a mou muimui 'i he ngaahi fekau 'a ho'omou ngaahi tamai, pea 'oua na'a fai ki honau loto, pe te mou fakalielia'i 'aki 'akimoutolu 'a honau ngaahi tamapua; <sup>19</sup> Ko au ko Sihova ko homou 'Otua; 'eve'eva 'i he'eku ngaahi fekau, pea tauhi ki hoku finangalo ke fai ki ai; <sup>20</sup> Pea fakatapui 'a hoku ngaahi 'aho tapu; pea 'e tuku ia ko e faka'ilonga kiate kimoutolu mo au, koe'uhi ke mou 'ilo, ko au, ko Sihova, ko homou 'Otua. <sup>21</sup> Ka neongo ia na'e angatu'u 'ae fānau kiate au: na'e 'ikai te nau 'eve'eva 'i he'eku fekau, pe te nau tauhi ki hoku finangalo, ke fai ki ai, 'aia ka fai 'e he tangata, te ne mo'ui mo'oni mei ai; na'a nau faka'uli'i hoku ngaahi 'aho tapu: ko ia ne u pehē ai, te u lilingi hoku houhau kiate kinautolu, ke fai 'eku houhau kiate kinautolu 'i he toafa. <sup>22</sup> Ka na'a mo ia, ne u ta'ofi ki hoku nima, pea u ngāue koe'uhi ko hoku huafa, ke 'oua na'a fakalielia'i ia 'i he 'ao 'oe hiteni, 'akinautolu na'aku 'omi ai 'akinautolu 'i honau 'ao. <sup>23</sup> Pea na'aku hiki hake foki 'a hoku nima kiate kinautolu 'i he toafa, koe'uhi ke u fakahē'i 'akinautolu ki he lotolotonga 'oe ngaahi hiteni, pea fakamovetevete 'akinautolu ki he ngaahi fonua; <sup>24</sup> Koe'uhi na'e 'ikai te nau fai hoku finangalo, ka na'a nau manuki'i 'a 'eku ngaahi fekau, mo nau faka'uli'i 'a hoku ngaahi 'aho tapu, pea na'e muimui 'a honau mata ki he

ngaahi tamapua 'o 'enau ngaahi tamai. <sup>25</sup> Ko ia na'aku tuku kiate kinautolu 'ae ngaahi fekau na'e 'ikai lelei, mo e tu'utu'uni 'e 'ikai te nau mo'ui ai; <sup>26</sup> Pea na'aku fakalielia'i 'akinautolu 'i he'enau ngaahi feilaulau 'anautolu, ko e me'a 'i he'enau tuku ke 'alu atu 'i he afi 'aia kotoa pē na'e ha'u mei he manāva, koe'uhi ke u fakatōkilalo 'akinautolu, koe'uhi ke nau 'ilo ko au ko Sihova.

<sup>27</sup> ¶ "Ko ia, foha 'oe tangata, lea atu ki he fale 'o 'Isileli, pea ke pehē kiate kinautolu, 'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua; Ko e mo'oni, ko e me'a eni kuo takuanoa au 'e ho'omou ngaahi tamai, koe'uhi kuo nau fai 'ae angahala kiate au. <sup>28</sup> He na'e hili 'eku 'omi 'akinautolu ki he fonua, 'aia na'aku hiki hake ai hoku nima kiate kinautolu, ke u foaki ia kiate kinautolu, pea nau toki mamata ki hono ngaahi potu mā'olunga kotoa pē, mo e vao 'akau matolu, pea na'a nau 'atu 'i ai 'enau ngaahi feilaulau, pea nau fai 'i ai 'ae fakahouhau 'i he'enau ngaahi feilaulau: na'e ngaahi foki 'i ai 'enau fakanamu kakala, 'onau lilingi 'i ai 'enau ngaahi feilaulau inu. <sup>29</sup> Pea na'aku toki lea kiate kinautolu, Ko e hā 'ae potu mā'olunga ko ia, 'aia 'oku mou 'alu ki ai? Pea 'oku ui ia ko Pama, 'o a'u mai ki he 'aho ni.

<sup>30</sup> ¶ "Ko ia, lea ki he fale 'o 'Isileli, 'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua; kuo mou fakalielia 'o hangē ko ho'omou ngaahi tamai? Pea 'oku mou fai fe'auaki 'o hangē ko 'enau ngaahi fakalielia? <sup>31</sup> He ka mou ka 'atu ho'omou ngaahi feilaulau, pea ka mou ka tuku ke 'alu atu 'i he afi 'a homou ngaahi foha, 'oku mou fakalielia'i 'akimoutolu mo homou ngaahi tamapua, 'o a'u mai ki he 'aho ni: pea 'e fakafehu'i au 'ekimoutolu, 'e fale 'o 'Isileli? 'Oku pehē 'e



Sihova ko e ‘Otua, hangē ‘oku ou mo‘ui, ‘e ‘ikai te u tali ha‘amou fakafehu‘i kiate au. <sup>32</sup> Pea ko ia ‘oku ‘i homou loto ke fai, ‘e ‘ikai ‘aupito hoko ia, ‘aia ‘oku mou lea ‘aki, Te mau hangē ko e hiteni, ‘o hangē ko e ngaahi fa‘ahinga ‘i he ngaahi fonua, ‘oku tauhi ki he ‘akau mo e maka.

<sup>33</sup> ¶ “‘Oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua, ‘o hangē ‘oku ou mo‘ui, te u pule‘i mo‘oni ‘aki ‘akimoutolu ‘ae nima mālohi, pea mo e nima kuo mafao, mo e lilingi atu ‘oe houhau. <sup>34</sup> Pea te u ‘omi ‘akimoutolu mei he kakai, pea te u tānaki ‘akimoutolu mei he ngaahi fonua kuo mou he ki ai, ‘aki ‘ae nima mālohi mo e nima kuo mafao, pea mo e lilingi atu ‘oe houhau. <sup>35</sup> Pea te u ‘omi ‘akimoutolu ki he ‘Toafa ‘oe Kakai,’ pea te ta fai mo koe ‘i ai ko e mata ki he mata. <sup>36</sup> Hangē ko ‘eku fai mo ho‘omou ngaahi tamai ‘i he toafa ‘oe fonua ko ‘Isipite, ‘e pehē ‘a ‘eku fai mo kimoutolu,” ‘oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua. <sup>37</sup> “Pea te u pule ke mou ‘alu atu ‘i he lolo va‘a ‘akau, pea te u ‘omi ‘akimoutolu ke mou puke ki he‘eku fuakava: <sup>38</sup> Pea te u fakama‘a ‘akimoutolu mei ho kau angatu‘u mo kinautolu ‘oku fai angahala kiate au: Te u ‘omi ‘akinautolu mei he fonua ‘oku nau ‘āunofa ai, pea ‘e ‘ikai te nau hū atu ki he fonua ‘o ‘Isileli; pea te mou ‘ilo ko Sihova au. <sup>39</sup> Pea ko e me‘a kiate kimoutolu, ‘e fale ‘o ‘Isileli, ‘Oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua; ‘Alu ‘akimoutolu, tauhi taki taha ki hono tamapua, ‘o fai ki mui foki, ‘o kapau ‘e ‘ikai te mou fanongo kiate au: kae‘oua na‘a mou toe fakalielia‘i ‘a hoku huafa tāpuhā ‘i ho‘omou feilaulau, pea mo homou ngaahi tamapua. <sup>40</sup> Koe‘uhi ‘e tauhi au ‘e he fale kotoa ‘o ‘Isileli, ‘i hoku mo‘unga mā‘oni‘oni,

‘i he mo‘unga ‘oe mā‘olunga ‘o ‘Isileli, ‘oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua: te u ma‘u ‘akinautolu ‘i ai, pea te u ‘amanaki ‘i ai ki ho‘omou ngaahi feilaulau, mo e ‘inasi mei ho‘omou me‘a foaki, mo ho‘omou me‘a mā‘oni‘oni kotoa pē. <sup>41</sup> Te u ma‘u ‘akimoutolu mo ho‘omou namu kakala, ‘o kau ka ‘omi ‘akimoutolu mei he kakai, pea tānaki ‘akimoutolu mei he ngaahi fonua ‘aia kuo mou hē ki ai, pea ‘e fakamā‘oni‘oni‘i au ‘iate kimoutolu ‘i he ‘ao ‘oe hiteni. <sup>42</sup> Pea te mou ‘ilo ko au ko Sihova, ‘o kau ka toe ‘omi ‘akimoutolu ki he fonua ‘o ‘Isileli, ki he fonua ko ia, na‘aku hiki hake ai hoku nima, ke foaki ia ki ho‘omou ngaahi tamai. <sup>43</sup> Pea te mou manatu ‘i ai ki homou ngaahi hala, pea mo ho‘omou faianga, ‘aia kuo mou fakalielia ai; pea te mou fehi‘a kiate kimoutolu ‘i homou ‘ao pe ‘omoutolu, koe‘uhi ko e ngaahi kovi ‘aia kuo mou fai. <sup>44</sup> Pea te mou ‘ilo, ko au, ko Sihova, ‘o kau ka ngāue kiate kimoutolu, koe‘uhi ko hoku huafa, ka ‘e ‘ikai ke hangē ko homou ngaahi hala kovi, pe hangē ko ho‘omou fai fakalielia, ‘e fale ‘o ‘Isileli; ‘oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua.”

<sup>45</sup> ¶ Pea na‘e hoko mai foki ‘ae folofola ‘a Sihova kiate au, ‘o pehē, <sup>46</sup> “Foha ‘oe tangata, fakahanga ho mata ki he feitu‘u tonga, pea tuku ho‘o lea ki he feitu‘u tonga, pea ke kikite ki he vao ‘akau ‘oe ngoue ‘i he feitu‘u tonga; <sup>47</sup> Pea lea ki he vao ‘akau ‘i he feitu‘u tonga, Fanongo ki he folofola ‘a Sihova; ‘Oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua; Vakai, te u tutu ‘ae afi ‘iate koe, pea ‘e maumau ai ‘ae ‘akau mata kotoa pē ‘oku ‘iate koe, mo e ‘akau mōmoa kotoa pē; ‘e ‘ikai fu‘ifu‘i ‘ae afi ulo, pea ‘e mangia ai ‘ae mata kotoa pē, mei he feitu‘u tonga ‘o ‘alu ki he

tokelau. <sup>48</sup> Pea ‘e mamata ‘e he kakai kotoa pē ko au, ko Sihova, kuo tutu ia; pea ‘e ‘ikai fu‘ifu‘i ia.”  
<sup>49</sup> Pea na‘aku toki pehē ai, “‘Oiauē, ‘e Sihova ko e ‘Otua! ‘Oku nau pehē kiate au, “‘Ikai ‘oku lea ia ‘i he fakatātā pe?” ”

## 21

*1 ‘Oku kikite ‘a ‘Isikieli ki Selūsalema mo e faka‘ilonga ‘oe to‘eto‘e. 8 ‘Ae heletā ngingila mo māsilā, 13 Ko e me‘a ki Selūsalema. 25 Ki he pule‘anga, 28 Pea ki he kakai ‘Amoni.*

<sup>1</sup> Pea na‘e hoko mai kiate au ‘ae folofola ‘a Sihova, ‘o pehē, <sup>2</sup> “‘Foha ‘oe tangata, fakahangatonu ho mata ki Selūsalema, pea tuku ho‘o lea ki he ngaahi potu tapu, pea kikite ki he fonua ‘o ‘Isileli, <sup>3</sup> Pea ke lea ki he fonua ‘o ‘Isileli, “‘Oku pehē ‘e Sihova; “‘Vakai, ‘oku ou tu‘u au kiate koe, pea te u unuhi ‘ae heletā mei hono ‘ai‘anga, pea te u motuhi meiate koe ‘ae mā‘oni‘oni, pea mo e angahala. <sup>4</sup> Pea ko ia, ko e me‘a ‘i he‘eku motuhi meiate koe ‘ae mā‘oni‘oni pea mo e angahala, ko ia, ‘e ‘alu atu ai ‘ae heletā mei hono ‘ai‘anga, ki he kakano kotoa pē, mei he faitu‘u tonga ‘o a‘u ki he tokelau: <sup>5</sup> Koe‘uhi ke ‘ilo ‘e he kakano kotoa pē, ko au, Sihova, kuo u unuhi ‘eku heletā mei hono ‘ai‘anga: pea ‘e ‘ikai toe foki mai ia.” ”

<sup>6</sup> “‘Ko ia ‘e foha ‘oe tangata, ke ke to‘eto‘e ‘i honau ‘ao, ‘i he langa ho fatu pea mo e mamahi. <sup>7</sup> Pea ‘e pehē, ‘oka nau ka lea kiate koe, ‘Ko e hā ‘oku ke to‘e ai?” Te ke tali, ‘o pehē, ‘Koe‘uhi ko e ongoongo; koe‘uhi ‘oku ha‘u ia: pea ‘e molū ‘ae loto kotoa pē, pea ‘e vaivai ‘ae nima kotoa pē, pea ‘e pongia ‘ae laumālie kotoa pē, pea ‘e hangē ko e vai ‘ae tui

kotoa pē: vakai, ‘oku ha‘u ia, pea ‘e fakahoko ia,”  
‘oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua.’ ”

<sup>8</sup> ¶ Pea na‘e toe hoko mai kiate au ‘ae folofola ‘a  
Sihova, ‘o pehē, <sup>9</sup> “Foha ‘oe tangata, kikite, pea ke  
pehē, “Oku pehē ‘e Sihova; Lea,

“ko e heletā, ko e heletā,

kuo fakamāsila,

pea kuo fakangingila ia foki:

<sup>10</sup> Kuo fakamāsila ia ke tāmāte fakamanavahē; kuo  
fakangingila ia koe‘uhi ke ulo; pea ‘oku taau  
ai ia koā mo ‘etau fakavā? ‘Oku ta‘emamae  
ia ki he tokotoko ‘a hoku foha ‘o hangē ko e  
‘akau kehe kotoa pē.

<sup>11</sup> Pea kuo ne ‘atu ia ke fakangingila,

koe‘uhi ke ngāue aki:

kuo fakamāsila mo fakangingila ‘ae heletā ni

koe‘uhi ke ‘ai ia ki he nima ‘oe tangata tāmāte.’ ”

<sup>12</sup> Tangi mo ‘ioho, ‘e foha ‘oe tangata:

koe‘uhi ‘e hoko ia ki hoku kakai,

‘e hoko ia ki he hou‘eiki kotoa pē ‘o ‘Isileli:

‘e tō ‘ae manavahē ki hoku kakai,

ko e me‘a ‘i he heletā: ko ia ke ke si tenga.

<sup>13</sup> “Koe‘uhi ko e me‘a ‘ahi‘ahi ia; pea ko e hā ‘oka  
ta‘emamae ‘ae heletā ki he tokotoko?” ‘oku  
pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua, “‘e ‘ikai toe ‘i ai ia.

<sup>14</sup> “Ko ia foki, ‘e foha ‘oe tangata, kikite,

pea pasi ho nima,

pea tuku ke foki mai ‘ae heletā ko hono liunga tolu,

‘ae heletā ‘oe tāmāte:

ko e heletā ia ‘oe kau tau kuo tāmāte‘i,

ko ia ia ‘oku hū atu ki honau ngaahi potu fale  
fakalilolilo.

15 Kuo u ‘ai ‘ae mu‘a heletā ki honau ngaahi mat-  
apā,

koe‘uhi ke vaivai ai honau loto,  
pea fakalahi ai honau maumau‘i:

‘Oiauē! Kuo fakangingila,  
pea kuo fakamata ia ki he tāmāte.

16 ‘Alu atu pe koe, ‘i ha hala,  
ki he nima to‘omata‘u,

pe ki he to‘ohema,

ha potu pe ‘oku fakahanga ki ai ho mata.

17 Te u pasi tataha ‘eau, hoku nima;

pea te u fakahoko kiate koe ‘a hoku  
tuputāmaki:

Ko au Sihova, kuo u lea ‘aki eni.”

18 ¶ Na‘e toe hoko foki kiate au ‘ae folofola  
‘a Sihova, ‘o pehē, 19 “Ko eni foki, ‘e foha ‘oe  
tangata, tu‘utu‘uni ‘e koe ‘ae hala ‘e ua, koe‘uhi  
ke ha‘u ai ‘ae heletā ‘oe tu‘i ‘o Papilone; ‘e ‘alu  
atu fakatou‘osi mei he fonua pe taha: pea ke fili  
‘e koe ha potu, fili ia ‘i he tefito hala ‘aia ‘oku  
fakatau ki he kolo. 20 Tu‘utu‘uni ha hala, koe‘uhi  
ke ha‘u ai ‘ae heletā ki Lapata ‘oe kau ‘Amoni,  
pea ki Siuta ‘i Selūsalema ‘aia kuo ‘ā‘i. 21 He na‘e  
tu‘u ‘ae tu‘i ‘o Papilone ‘i he manga‘i hala, ‘i he  
tefito ‘oe hala ‘e ua, ke talotalo: na‘a ne ngaohi ‘ae  
ngahau ngingila, na‘a ne fakaongo ki he tamapua,  
pea na‘a ne sio ki he ‘ate. 22 Na‘e ‘i hono nima  
to‘omata‘u ‘ae talotalo koe‘uhi ko Selūsalema, ke  
fokotu‘u ‘ae ngaahi ‘eikitau, ke fakamanga ‘ae  
ngutu ‘i he tāmāte, ke hiki hake ‘ae le‘o ‘o kalanga,  
ke fokotu‘u ki hono ngaahi matapā ‘ae ‘ulu‘i sipi,  
ke tanu puke, pea ke langa ‘ae kolo. 23 Pea ‘e hangē  
ia kiate kinautolu ‘oku ta‘alo‘alo loi, ‘i honau ‘ao,

kiate kinautolu kuo fai ‘ae fuakava; ka te ne fakamanatu‘i ‘ae angahala ka nau mo‘ua. <sup>24</sup> “Ko ia ‘oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua; Koe‘uhi kuo mou fai ke manatu‘i ‘a ho‘omou hia, ko e me‘a ‘i he hā mai ‘a ho‘omou fai kovi, ko ia kuo ha ho‘o angahala ‘i he me‘a kotoa pē ‘oku ke fai; koe‘uhi, kuo manatu‘i ‘akimoutolu, ko ia ‘e puke nima ai ‘akimoutolu.

<sup>25</sup> ¶ “‘Pea ko koe, ‘ae ‘eiki fakalielia mo angahala ‘i ‘Isileli, ‘aia kuo hoko hono ‘aho, ‘oka kakato ‘ae fai angahala, <sup>26</sup> ‘Oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua; “To‘o ‘ae pale, pea to‘o ‘o ‘ave mo e tatā fakatu‘i: ‘e ‘ikai kei pehē ni; ka ‘e hakeaki‘i ia ‘aia ‘oku mā‘ulalo, pea fakatōkilalo ‘aia ‘oku mā‘olunga. <sup>27</sup> Te u fulihi, fulihi, fulihi ia: pea ‘e ‘ikai kei ‘i ai ia, kae‘oua ke hoko mai ia ‘aia ‘oku totonu ke ne ma‘u; pea te u foaki ia kiate ia.”’

<sup>28</sup> ¶ “‘Pea ko koe, Foha ‘oe tangata, kikite pea ke pehē, “Oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua, ko e me‘a ki he kau ‘Amoni, pea ‘oku kau ki honau manuki‘i; ‘io, ke ke pehē ‘e koe,

‘Ko e heletā, ko e heletā kuo unuhi;  
kuo fakangingila ia ki ho tāmata‘i,  
he faka‘auha ‘i he‘ene ulo:

<sup>29</sup> Lolotonga pe ‘oku nau kikite va‘inga kiate koe,  
mo nau talotalo loi kiate koe,  
koe‘uhi ke ‘omi koe ki he kia ‘onautolu kuo  
tāmata‘i, ‘ae angahala,  
‘akinautolu kuo hokosia honau ‘aho ‘oka  
kakato ‘enau angahala.

<sup>30</sup> He te u fakafoki ia ki hono ‘ai‘anga?

Te u fakamaau‘i koe ‘i he potu na‘e ngaohi ai  
koe,

‘i he fonua na‘a ke fanau‘i ai.

<sup>31</sup> Pea te u lilingi atu hoku houhau kiate koe,

te u ifi koe ‘i he kakaha ‘o hoku houhau,  
 pea te u tukuange koe ki he nima ‘oe kakai fai  
 kakaha mo poto,  
 ke faka‘auha koe.

<sup>32</sup> Te ke hoko koe ko e fefie ki he afi;  
 ‘e ‘i he lotolotonga ‘oe fonua ho toto;  
 pea ‘e ‘ikai ‘aupito toe manatu‘i koe:  
 he ko au ko Sihova, kuo u lea ki ai.” ’ ”

## 22

*1 Ko e fakamatala ‘ae ngaahi angahala ‘a Selūsalema. 13 ‘E tutu ia ‘e he ‘Otua ‘o hangē ko e ‘efnanga me‘a ‘i he afi. 23 ‘Ae hoko ‘o fakalielia kotoa pē ‘ae kau kikite mo e kau taula‘eiki, mo e hou‘eiki, pea mo e kakai.*

<sup>1</sup> Na‘e hoko foki kiate au ‘ae folofola ‘a Sihova, ‘o pehē, <sup>2</sup> “Ko eni, ‘a koe foha ‘oe tangata, ‘e ‘ikai koā te ke fakamaau ‘ae kolo pani toto? ‘Io, te ke fakahā kiate ia ‘a ‘ene ngaahi fakalielia. <sup>3</sup> Pea ke toki pehē, ‘Oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua, ‘oku lilingi toto ‘e he kolo ‘i hono lotolotonga ‘o ia, koe‘uhi kae hoko hono ‘aho, ‘o ne ngaahi ma‘ana ‘ae ngaahi tamapua, ka ne fakalielia ‘aki ia. <sup>4</sup> Kuo ke halai koe ‘i he toto kuo ke lilingi; pea kuo ke fakalielia‘i koe ‘e koe ‘i he ngaahi tamapua ‘aia kuo ke ngaahi; pea kuo ke fakaofi ‘e koe ho ngaahi ‘aho, pea kuo hokosia ni ho ngaahi ta‘u: ko ia ia kuo u ngaahi koe ko e manuki‘anga ‘oe hiteni, mo e luma‘anga ki he ngaahi fonua kotoa pē. <sup>5</sup> ‘E manuki kiate koe ‘akinautolu kotoa pē ‘oku ofi, mo ia ‘oku mama‘o, ‘a koe kuo fakalielia ho hingoa, pea kuo fakamamahi‘i ‘aupito. <sup>6</sup> Vakai, na‘e mālohi ke lilingi toto ‘a ho ngaahi hou‘eiki kotoa pē ‘iate

koe. <sup>7</sup> Kuo nau li'aki 'iate koe 'ae tamai mo e fa'ē: kuo nau fai fakamālohi ki he muli 'iate koe: pea 'iate koe kuo nau fakamamahi 'i 'ae tamai mate mo e kau fefine na'e mate 'a honau husepāniti. <sup>8</sup> Kuo ke manuki 'a 'eku ngaahi me'a mā'oni'oni, pea kuo ke fakalielia 'i 'a hoku ngaahi 'aho tapu. <sup>9</sup> 'Oku 'iate koe 'ae kau tangata 'oku fe'ave'aki lea ki he lilingi 'oe toto: pea 'oku 'iate koe 'akinautolu 'oku kai 'i he ngaahi mo'unga: 'oku fai 'ae fakalielia 'iate koe. <sup>10</sup> Kuo nau sio 'iate koe ki he mā 'o 'enau tamai: kuo nau fakatōkilalo ia, 'aia na'e fakatapui 'i hono mahaki. <sup>11</sup> Pea kuo taki taha tono 'i 'ae uaifi 'o hono kaungā'api, pea kuo taki taha fai kovi mo hono 'ofefine 'i he fono, pea kuo taki taha fai kovi mo hono tuofefine, 'ae 'ofefine 'o 'ene tamai. <sup>12</sup> Kuo nau 'atu me'a 'iate koe ke lilingi ai 'ae toto; kuo ke ma'u 'ae totongi mo e tupu 'oe koloa ta'etotonu, pea kuo ke fakato'oto'o 'ae tupu 'o ho'o koloa 'i he fai fakamālohi ki ho kaungā'api, pea kuo ke fakangalongalo 'i au," 'oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua. <sup>13</sup> "Vakai, ko ia ia kuo u pasi tātaha ai hoku nima, ko e me'a 'i he koloa ta'etotonu kuo ke ma'u, pea mo e toto kuo lilingi 'i loto 'iate koe. <sup>14</sup> 'E fa'a kātaki koā ho loto, pe mālohi ho nima 'i he 'aho te ta fai ai mo koe? Ko au ko Sihova kuo u lea 'aki ia, pea te u fai ki ai. <sup>15</sup> Pea te u fakahē 'i koe ki he ngaahi hiteni mo fakamovetevete koe ki he ngaahi fonua, pea te u faka'osi'osi mei ho lotolotonga 'a ho'o fakalielia. <sup>16</sup> Pea 'e fakalielia 'i koe 'e koe pē 'i he 'ao 'oe hiteni, pea te ke 'ilo au, ko au ko Sihova."

<sup>17</sup> ¶ Pea na'e hoko mai 'ae folofola 'a Sihova kiate au, 'o pehē, <sup>18</sup> "Foha 'oe tangata, kuo hoko 'ae fale 'o 'Isileli kiate au ko e 'efinanga me'a: kuo tatau



kotoa pē ‘akinautolu mo e palasa, mo e tini, mo e ukamea, mo e pulu ‘i he loto tutu‘anga me‘a; pea kuo nau tatau pe mo e toenga ‘uli ‘oe siliva. <sup>19</sup> Ko ia ‘oku pehē ai ‘e Sihova ko e ‘Otua: Ko e me‘a ‘i ho‘omou hoko ko e ‘efinanga me‘a, vakai, ko ia ia te u tănaki ‘akimoutolu ki he lotolotonga ‘o Selūsalema. <sup>20</sup> ‘O hangē ‘oku tănaki ki he lotolotonga ‘oe tutu‘anga me‘a ‘ae siliva, mo e palasa, mo e ukamea mo e pulu, pea mo e tini, kae tafu ‘ae afi ki ai, ko hono haka ke vai; ‘e pehē mo ‘eku tănaki koe ‘i hoku houhau mo ‘eku tuputāmaki, pea te u tuku koe ‘i ai, pea te ke hoko ko e vai. <sup>21</sup> ‘Io, te u tănaki ‘akimoutolu, pea te u ifi kiate kimoutolu ‘i he afi ‘o hoku houhau, pea ‘e fakavai ‘akimoutolu ‘i hono lotolotonga ‘o ia. <sup>22</sup> ‘O hangē ‘oku fakavai ‘ae siliva ‘i he loto tutu‘anga me‘a, ‘e pehē mo e fakavai ‘a koe ‘i hono lotolotonga; pea te mou ‘ilo ko au ko Sihova kuo u lilingi hoku houhau kiate kimoutolu.”

<sup>23</sup> ¶ Pea na‘e hoko mai ‘ae folofola ‘a Sihova kiate au, ‘o pehē, <sup>24</sup> “Foha ‘oe tangata, ke ke pehē kiate ia, Ko e fonua koe, ‘oku ‘ikai ke fakama‘a, pe ‘uheina, ‘i he ‘aho ‘oe houhau. <sup>25</sup> Kuo kau taha ‘ae kau kikite ‘iate ia, ‘o hangē ko e laione ngungulu, ke haehae ‘ene me‘akai, kuo nau fa‘apuku hake ‘ae ngaahi laumālie: kuo nau ‘ave ‘ae koloa mo e ngaahi me‘a mahu‘inga; kuo nau fakamasiva husepāniti ‘ae fefine tokolahi ‘i ai. <sup>26</sup> Kuo mau-mau‘i ‘eku fono ‘e he‘ene kautaula‘eiki, pea kuo nau fakalielia‘i ‘a ‘eku ngaahi me‘a mā‘oni‘oni: na‘e ‘ikai te nau ‘ai ke ‘ilonga ‘ae mā‘oni‘oni mo e fakalielia, pea na‘e ‘ikai foki te nau ‘ai ke ‘ilonga ‘aia ‘oku ta‘ema‘a mo ia ‘oku ma‘a, pea kuo tafoki

honau mata mei hoku ngaahi 'aho tapu, pea kuo fakalielia'i au 'iate kinautolu. <sup>27</sup> 'Oku hangē 'ae hou'eiki 'iate ia, ko e fanga ulofi 'oku haehae 'enau me'akai, ke lilingi toto, mo maumau laumālie, pea ke ma'u koloa ta'etotonu. <sup>28</sup> Pea kuo laku 'ae lahe ta'epipiki 'e he'ene kau kikite kiate kinautolu, kuo nau sio ki he va'inga mo kikite 'aki 'ae loi kiate kinautolu, 'onau pehē, 'Oku pehē, 'e Sihova ko e 'Otua, ka na'e 'ikai folofola 'a Sihova. <sup>29</sup> Kuo fai 'ae fakamālohi 'e he kakai 'oe fonua, 'onau fai 'ae kaiha'a, mo e fakamamahi 'ae masiva mo e paea: 'io, kuo nau fakamālohi ta'etotonu ki he kau muli. <sup>30</sup> Pea na'aku kumi ki ha tangata 'iate kinautolu ke ne fakama'opo'opo 'ae 'a mo tu'u 'i he ava 'i hoku 'ao koe'uhi ko e fonua, koe'uhi ke 'oua na'aku faka'auha ia; ka na'e 'ikai 'iloa ha taha. <sup>31</sup> Ko ia kuo u lilingi atu ai 'a hoku houhau kiate kinautolu; kuo u faka'auha 'akinautolu 'i he afi 'o hoku tuputāmaki:" 'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua, "Kuo u totongi ki honau tumu'aki pe 'onautolu 'a 'enau faianga."

## 23

*1 Ko e fai angahala 'a 'Aholā mo 'Aholipa. 22 Kuo tonu he fakamamahi'i 'a 'Aholipa 'e he'ene kau mamana, 36 'Oku fakatouvaloki 'e he tangata kikite 'a 'ene angahala, 45 Mo ne fakahā 'e ia hona tautea.*

<sup>1</sup> Na'e toe hoko foki 'ae folofola 'a Sihova kiate au, 'o pehē, <sup>2</sup> "Foha 'oe tangata, na'e 'i ai 'ae fefine 'e toko ua ko e fānau 'ae fa'ē pe taha: <sup>3</sup> Pea na'a na fai angahala 'i 'Isipite; na'a na fai angahala 'i he'ena kei si'i: pea na'e fakangalemu 'i ai honau huhu; pea fakavolu 'i ai 'ae mata'i huhu 'o 'enau

kei tāupo'ou. <sup>4</sup> Pea ko hona hingoa ko 'Aholā ko e ta'okete, pea mo 'Aholipa ko e tehina: pea na'e 'a'aku 'akinaua, pea na'a na fanau'i 'ae fānau tangata mo e fānau fefine. Pea ko hono 'uhinga 'o hona hingoa, ko 'Aholā ko Samēlia ia, pea ko 'Aholipa ko Selūsalema ia. <sup>5</sup> Pea na'e fai angahala 'a 'Aholā lolotonga na'e 'a'aku pe ia; pea na'a ne 'ofa nanivi ki he'ene kau mamana ko hono kaunga nofo'anga ko e kau 'Asilia, <sup>6</sup> 'Akinautolu na'e kofu'aki 'ae kofu pa'uhi'uhi, 'ae kau 'eikitau mo e kau pule, ko e kau toulekeleka mo talavou 'akinautolu kotoa pē, ko e kau heka hoosi 'oku fa'a heka ai. <sup>7</sup> Na'e pehē 'ene fai angahala mo kinautolu, 'akinautolu kotoa pē ko e kau ongoongo 'o 'Asilia, pea mo kinautolu kotoa pē na'a ne 'ofa nanivi ki ai: na'a ne fakalielia ia mo honau ngaahi tamapua kotoa pē. <sup>8</sup> Pea na'e 'ikai ke tuku 'e ia 'ae fai angahala mei 'Isipite: he na'a nau takoto mo ia 'i he'ene kei si'i, na'a nau fā'ufua 'ae huhu 'o 'ene kei tāupo'ou, 'onau lilingi kiate ia 'enau fe'auaki. <sup>9</sup> Ko ia kuo u tuku ai ia ki he nima 'o 'ene kau mamana, ki he nima 'oe kau 'Asila, 'aia na'a ne 'ofa nanivi ki ai. <sup>10</sup> Ko kinautolu eni, na'a nau fakahā 'ene telefua, pea na'a nau to'o 'ene fānau tangata mo 'ene fānau fefine, mo tāmāte'i ia 'aki 'ae heletā: pea na'a ne hoko 'o ongoongo ia 'i he kakai fefine; ko e me'a 'i he'enau fai 'ae fakamaau kiate ia. <sup>11</sup> Pea 'i he mamata ki ai 'a hono tehina ko 'Aholipa, na'a ne hoko 'o fakalielia lahi hake ia 'i he'ene holi kovi pea lahi hake 'ae fai fe'auaki 'a'ana 'i he fe'auaki 'a hono ta'okete. <sup>12</sup> Na'a ne 'ofa nanivi ki he kau 'Asilia, ko hono kaunga nofo'anga, 'ae ngaahi 'eikitau mo e kau pule na'e kofu faka'eieiki, 'ae kau tangata na'e

heka hoosi, ko e kau talavou toulekeleka kotoa pē ‘akinautolu. <sup>13</sup> Pea na‘aku toki mamata kuo fakalielia‘i ia, pea na‘a na tatau pe ‘i he‘ena anga; <sup>14</sup> Pea na‘e tupu pe ‘a ‘ene fai angahala: he na‘a ne sio leva ki he fakatātā tangata na‘e tohi ‘i he holisi fale, ‘ae fakatātā ki he kau Kalitia na‘e tohi ‘aki ‘ae enga kulokula, <sup>15</sup> Kuo nono‘o ‘aki ‘ae no‘o ‘a honau kongaloto, pea lahi ‘ae teunga pulepule ‘i honau ‘ulu, ‘o matamata ‘eiki kotoa pē, ‘o hangē ko e anga ‘ae kau Papolone ‘i Kalitia, ko e fonua na‘a nau fānau ‘i ai: <sup>16</sup> Pea ‘i he‘ene mamata leva ki ai ‘aki hono mata, na‘a ne manako ki ai, ‘o ne fekau ‘ae kau talafekau kiate kinautolu ki Kalitia. <sup>17</sup> Pea na‘e ha‘u ‘ae kau Papolone kiate ia ki hono mohenga, ‘onau fakalielia ia ‘i he‘enau fai angahala, pea na‘e fakalielia ia ‘iate kinautolu, pea na‘e tafoki hono loto meiate kinautolu. <sup>18</sup> Ko ia na‘a ne fakahā ai ‘ene angahala mo ne fakahā ‘ene telefua: ko ia na‘e tafoki ai hoku loto ‘o‘oku meiate ia, ‘o hangē ko e tafoki hoku loto mei hono tokoua. <sup>19</sup> Ka na‘a ne fakalahi pe ‘ene fe‘auaki, ‘i he‘ene fakamanatu ki he ngaahi ‘aho ‘o ‘ene kei si‘i, ‘aia na‘a ne fai fakaangahala ai ‘i he fonua ko ‘Isipite. <sup>20</sup> He na‘a ne ‘ofa nanivi ki he‘enau ‘ofa, ‘akinautolu ‘oku tatau honau kakano mo e kakano ‘oe ‘asi, pea tatau ‘ae me‘a ‘oku ha‘u mei ai mo ia ‘oku ha‘u mei ha hoosi.” <sup>21</sup> Na‘e pehē ‘a ho‘o manatu‘i ‘ae fai fakalielia ‘a ho‘o kei si‘i, ‘i he fā‘ufua ‘e he kau ‘Isipite ‘ae mata‘i huhu ‘o ho‘o kei finemui.

<sup>22</sup> ¶ “Ko ia, ‘E ‘Aholipa, ‘Oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua; Vakai, te u langa‘i hake ho kau mamana ke tu‘u kiate koe, ‘akinautolu kuo tafoki ho loto

mei ai, pea te u faka'efi koe 'iate kinautolu mei he potu kotoa pē,<sup>23</sup> 'Ae kau Papilone, mo e kau Kalitia kotoa pē, 'a Pikote, mo Soa, mo Koa, fakataha mo e kau 'Asilia kotoa pē: 'akinautolu kotoa pē ko e kau talavou toulekeleka, 'ae ngaahi 'eikitau mo e kau pule, 'ae hou'eiki lahi mo ongoongo, 'oku heka hoosi kotoa pē 'akinautolu.<sup>24</sup> Pea te nau ha'u kiate koe mo e saliote mo e me'a teka, mo e ngaahi teka, pea mo e fu'u kakai tokolahi, 'akinautolu 'e tu'u 'aki kiate koe 'ae nono'o, mo e pā, pea mo e tatā ki he tau: pea te u tuku 'ae fakamaau kiate kinautolu, pea te nau fakamaau'i koe 'o fa'ifa'iteliha pe ki ai 'akinautolu.<sup>25</sup> Pea 'e 'i ai hoku fua'a kiate koe, pea te nau fai fakamanavahē kiate koe: te nau motuhi ho ihu, pea mo ho telinga; pea 'e mate ho toenga kakai 'i he heletā: te nau 'ave ho'o ngaahi tama mo ho'o ngaahi ta'ahine; pea 'e faka'auha mālie 'aki 'ae afi 'a hono toe.<sup>26</sup> Te nau to'o foki ho ngaahi kofu meiate koe, mo 'ave ho'o ngaahi teunga lelei.<sup>27</sup> 'E pehē 'a 'eku ngaohi ke tuku 'a ho'o fai fakalielia, mo ho'o fe'auaki na'e ha'u mo koe mei 'Isipite: ko ia 'e 'ikai toe sio ho mata kiate kinautolu, pea 'e 'ikai te ke toe manatu ki 'Isipite."<sup>28</sup> He 'oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua; "Vakai te u tukuange koe ki he nima 'onautolu 'oku ke fehi'a ki ai, ki he nima 'onautolu kuo tafoki mei ai ho loto:<sup>29</sup> Pea te nau ngaohi koe 'i he fehi'a lahi, pea te nau 'ave 'ae fua kotoa pē 'a ho'o ngāue, pea te nau tuku koe ke ke telefua mo masiva: pea 'e fakatelefua'i 'a ho'o fai angahala, 'io, 'a ho'o fakalielia mo ho'o fe'auaki kotoa pē.<sup>30</sup> Pea te u fai 'ae ngaahi me'a ni kiate koe, koe'uhi kuo ke holi ke angahala mo e hiteni, pea koe'uhi kuo ke fakalielia 'aki koe 'a

honau ngaahi tamapua. <sup>31</sup> Kuo ke ‘eve‘eva koe ‘i he hala ‘o ho tokoua; ko ia te u ‘ange ai ki ho nima ‘a ‘ene ipu ‘a‘ana.”

<sup>32</sup> “‘Oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua;

‘Te ke inu ke loloto mo lahi  
mei he ipu ‘a ho tokoua:

‘e kata manuki ‘aki koe, pea ‘e luma ‘aki koe;  
‘oku lahi ‘ae me‘a ‘oku ‘i ai.

<sup>33</sup> ¶ “Te ke fonu koe ‘i he kona mo e mamahi,  
‘i he ipu ‘oe fakaofu mo e faka‘auha,  
‘ae ipu ‘a ho tokoua ko Samēlia.

<sup>34</sup> ‘Io, te ke inu ia mo mimisi ia ke maha,  
pea te ke maumau ia,  
mo motuhi ‘aki ia ho huhu pe ‘o‘ou:’  
ko au Sihova ko e ‘Otua, ‘kuo u lea ki ai.’

<sup>35</sup> Ko ia ‘oku pehē ai ‘e Sihova ko e ‘Otua;  
“Koe‘uhi kuo ke fakangalo‘i au, mo ke lī atu au ki  
ho tu‘a, ko ia ia te ke fua ai ‘a ho‘o fakalielia mo  
ho‘o ngaahi fe‘auaki.”

<sup>36</sup> ¶ Na‘e pehē foki ‘e Sihova kiate au; “Foha  
‘oe tangata, ‘e ‘ikai te ke fakamaau‘i ‘a ‘Aholā mo  
‘Aholipa? ‘Io, fakahā ki ai ‘ena fai fakalielia; <sup>37</sup> Kuo  
na fai ‘ae tonu tangata, pea ‘oku pani toto ‘a hona  
nima, pea kuo na fai angahala mo hona ngaahi  
tamapua, pea kuo na pule‘i ‘ae fānau tangata na‘a  
na fanau‘i kiate au, ke ‘alu atu ‘i he afi ke nau  
‘auha. <sup>38</sup> Kae‘uma‘ā ko au ia kuo na fai ki ai ‘ae  
me‘a ni: kuo na faka‘uli‘i hoku fale tapu ‘i he ‘aho  
pe taha, mo na maumau‘i hoku ngaahi ‘aho tapu.  
<sup>39</sup> He na‘e hili ‘ae tāmāte ‘enau fānau ki hona ngaahi  
tamapua, pea na omi foki ‘i he ‘aho pe ko ia ki hoku  
fale tapu ke fakalielia‘i ia; pea, vakai, kuo pehē  
pe ‘ena fai ‘i he lotolotonga ‘o hoku fale ‘o‘oku.

<sup>40</sup> Pea mo eni foki, na'a ke 'ave ha fekau ki he kau tangata mei he mama'ō, 'aia ne 'alu ki ai 'ae fekau; pea vakai, na'a nau ha'u: 'akinautolu na'a ke kaukau ai koe, mo ke vali ho mata, mo ke teuteu 'aki koe 'ae ngaahi teunga; <sup>41</sup> Pea ke nofo ki he nofo'anga faka'eieiki, mo e palepale na'e teuteu 'i hono 'ao, 'aia na'a ke ai ki ai 'a 'eku me'a namu kakala mo 'eku lolo 'a'aku. <sup>42</sup> Pea na'e 'i ai 'ae le'ō 'oe fu'u tokolahi na'e fakafiefia mo ia: pea na'e 'omi fakataha mo e fu'u tokolahi 'ae kau Sapea mei he toafa, 'akinautolu 'oku fa'a 'ai 'ae vesa ki honau nima, mo e pale lelei ki honau 'ulu. <sup>43</sup> Pea u toki pehē ai kiate ia na'e motu'a pe mo e fai angahala, He te nau fai angahala eni mo ia, pea fai 'e ia mo kinautolu? <sup>44</sup> Ka na'a nau hū atu kiate ia 'o hangē ko e 'alu ki ha fefine fe'auaki: na'e pehē 'enau 'alu atu kia 'Aholā mo 'Aholipa 'ae ongo fefine fakalielia.

<sup>45</sup> ¶ Pea 'e fakamaau 'akinaua 'e he kakai mā'oni'oni 'o taau mo ia kuo tonō tangata, pea tatau mo e fefine kuo lilingi toto; he ko e ongo tonō tangata 'akinaua, pea 'oku 'i hona nima 'ae toto." <sup>46</sup> He 'oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua: "Te u 'omi ha kakai kiate kinaua, pea te u tukuange 'akinaua ke fetukutuku'i mo maumau'i. <sup>47</sup> Pea 'e lisingi 'aki 'akinaua 'ae maka 'e he kakai, pe tui 'aki 'enau heletā; te nau tāmāte'i 'ena fānau tangata mo 'ena fānau fefine, pea tutu 'aki 'ae afi 'a honau fale. <sup>48</sup> 'E pehē 'a 'eku fakangata 'ae fai fakalielia mei he fonua, koe'uhi ke ako 'aki ia ki he kau fefine kotoa pē, ke 'oua na'a fai 'o hangē ko ho'ō mo fakalielia. <sup>49</sup> Pea te nau totongi kiate kimoua 'a ho'omo fakalielia, pea te mo fua 'ekimoua 'ae hia 'a ho'omo tauhi tamapua; pea te mo 'ilo ko au ko

Sihova ko e ‘Otua.”

## 24

*1 Ko e fakatātā ‘oe kulo kuo fakalili. 6 Ko e fakahā ai ia ‘ae faka‘auha ‘aupito ‘o Selūsalema 15 Ko e fakatātā ‘oe ‘ikai fai ‘e ‘Isikieli ha tangilāulau koe‘uhi ko e pekia ‘a hono uaiʻi. 19 Ko e fakahā ai ia ko e mamahi ‘e hoko ki he kakai Siu ‘oku ta‘efa‘afakamatala.*

<sup>1</sup> Na‘e toe hoko foki ‘ae folofola ‘a Sihova kiate au, ‘i hono hiva ‘oe ta‘u, ‘i hono hongofulu ‘oe māhina, mo hono hongofulu ‘oe ‘aho ‘i he māhina, ‘o pehē, <sup>2</sup> Foha ‘oe tangata, tohi ‘e koe ‘ae hingoa ‘oe ‘aho ko eni: he na‘e teuteu ‘ae tu‘i ‘o Papilone ki Selūsalema ‘i he ‘aho ko eni. <sup>3</sup> Pea ke lea ‘aki ha fakatātā ki he fale angatu‘u, mo ke pehē kiate kinautolu, ‘Oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua;

Fokotu‘u ‘ae kulo,

fokotu‘u ia pea lilingi ha vai ki ai:

<sup>4</sup> Tānaki ‘ae ngaahi kongā ki ai,

‘ae kongā lelei kotoa pē,

‘ae alanga mui mo e alanga mu‘a;

fakafonu ‘aki ia ‘ae ngaahi hui lelei.

<sup>5</sup> Fili mai ‘aia ‘oku lelei hake ‘i he fanga manu,

pea ‘ai ‘ae ngaahi hui ki lalo ‘i ai,

pea ‘ai ke lelei ‘aupito,

pea fakamoho ‘ae hui ‘i ai.”

<sup>6</sup> Ko ia ‘oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua;

“Mala‘ia ki he kolo kuo pani toto,

‘ae kulo ko ia, ‘oku kei ‘i ai ‘ae ‘uli,

kuo te‘eki ke mavahe hono ‘uli mei ai!

To‘o taki taha mai ‘ae kongā mei ai,

pea ‘oua na‘a filifilimānako.



- 7 He ‘oku ‘i loto ‘iate ia ‘a hono toto  
 kuo ne ‘ai ia ki he funga maka;  
 na’e ‘ikai te ne lilingi ia ki he kelekele  
 ke ‘ufi‘ufi ia ‘aki ‘ae efu:
- 8 Ka koe‘uhi ke tupu ‘ae houhau mo fakahoko hono  
 tautea;  
 kuo u tuku ai hono toto ki he funga maka,  
 koe‘uhi ke ‘oua na‘a ‘ufi‘ufi ia.”
- 9 Ko ia ‘oku pehē ai ‘e Sihova ko e ‘Otua;  
 “Mala‘ia ki he kolo pani toto!  
 ‘To, te u fokotu‘u ke lahi ‘ae fefie ki he afi.
- 10 ‘Ai pe ‘ae fefie,  
 pea tafu ‘ae afi,  
 pea tutu ‘ae kakano,  
 pea ‘ai ke fifisi lahi,  
 pea tuku ke vela ‘ae ngaahi hui.
- 11 Pea toki ‘ai maha pe ia ki he afi,  
 koe‘uhi ke vela ai  
 hono palasa, ‘io, ke vela,  
 pea koe‘uhi ke molū hono fakalielia ‘i ai,  
 pea ke ‘osi mei ai ‘ae ‘uli ‘oku tētē.
- 12 Kuo ne fakaongosia ia ‘i he ngaahi loi,  
 pea na’e ‘ikai mahu‘i meiate ia ‘a hono ‘uli:  
 ko e *me‘a* ‘uli ‘i ai ‘e tō ki he afi.
- 13 ‘Oku fakalielia ho‘o *me‘a* ‘uli: pea koe‘uhi kuo  
 u fakama‘a koe kae ‘ikai te ke ma‘a, ‘e ‘ikai toe  
 fakama‘a koe, kae‘oua ke u ‘ai ke hoko ‘a hoku  
 houhau kiate koē. <sup>14</sup> Ko au ko Sihova kuo u lea  
 ki ai: ‘e hoko pe ia, pea te u fai ia ‘eau; ‘e ‘ikai te  
 u fakaholomui, pea ‘e ‘ikai te u mamae, pe te u  
 fakatomala; ‘oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua, te nau  
 fakamaau‘i koe ‘o fakatatau ki ho hala, pea tatau  
 mo ho‘o ngāue kuo ke fai.”

15 ¶ Na 'e hoko foki 'ae folofola 'a Sihova kiate au, 'o pehē, 16 "Foha 'oe tangata, vakai, 'oku ou to'o atu 'aia 'oku holi ki ai ho mata, 'i he tā pe taha: ka 'e 'ikai te ke mamahi pe tangi, pea 'e 'ikai tafe hifo ho lo'imata. 17 'Oua na'a tangi, pea 'oua na'a fai ha mamahi, koe'uhi ko e pekia; 'ai pe 'ae tatā ki ho 'ulu, pea 'ai mo e topuva'e ki ho va'e, pea 'oua na'a puke ngutu, pea 'oua na'a kai 'ae mā 'ae kau tangilāulau." 18 Ko ia na'aku lea ki he kakai 'i he pongipongi: pea 'i he'ene hoko ki he efiāfi na'e pekia 'a hoku uaifi; pea na'aku fai 'i he pongipongi 'e taha 'o hangē ko ia na'e fekau mai.

19 ¶ Pea na'e pehē mai 'e he kakai kiate au, "E 'ikai te ke fakahā mai hono 'uhinga 'oe ngaahi me'a ni kiate kimautolu, pe ko e hā kuo ke fai pehē ai?" 20 Pea na'aku tali 'aki 'eni kiate kinautolu, na'e hoko mai 'ae folofola 'a Sihova kiate au, 'o pehē, 21 "Lea ki he fale 'o 'Isileli, 'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua; Vakai te u fakalielia'i 'a hoku fale tapu, 'aia ko homou mālohi'anga, 'aia 'oku holi ki ai ho mata, pea mamae ki ai ho laumālie; pea ko ho ngaahi foha mo ho ngaahi 'ofefine kuo mou tuku 'e hinga 'i he heletā. 22 Pea te mou fai 'o hangē ko ia kuo u fai: 'e 'ikai te mou pupuni ngutu, pe te mou kai 'i he mā 'ae kakai tangilāulau. 23 Pea 'e tatā pe homou 'ulu, pea 'ai mo e topuva'e ki homou va'e 'e 'ikai te mou mamahi pe fai 'ae tangi ka te mou faka'au'ausino pe, koe'uhi ko ho'omou hia, pea femamahi'aki pe 'iate kimoutolu 24 Ko ia ko 'Isikieli ko e faka'ilonga ia kiate kimoutolu: te mou fai 'ekimoutolu 'o hangē ko ia kotoa pē kuo ne fai 'e ia: pea ka hoko mai eni, te mou 'ilo ko au ko Sihova

ko e ‘Otua.

<sup>25</sup> ¶ “Ko eni foki, ‘a koe foha ‘oe tangata, ‘i he ‘aho ko ia te u to‘o atu ai meiate kinautolu honau mālohi, mo e fiefia ‘o ‘enau nāunau, ‘ae holi ‘a honau mata, mo ia kuo tukupau honau loto ki ai, ‘a honau ngaahi foha mo honau ngaahi ‘ofefine, ‘ikai ‘e pehē, <sup>26</sup> Ko ia ‘e hao ‘i he ‘aho ko ia ‘e ha‘u kiate koe ke fakaongo ia ki ho telinga? <sup>27</sup> ‘I he ‘aho ko ia ‘e mato‘o ho ngutu kiate ia kuo hao, pea te ke lea, pea ‘e ‘ikai te ke kei noa: pea ko e faka‘ilonga koe kiate kinautolu; pea te nau ‘ilo ko Sihova au.”

## 25

*1 ‘Ae fai totongi ‘e he ‘Otua ki he kau ‘Amoni koe‘uhi ko ‘enau fielahi ki he kakai Siu, 8 Ki Moape mo Seia, 12 Ki ‘Itomi, 15 Mo e kau Filisitia.*

<sup>1</sup> Na‘e toe hoko foki ‘ae folofola ‘a Sihova kiate au, ‘o pehē, <sup>2</sup> “Foha ‘oe tangata, fakahanga ho mata ki he kau ‘Amoni, pea kikite kiate kinautolu; <sup>3</sup> Pea ke pehē ki he kau ‘Amoni, Fanongo mai ki he folofola ‘a Sihova ko e ‘Otua; ‘Oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua; koe‘uhi na‘a ke fakama‘ito‘a mai ki hoku fale tapu ‘i hono fakalielia‘i; pea ki he fonua ‘o ‘Isileli ‘i hono fakalala; pea ki he fale ‘o Siuta ‘i hono ‘ave ‘akinautolu ke fakapōpula‘i; <sup>4</sup> Vakai, ko ia ia te u tukuange ai koe ki he kakai hahake ke nau ma‘u koe, pea te nau fokotu‘u honau nofo‘anga faka‘ei‘eiki ‘iate koe; mo langa honau ngaahi fale ‘iate koe; te ne kai ho‘o fua, pea te nau inu ho‘o hu‘ahuhu. <sup>5</sup> Pea te u ngaohi ‘a Lepaa ko e fale kāmeli, pea ko ‘Amoni ko e nofo‘anga ‘oe fanga sipi; pea te mou ‘ilo ko Sihova au. <sup>6</sup> He ‘oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua; koe‘uhi kuo ke pasi ho nima, mo

malaki ‘aki ho va‘e, pea ke fiefia ‘i loto, ko e me‘a ‘i ho‘o fehi‘a lahi ki he fonua ‘o ‘Isileli; <sup>7</sup> Vakai, ko ia ia te u mafao atu ai hoku nima kiate koe, pea te u tuku koe ke veteki ‘e he kakai hiteni; pea te u motuhi ‘akimoutolu mei he kakai, pea te u pule ke ke ‘osi‘osi mei he ngaahi fonua: Te u faka‘auha koe; pea te ke ‘ilo ko Sihova au.”

<sup>8</sup> ¶ ‘Oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua: “Koe‘uhi ‘oku pehē ‘e Moape, pea mo Seia, Vakai, ‘oku tatau ‘ae fale ‘o Siuta mo e hiteni kotoa pē; <sup>9</sup> Ko ia, vakai, Te u fakaava ‘ae feitu‘u ‘o Moape mei hono ngaahi kolo, ‘ae kolo ‘oku ‘i he ngata‘anga ‘o hono fonua, ‘aia ko e ongoongolelei ‘oe fonua, ‘a Pete-Sesimote mo Pealimeoni, mo Kiliatemi, <sup>10</sup> Ki he kakai mei he potu hahake ke nau ma‘u ia mo e kau ‘Amoni, koe‘uhi ke ‘oua na‘a toe manatu‘i ‘ae kau ‘Amoni ‘i he ngaahi pule‘anga. <sup>11</sup> Pea te u fai ‘ae tautea ki Moape pea te nau ‘ilo ko Sihova au.”

<sup>12</sup> ¶ ‘Oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua; “Ko e me‘a kuo fai ‘e ‘Itomi ki he fale ‘o Siuta ‘i he‘ene tautea ia, pea kuo ne fai hala ‘aupito, mo fakafāsifasi ia kiate kinautolu; <sup>13</sup> Ko ia ‘oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua; Te u mafao atu foki ‘eau ‘a hoku nima ki ‘Itomi, pea te u faka‘osi mei ai ‘ae tangata pea mo e manu; pea te u ngaohi ia ke lala ‘o fai mei Temani; pea ‘e hinga ‘i he heletā ‘akinautolu ‘oku ‘o Temani. <sup>14</sup> Pea te u ‘ai ke hilifaki ‘a hoku houhau ki ‘Itomi ‘i he nima ‘o hoku kakai ko ‘Isileli; pea te nau fai ki ‘Itomi ‘o hangē ko hoku houhau, pea fakatatau mo ‘eku tuputāmaki; pea te nau ‘ilo ‘a hoku houhau,” ‘oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua.

<sup>15</sup> ¶ ‘Oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua; “Koe‘uhi kuo fai fakafasifasi ‘ae kau Filisitia, ‘onau fai ‘ae

tautea mo e loto fehi'a, ke faka'auha ia 'i he fehi'a 'e 'ikai ngata; <sup>16</sup> Ko ia 'oku pehē ai 'e Sihova ko e 'Otua; Vakai, te u mafao atu 'eau hoku nima ki he kakai Filisitia, pea teu motuhi 'ae kakai Keliti, mo faka'auha 'a hono toe 'oku 'i he matātahi. <sup>17</sup> Pea te u fai 'ae totongi lahi kiate kinautolu mo e valoki kakaha; pea te nau 'ilo ko au ko Sihova, 'o kau ka tuku atu hoku houhau kiate kinautolu.”

## 26

*1 'Oku valoki mai 'a Taia ko e me'a 'i he'ene fai kovi ki Selūsalema. 7 Ko e tau'i ia 'e he mālohi 'o Nepukanesa. 15 'Ae tangi mo e mamahi mei he potu tahi kotoa pē 'i he'ene hinga.*

<sup>1</sup> Pea 'i he'ene hoko ki hono hongofulu ma taha ta'u, 'i he 'uluaki 'aho 'oe māhina, na'e hoko mai kiate au 'ae folofola 'a Sihova, 'o pehē, <sup>2</sup> “Foha 'oe tangata, koe'uhi kuo lea pehē 'e Taia ki Selūsalema, 'Ma'ito'a, kuo maumau'i ia, ko e matanikolo na'e kakai'ia: kuo tafoki mai kiate au: te u ma'ume'a au 'i hono fakalala.’ <sup>3</sup> Ko ia 'oku pehē ai 'e Sihova ko e 'Otua; Vakai, 'oku ou tu'u kiate koe, 'E Taia, pea te u pule ke 'alu hake kiate koe 'ae ngaahi pule'anga lahi, 'o hangē ko e loloma hake 'e he tahi 'a hono peau. <sup>4</sup> Pea te nau maumau'i 'ae ngaahi 'ā 'o Taia, pea holoki hifo hono ngaahi fale le'o mā'olunga: Te u vaku foki hono efu meiate ia, pea te u ngaohi ia ke tatau mo e funga maka pē. <sup>5</sup> 'E hoko ia ko e potu tautau'anga kupenga 'i he loto tahi: he ko au ko Sihova ko e 'Otua, kuo lea ki ai: pea 'e hoko ia ko e koloa vete ki he ngaahi pule'anga. <sup>6</sup> Pea 'e tāmata'i 'aki 'ae heletā 'a hono ngaahi 'ofefine 'aia 'e 'i he ngoue'anga: pea te nau 'ilo ko Sihova au.”

7 ¶ He ‘oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua: “Vakai te u ‘omi ki Taia ‘a Nepukalesa ko e tu‘i ‘o Papilone, ko e tu‘i ‘i he ngaahi tu‘i, mei he tokelau, ‘e ha‘u mo e hoosi, pea mo e saliate, pea mo e kau heka hoosi, mo e ngaahi matatau, mo e kakai tokolahi. 8 Te ne tāmāte‘i ‘aki ‘ae heletā ‘a ho ngaahi ‘ofefine ‘oku ‘i he ngoue‘anga: pea te ne ngaohi kolo kiate koe, mo tanu puke kiate koe, pea hiki hake ‘ae mahafutau kiate koe. 9 Pea te ne fokotu‘u ‘ae nāunau ‘oe tau ki ho ngaahi ‘ā, pea ‘e maumau ‘aki hono toki ‘a ho ngaahi fale le‘o mā‘olunga. 10 Pea ‘e ‘ufi‘ufi ‘aki koe ‘ae efu ko e me‘a ‘i he tokolahi ‘o ‘ene fanga hoosi: ‘e ngalulu ho ngaahi ‘ā ‘i he longoa‘a ‘ae kau heka hoosi mo e va‘e saliate, mo e ngaahi saliate, ‘oka hū ia ki ho ngaahi matapā ‘o hangē ko e ‘oho ‘ae kakai ki ha kolo ‘oku kapasi. 11 ‘E malaki ‘aki ‘ae va‘e ‘o ‘ene fanga hoosi ho hala kotoa pē: te ne tāmāte‘i ‘aki ‘ae heletā ‘a ho‘o kakai, pea ‘e holoki hifo ki he kelekele ‘a ho‘o ngaahi kolo tau mālohi. 12 Pea te nau veteki ‘a ho‘o koloa, pea ma‘u fakamālohi ho‘o ngaahi me‘a fakatau: pea te nau holoki ho ngaahi ‘ā, mo maumau‘i ho ngaahi fale fakasanisani: pea te nau laku ki lotu tahi ho‘o ngaahi maka mo ho‘o ‘akau, pea mo ho efu. 13 Pea te u ngaohi ke longo hifo ‘ae le‘o ‘o ho‘o kau fasi hiva; pea ‘e ‘ikai toe ongo mai ‘ae tatangi ‘o ho‘o ngaahi ha‘ape. 14 Pea te u ngaohi koe ke tatau mo e funga maka: te ke hoko koe ko e potu tautau‘anga kupenga; ‘e ‘ikai toe langa koe: he ko au ko Sihova, kuo u lea ki ai, ‘oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua.”

15 ¶ ‘Oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua, ki Taia; “‘Ikai ‘e tetetete ‘ae ngaahi motu ‘i he longoa‘a ‘o ho‘o hinga, ‘oka pā hake ‘ae tangi ‘anautolu kuo te‘ia,

‘oka hoko ‘ae tāmāte‘i ‘i loto ‘iate koe? <sup>16</sup> ‘E ‘alu hifo ai ‘ae ngaahi ‘eiki ‘oe tahi, mei honau ngaahi nofo‘a fakatu‘i, pea tuku atu honau ngaahi kofu; te na kofu‘aki ‘ae manavahē; te nau nofo hifo ki he kelekele, pea te nau tetetete ma‘uaipē, pea nau ofo ‘aupito koe‘uhi ko koe. <sup>17</sup> Pea te nau fai ‘ae tangilāulau koe‘uhi ko koe, ‘o pehē kiate koe,

‘Oiauē ‘a ho maumau‘i,

‘a koe na‘e fakakakai ‘e he kau toutai,

‘a koe ko e kolo ongoongo,

‘aia na‘e mālohi ‘i tahi,

‘aia pea mo hono kakai,

‘a koe na‘a ke fakamanavahē‘i ‘ae kakai kotoa pē ‘o māmani.

<sup>18</sup> ‘E tetetete ‘ae ngaahi motu ‘i he ‘aho ‘e holoki ai koe;

‘io, ‘e puputu‘u ‘ae ngaahi motu ‘oe tahi ko e me‘a ‘i he hiki atu koe.”

<sup>19</sup> He ‘oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua; “‘O kau ka ngaohi koe ko e kolo kuo lala, ‘o tatau mo e ngaahi kolo ‘oku ‘ikai ‘i ai ha kakai; ‘o kau ka ‘omi ‘ae tahi kiate koe pea lōmaki ‘aki koe ‘ae moana loloto. <sup>20</sup> ‘O kau ka fakahifo koe ki lalo fakataha mo kinautolu ‘oku ‘alu hifo ki he luo, pea mo e kakai na‘e ‘i mu‘a ange, pea u tuku koe ki he potu mā‘ulalo ‘oe kelekele, ‘i he ngaahi potu si‘aki talu mei mu‘a, ke fakataha mo kinautolu ‘oku ‘alu hifo ki he luo, koe‘uhi ke ‘oua na‘a ke kei kakai; pea te u fokotu‘u ‘ae nāunau ‘i he fonua ‘ae mo‘ui; <sup>21</sup> Te u ngaohi koe ko e me‘a faka‘ulia, pea te ke ‘ikai ‘o ta‘engata: neongo ha kumi kiate koe, ‘e ‘ikai ‘aupito toe ‘ilo koe,” ‘oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua.

## 27

*1 'Ae koloa'ia 'a Taia. 26 Hono mātu'aki fakatōkilalo 'aupito.*

<sup>1</sup> Na'e toe hoko foki 'ae folofola 'a Sihova kiate au, 'o pehē, <sup>2</sup> "Ko eni, 'e foha 'oe tangata, ke ke fai 'ae tangilāulau koe'uhi ko Taia; <sup>3</sup> Pea ke pehē ki Taia, 'a koe 'oku tu'u taupotu ki tahi, ko e fai fakatau ki he kakai mei he ngaahi motu lahi, 'oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua;

“E Taia, 'a koe kuo ke pehē 'e koe,

Ko au 'oku ou toulekeleka haohaoa.

<sup>4</sup> 'Oku a'u atu ho ngata'anga ki he loto tahi, pea kuo fakasanisani'i koe ke haohaoa 'e ho'o kau tufunga.

<sup>5</sup> Kuo nau fa'u ho ngaahi vaka mei he ngaahi 'akau ko e fea mei Sina: kuo nau ta'anga mei he ngaahi sita 'o Lep-anoni ke ngaahi 'ae ngaahi fanā kiate koe.

<sup>6</sup> Na'e ngaahi mei he 'oke 'o Pesani ho'o ngaahi fohe tau'a'alo; na'e ngaahi ho'o ngaahi heka'anga 'aki 'ae lei na'e 'omi mei he ngaahi motu 'o Kitimi.

<sup>7</sup> Na'a ke fuka 'aki 'ae tupenu lelei na'e tuitui fakasanisani mei 'Isipite; ko e tupenu pa'uhi'uhi mo e kula'aho'aho mei he 'otu motu 'o 'Ilisa ko ia na'a ke kofu'aki koe.

<sup>8</sup> Ko e kakai 'o Saitone mo 'Avate ko ho'o kau toutai 'akinautolu; pea ko ho'o kakai poto 'iate koe, 'E Taia, ko e kau fakahao vaka 'akinautolu.

<sup>9</sup> Ko e kakai mātu'a 'o Kepale mo hono kau poto ko e tufunga fo'u vaka 'akinautolu: pea na'e



- 'iate koe 'ae vaka mei he tahi kotoa pē mo honau kakai,  
 ko ho'ō kau fai fakatau 'akinautolu.
- 10 Ko ho'ō ngaahi matatau ko e kakai ia mei Peasia  
 pea mo Soti pea mo Futi,  
 ko ho'ō kau to'a 'akinautolu;  
 na'a nau tautau 'iate koe 'ae pā pea mo e tatā ki he tau;  
 na'a nau fakatupu ongoongolelei kiate koe.
- 11 Na'e kau taha mo ho'ō kau tau 'i ho'ō ngaahi 'ā  
 'ae kakai 'o 'Avate;  
 pea na'e 'i ho ngaahi fale le'ō mā'olunga 'ae  
 kau Kamatini,  
 na'a nau tautau takatakai pe 'enau ngaahi pā 'i he  
 ngaahi 'ā;  
 kuo nau fakahaohaoa 'ekinautolu ho  
 toulekeleka.
- 12 Na'e fakatau meiate koe 'e Tasisi, ko e me'a 'i  
 he lahi 'o ho'ō koloa kehekehe: na'a nau  
 fakatau 'i ho'ō ngaahi fakatau'anga 'i he  
 siliva, mo e ukamea, mo e tini, pea mo e  
 pulu.
- 13 Ko ho'ō kau fakatau 'a Savani, mo Tupale, pea  
 mo Meseke, na'a nau fakatau tangata, pea mo e  
 ngaahi ipu palasa 'i ho'ō fakatau'anga.
- 14 Na'e fakatau 'ae hoosi mo e kau heka  
 hoosi, pea mo e miuli, 'ekinautolu mei he fale  
 'o Tokalama.
- 15 Ko ho'ō kau fakatau 'ae kakai mei Tetani; na'e  
 fakatau mei ho nima 'ae ngaahi motu lahi; na'a  
 nau 'omi me'a'ofa kiate koe, ko e lei mo e 'eponi.
- 16 Na'e fakatau meiate koe 'a Silia, koe'uhi  
 na'e lahi 'ae me'a na'e ngaohi 'iate koe; na'a  
 nau fakatau'aki 'ekinautolu 'ae maka koloa, mo

e kula‘aho‘aho, mo e tuitui fakasanisani, mo e tupenu lelei, mo e feo mo e makakikila.

<sup>17</sup> Ko Siuta, mo e fonua ‘o ‘Isileli ko ho‘o kau fakatau ‘akinautolu: na‘a nau fakatau‘aki ‘ae uite, mo e mula nanamu, mo e hana, mo e honi, mo e lolo, pea mo e paame.

<sup>18</sup> Na‘e fakatau ‘a Tamasikusi ‘iate koe, koe‘uhi koe lahi ‘ae me‘a na‘e ngaohi ‘iate koe, lahi ‘aupito ‘a ho‘o koloa; ‘i he uaine ‘o Helipone, pea mo e fulufulu‘i sipi hinehina.

<sup>19</sup> Na‘e fe‘alu‘aki foki ‘i ho ngaahi fakatau‘anga ‘a Tani, pea mo Savani: na‘e fakatau ‘iate koe ‘ae ukamea ngingila, mo e sinamoni, mo e ‘akau namu kakala.

<sup>20</sup> Na‘e fakatau ‘iate koe ‘e Tetani ‘ae ngaahi kofu mahu‘inga ki he saliote.

<sup>21</sup> Na‘e fakatau ‘iate koe ‘e ‘Alepea, mo e ngaahi ‘eiki ‘o Keta, ‘ae fanga lami,

mo e fanga sipitangata pea mo e fanga kosi:  
ko ‘enau me‘a fakatau ‘anautolu ia.

<sup>22</sup> Ko e kau fakatau ‘o Sipa mo Laama, ko ho‘o kau fakatau ‘akinautolu: na‘a nau fakatau ‘iate koe ‘ae ngaahi ‘akau namu kakala mahu‘inga mo e ngaahi maka koloa, pea mo e koula.

<sup>23</sup> Ko ho‘o kau fakatau ‘a Halani, mo Kane, mo ‘Iteni, mo e kakai fakatau mei Sipa, mo ‘Asilia, pea mo Kilimati. <sup>24</sup> Ko ho‘o kau fakatau ‘akinautolu ni ‘i he ngaahi koloa kehekehe, ‘i he tupenu ki ho‘o me‘a fakatau.

<sup>25</sup> Na‘e ta‘anga ‘aki koe ‘e he ngaahi folau mei Tasisi ‘i ho potu fakatau:  
pea na‘e fakakoloa‘i koe,  
pea na‘e ngaohi koe ke ke nāunau‘ia ‘aupito ‘i he ngaahi potu tahi ko ia.

26 ¶ “Kuo ‘ave koe ‘e ho‘o kau tau‘a‘alo ki he ngaahi vai lahi:

kuo maumau‘i koe ‘i loto tahi ‘e he matangi hahake.

27 Pea ko ho‘o koloa,  
 mo ho fakatau‘anga,  
 mo ho‘o me‘a fakatau,  
 ko ho‘o kau toutai  
 mo ho‘o kau fakahao vaka,  
 mo e kakai fo‘u vaka,  
 mo e kau fakatau ‘iate koe,  
 mo ho‘o kau tau kotoa pē ‘oku ‘iate koe,  
 pea mo e kakai kotoa pē ‘oku ‘i ho lotolotonga,  
 te nau ngalo ki loto tahi ‘i he ‘aho ‘e faka‘auha ai koe.

28 ‘E ngalulu ‘ae ngaahi peau ‘i he pā mai  
 ‘ae tangi ‘a ho‘o kau fakahao vaka.

29 Pea ‘e hifo mei honau vaka ‘akinautolu ‘oku tau‘a‘alo,  
 mo e kau toutai,  
 mo e kau fakahao vaka kotoa pē ‘i he tahi,  
 pea te nau tutu‘u ai;

30 Pea te nau hiki honau le‘o ke ongo atu kiate koe,  
 pea te nau tangi mamahi,  
 pea te nau li hake ‘ae efu ki honau ‘ulu,  
 pea te nau oloolo‘i ‘akinautolu ‘i he efuefu:

31 Pea te nau fakatelefua ‘aupito ‘akinautolu koe‘uhi ko koe,  
 mo nau ‘ai ‘ae tauanga‘a,  
 pea te nau tangi koe‘uhi ko koe ‘i he mamahi ‘o honau loto,  
 pea fai mo e tangilāulau fakamamahi.

32 Pea ‘i he‘enau mamahi, te nau fai ‘ae tangilāulau koe‘uhi ko koe,

- ‘onau tangi mamahi koe‘uhi ko koe ‘o pehē,  
 ‘Ko e kolo fē ‘oku hangē ko Taia,  
 kuo maumau‘i ‘i he loto tahi?  
 33 Na‘a ke fakamahu ‘ae kakai tokolahi ‘i he ngaahi  
 me‘a  
 na‘e fetuku meiate koe ki he ngaahi potu tahi;  
 na‘a ke fakakoloa ‘ae ngaahi tu‘i ‘o māmani,  
 ‘i he lahi ‘o ho‘o koloa mo ho‘o me‘a fakatau.  
 34 ‘I he ‘aho ko ia ‘e maumau‘i koe ‘e he ngaahi peau  
 ‘i he loloto ‘oe ngaahi vai,  
 ‘e hinga ai mo koe ‘a ho‘o koloa  
 mo ho‘o kakai kotoa pē.’  
 35 “‘E ofo ‘iate koe ‘ae kakai kotoa pē ‘i he ngaahi  
 ‘otu motu,  
 pea ‘e manavahē lahi honau kau pule,  
 te nau mata kehe ‘i he‘enau puputu‘u.  
 36 ‘E faka‘ise‘isa ‘ae kau fakatau koloa‘ia ‘i he kakai  
 kiate koe:  
 te ke hoko koe ko e me‘a faka‘ulia;  
 pea ‘e ‘ikai te ke toe ‘i ai ‘o ta‘engata.”

## 28

*1 ‘Ae fai totongi ‘e he ‘Otua ki he tu‘i ‘o Taia ko e me‘a ‘i he‘ene fiela. 11 Ko e tangi mamahi koe‘uhi kuo fakalielia‘i ‘i he angahala ‘a hono nāunau. 20 ‘Ae tautea ki Saitone. 24 ‘Ae toe fakamo‘ui ‘o ‘Isileli.*

<sup>1</sup> Na‘e toe hoko foki ‘ae folofola ‘a Sihova kiate au, ‘o pehē, <sup>2</sup> “‘Foha ‘oe tangata, ke ke lea ki he tu‘i ‘o Taia, ‘Oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua;  
 Koe‘uhi kuo hiki hake ho loto,  
 pea kuo ke pehē, ‘Ko e ‘otua au,’  
 ‘oku ou nofo ‘i he nofo‘anga ‘oe ‘Otua,  
 ‘i he loto tahi;  
 ka ko e tangata pe ‘a koe,

ka ‘oku ‘ikai ko e ‘Otua,  
neongo ho‘o ‘ai ho loto ke ke hangē ko e ‘Otua:

<sup>3</sup> Vakai, ‘oku ke poto hake ‘ia Taniela; ‘oku ‘ikai ha me‘a lilo te nau fa‘a fufū meiate koe: <sup>4</sup> Ko e me‘a ‘i ho‘o poto mo ho‘o fa‘a ‘ilo, kuo ke ma‘u ‘e koe ‘ae koloa lahi, pea kuo ke tānaki ‘ae koula mo e siliva, ki he tuku‘anga koloa:

<sup>5</sup> Ko e me‘a ‘i he lahi ‘o ho‘o poto, pea mo ho‘o fa‘a fakatau, kuo ke fakalahi ai ‘a ho‘o koloa, pea kuo hiki hake ho loto koe‘uhi ko ho‘o koloa‘ia.

<sup>6</sup> Ko ia ‘oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua koe‘uhi kuo ke ‘ai ho loto ke ke hangē ko ha ‘Otua;

<sup>7</sup> Vakai, ko ia te u ‘omi ai kiate koe ‘ae kau muli, ‘ae kau mālohi mei he ngaahi pule‘anga: pea te nau toho ‘enau heletā ki he toulekeleka ‘o ho‘o poto, pea te nau faka‘uli‘i ho‘o ngingila.

<sup>8</sup> Te nau fakahifo koe ki lalo ki he luo, pea te ke mate ‘i he mate‘anga ‘onautolu ‘oku mate tāmata‘i ‘i loto tahi.

<sup>9</sup> ‘Ikai te ke pehē pe ‘i he ‘ao ‘o ia te ne tāmata‘i koe, Ko e ‘Otua au? Ka ko e tangata pe koe, ka ‘e ‘ikai te ke ‘Otua, ‘i he nima ‘o ia te ne tāmata‘i koe.

<sup>10</sup> Te ke mate ‘i he mate‘anga ‘o ha taha ta‘ekamu, ‘i he nima ‘oe kau muli: he ‘oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua, ko au ia, kuo lea ki ai.”

- 11 ¶ Na‘e hoko foki ‘ae folofola ‘a Sihova kiате au, ‘o pehē, 12 “Foha ‘oe tangata, ke ke tangilāulau koe‘uhi ko e tu‘i ‘o Taia,  
 pea ke pehē ki ai, ‘Oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua;  
 kuo ke ngaohi ho fakatātā,  
 ‘i he poto,  
 mo e toulekeleka haohaoa.
- 13 Kuo ke ‘i ‘Iteni  
 ko e ngoue ‘ae ‘Otua  
 na‘e ‘u‘ufi ‘aki koe ‘ae maka koloa kotoa pē,  
 ‘ae satiose, mo e topasi, mo e taiamoni,  
 mo e pelili, mo e onikisi, mo e sasipa,  
 mo e safaia, mo e ‘emalata, mo e kaponika,  
 pea mo e koula: ‘i he ‘aho na‘e fanau‘i ai koe,  
 na‘e teuteu ‘ae teunga ‘o ho‘o ngaahi me‘atatangi  
 mo ho‘o ngaahi me‘aifi ‘iate koe.
- 14 ‘Oku ke hangē koe ko e Selupi ‘oku fakamalumu mei ‘olunga;  
 kuo u ‘ai koe ‘eau ke ke pehē: na‘a ke ‘i he mo‘unga tapu ‘oe ‘Otua;  
 kuo ke fe‘alu‘aki ‘i he lotolotonga ‘oe ngaahi maka afi.
- 15 Na‘a ke haohaoa ‘i ho hala mei ho fanau‘i ‘o a‘u ki he ‘aho  
 na‘e ‘ilo ai ‘iate koe ‘ae angahala.
- 16 Ko e me‘a ‘i hono lahi ‘o ho‘o fai fakatau kuo nau fakapito koe ‘i he fakamālohi,  
 pea kuo ke fai hala:  
 ko ia ia te u li‘aki ai koe mei he mo‘unga tapu ‘oe ‘Otua, ‘o hangē ko ha taha fakalielia:  
 pea te u faka‘auha koe, ‘a koe ko e selupi ‘oku lolofa mai,

mei he lotolotonga ‘oe ngaahi maka afi.

17 Na‘e hiki ho loto ko e me‘a ‘i ho toulekeleka,  
pea kuo ke maumau‘i ho‘o poto ko e me‘a ‘i ho  
nāunau‘ia:

te u lī hifo koe ki he kelekele,  
te u fakatōkilalo koe ‘i he ‘ao ‘oe ngaahi tu‘i,  
koe‘uhi ke nau mamata kiate koe.

18 Kuo ke fakalielia‘i ho ngaahi fale tapu  
‘i he lahi ‘o ho‘o fai hala,  
mo e kovi ‘a ho‘o fai fakatau;

ko ia te u ‘omi ‘ae afi mei loto ‘iate koe,  
pea te ne faka‘auha koe,

te u liliu koe ko e efuefu ‘i he funga ‘o māmani  
‘i he ‘ao ‘onautolu kotoa pē ‘oku siofia koe.

19 ‘E ofo kiate koe ‘akinautolu kotoa pē ‘i he kakai  
‘oku ‘ilo‘i koe:  
te ke hoko ko e me‘a fakailifia,  
pea ‘e ‘ikai te ke kei ‘i ai ‘o ta‘engata.”

20 ¶ Na‘e toe hoko foki ‘ae folofola ‘a Sihova kiate  
au, ‘o pehē, 21 “Foha ‘oe tangata, fakahanga ho  
mata ki Saitone, pea ke kikite ki ai, 22 Pea ke lea,  
‘Oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua;

Vakai, ‘E Saitone, ‘oku ou tu‘u au kiate koe;  
pea ‘e fakaongoongolelei‘i au ‘iate koe,  
pea te nau ‘ilo ko au ko Sihova,  
‘o kau ka fai ‘ae fakamaau kiate ia,  
pea ka fakamā‘oni‘oni‘i au ‘iate ia.

23 He te u fekau atu kiate ia ‘ae mahaki faka‘auha,  
pea ‘e tafe ‘ae toto ‘i hono ngaahi hala;  
pea ‘e tautea ‘aki ‘ae heletā ‘i hono lotolotonga,  
pea mei he potu kotoa pē, ‘akinautolu kuo  
lavea;  
pea te nau ‘ilo ai ko Sihova au.

24 Pea 'e 'ikai kei 'i ai ha tolounua ki he fale 'o 'Isileli, pe ha tala'i 'akau fakamamahi 'iate kinautolu kotoa pē 'oku nofo takatakai 'iate ia, 'akinautolu na'e manuki kiate ia; pea te nau 'ilo au, ko au ko Sihova ko e 'Otua." 25 'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua; "'O kau ka tānaki mai 'ae fale 'o 'Isileli, mei he kakai kuo nau movetevete atu ki ai, pea ka fakamā'oni'oni'i au 'i he 'ao 'oe hiteni, te nau toki nofo ki honau fonua, 'aia na'aku foaki ki he'eku tamaio'eiki ko Sēkope. 26 Pea te nau nofo lelei pe 'i ai, pea te nau langa fale, pea tō ngoue vaine; 'io, te nau nofo fiemālie, 'o kau ka fai 'eau 'ae tautea kiate kinautolu 'oku manuki'i 'akinautolu, 'akinautolu 'oku nofo takatakai 'i ai; pea te nau 'ilo au, ko Sihova ko honau 'Otua.

## 29

*1 'Ae tautea 'o Felo 'i he'ene kākā ki 'Isileli. 8 'Ae faka'auha 'o 'Isipite. 13 Hili 'ae ta'u 'e fāngofulu 'e toe langa hake ia. 17 Ko e foaki 'a 'Isipite kia Nepukalesa. 21 'E toe fakamo'ui 'a 'Isileli.*

<sup>1</sup> Na'e hoko mai 'ae folofola 'a Sihova kiate au, 'i hono hongofulu 'oe ta'u, mo hono hongofulu 'oe māhina, pea mo hono hongofulu ma ua 'oe 'aho, 'o pehē, <sup>2</sup> "Foha 'oe tangata, fakahanga ho mata kia Felo ko e tu'i 'o 'Isipite, pea kikite kiate ia, pea mo 'Isipite kātoa. <sup>3</sup> Lea, pea ke pehē, "Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua:

Vakai, 'oku ou tu'u kiate koe, 'e Felo, tu'i 'o 'Isipite, 'a koe ko e kalokataile 'oku tokoto 'i he lotolotonga 'o ho ngaahi vaitafe, 'a koe kuo ke pehē, 'Ko hoku vaitafe 'oku 'o'oku pe ia, pea kuo u ngaohi ia kiate au pē.'



<sup>4</sup> Ka te u 'ai 'eau 'ae māta'u 'i ho ngutu,  
 pea te u pule ki he ika kotoa pē 'i ho ngaahi  
 vaitafe, ke nau pipiki ki ho 'uno,  
 pea te u fusi hake koe mei he loto vaitafe,  
 pea 'e pipiki ki ho 'uno 'ae ika kotoa pē 'i ho  
 ngaahi vaitafe.

<sup>5</sup> Pea te u tuku si'aki pe koe ki he toafa,  
 'a koe mo e ika kotoa pē 'o ho ngaahi vaitafe:  
 te ke tō atu ki he 'atā 'oe ngaahi potu ngoue;  
 pea 'e 'ikai toe fakama'opo koe  
 pe tānaki:  
 kuo u foaki koe ko e me'akai ki he fanga manu 'oe  
 vao,  
 pea mo e fanga manupuna 'oe langi.

<sup>6</sup> Pea 'e 'ilo 'e he kakai kotoa pē 'o 'Isipite ko au ko  
 Sihova, koe'uhi kuo nau tatau pe mo e va'a kaho  
 ki he fale 'o 'Isileli. <sup>7</sup> 'I he'enau puke koe 'i honau  
 nima na'a ke mafesi, pea makohikohi ai honau  
 nima kotoa pē: pea 'i he'enau fa'aki kiate koe na'a  
 ke fasi, pea fakahomohomo ai honau hokotanga  
 hui kotoa pē.”

<sup>8</sup> ¶ Ko ia 'oku pehē ai 'e Sihova ko e 'Otua; “Vakai  
 te u 'omi 'ae heletā kiate koe pea tu'usi meiate  
 koe 'ae tangata pea mo e manu. <sup>9</sup> Pea 'e lala mo  
 vaoa 'ae fonua 'o 'Isipite; pea te nau 'ilo ko au ko  
 Sihova; koe'uhi kuo ne pehē 'e ia, 'Oku 'o'oku 'ae  
 vaitafe, pea kuo u ngaohi ia 'eau. <sup>10</sup> Vakai, ko ia  
 ia 'oku ou tu'u au kiate koe, pea mo ho ngaahi  
 vaitafe, pea te u ngaohi 'ae fonua 'o 'Isipite ke lala  
 'aupito mo vaoa mei Mikitoli mo Saiini 'o a'u ki he  
 ngata'anga 'o 'Itiopea. <sup>11</sup> 'E 'ikai 'alu atu ai ha va'e  
 'o ha tangata, pe 'alu atu 'i ai ha va'e 'o ha manu,  
 pea 'e 'ikai hano kakai 'i ai 'i he ta'u 'e fāngofulu.

<sup>12</sup> Pea te u ngaohi ke lala 'ae fonua 'o 'Isipite 'i he lotolotonga 'oe ngaahi fonua kuo lala, pea ko 'ene ngaahi kolo 'i he ngaahi kolo kuo lala 'i he ta'u 'e fāngofulu: pea te u fakamovete 'ae kakai 'Isipite ki he ngaahi pule'anga, pea te u fakahē'i 'akinautolu ki he ngaahi fonua. <sup>13</sup> Ka ko eni, 'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua; 'I he hili 'ae ta'u 'e fāngofulu, te u tānaki 'ae kakai 'Isipite mei he ngaahi potu na'e fakahē'i ki ai 'akinautolu. <sup>14</sup> Pea te u toe liliu mai 'ae pōpula 'o 'Isipite, pea te u pule ke nau toe ha'u ki he fonua ko Patalosi, ki he fonua 'o honau nofo'anga; ka te nau 'i ai ko e pule'anga mo'ulaloa. <sup>15</sup> 'E mā'ulalo hifo ia 'i he ngaahi pule'anga; pea 'e 'ikai te ne toe hiki hake ia 'e ia ke mā'olunga 'i he ngaahi pule'anga; he te u ngaohi ke faka'a'au ki mui 'akinautolu, koe'uhi ke 'oua na'a toe pule ia ki he ngaahi pule'anga. <sup>16</sup> Pea 'e 'ikai toe hoko ia ko e falala'anga 'oe fale 'o 'Isileli, koe'uhi ka nau ka sio ki ai te nau manatu'i 'enau hia: ka te nau 'ilo au, ko Sihova ko e 'Otua."

<sup>17</sup> ¶ Pea 'i he'ene hoko ki hono uofulu ma fitu 'oe ta'u, 'i hono 'uluaki māhina, 'i he 'uluaki 'aho 'oe māhina, na'e hoko mai 'ae folofola 'a Sihova kiate au, 'o pehē, <sup>18</sup> "Foha 'oe tangata, na'e pule 'e Nepukanesa ko e tu'i 'o Papilone ki he'ene kautau, ke nau fai 'ae ngāue lahi ki Taia: na'e tula ai 'ae 'ulu kotoa pē, pea mafahi ai 'ae uma kotoa pē: ka na'e 'ikai ha'ane totongi 'a'ana, pe ko 'ene kautau, koe'uhi ko Taia, mo e ngāue lahi na'a ne fai ki ai: <sup>19</sup> Ko ia 'oku pehē ai 'e Sihova ko e 'Otua: Vakai, te u foaki 'ae fonua ko 'Isipite kia Nepukanesa ko e tu'i 'o Papilone; pea te ne ma'u hono kakai, pea ma'u hono koloa, pea veteki ia; pea ko e totongi ia

ki he‘ene kautau. <sup>20</sup> Kuo u foaki kiate ia ‘ae fonua ko ‘Isipite, koe‘uhi ko e ngāue ‘aia na‘a ne fai ki ai, he na‘a nau fai ia ma‘aku, ‘oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua. <sup>21</sup> ‘I he ‘aho ko ia te u ngaohi ke tupu ‘ae moto ‘oe nifo ‘oe fale ‘o ‘Isileli, pea te u tuku ke fa‘a mato‘o ai ho ngutu ‘iate kinautolu; pea te nau ‘ilo ko Sihova au.”

### 30

*1 Ko e ‘auha ‘a ‘Isipite mo ‘ene kau tokoni. 20 ‘E fakamālohi‘i ‘ae nima ‘o Papilone ke ne fesi‘i ‘ae nima ‘o ‘Isipite.*

<sup>1</sup> Na‘e toe hoko foki ‘ae folofola ‘a Sihova kiate au, ‘o pehē, <sup>2</sup> “Foha ‘oe tangata, kikite, pea ke pehē, ‘Oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua; Tangi kalanga, ‘Oiauē, ‘oiauē ‘ae ‘aho!

<sup>3</sup> He kuo ofi mai ‘ae ‘aho, ‘io, kuo ofi ‘ae ‘aho ‘o Sihova, ko e ‘aho fakapo‘upo‘uli ko e kuonga ia ki he hiteni.

<sup>4</sup> ‘E hoko mai ‘ae heletā ki ‘Isipite, pea ‘e ai ‘ae mamahi lahi ‘i ‘Itiopea, ‘oka tō hifo ‘ae kakai mate ‘i ‘Isipite, pea te nau ‘ave hono kakai tokolahi, pea ‘e maumau‘i ‘a hono ngaahi tu‘unga.

<sup>5</sup> “Pea ‘e hinga fakataha mo kinautolu ‘i he heletā ‘a ‘Itiopea, mo Lipea, mo Litea, pea mo e kakai muli kehekehe, mo Kupa, mo e kakai ‘oe fonua ‘oku nau kau taha.”

<sup>6</sup> ‘Oku pehē ‘e Sihova; “‘E hinga foki ‘akinautolu ‘oku tokoni ki ‘Isipite; pea ‘e fakatōkilalo ‘ae fielahe ‘o ‘ene mālohi: te nau tō ‘i he heletā ‘i ai ‘o fai mai mei he fale le‘o mā‘olunga ‘o Saiini,

‘oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua.

7 Pea te nau lala, ‘i he lotolotonga ‘oe ngaahi fonua  
‘oku lala,  
pea ko hono ngaahi kolo ‘e ‘i he lotolotonga ia  
‘oe ngaahi kolo kuo faka‘auha.

8 Pea te nau ‘ilo ko au ko Sihova,  
‘o kau ka tutu ‘ae afi ‘i ‘Isipite,  
pea ‘oka faka‘auha ‘a hono kau tokoni kotoa  
pē.

9 ‘I he ‘aho ko ia te u fekau atu meiate au ‘ae ngaahi  
vaka ke fakamanavahē ‘i ‘ae kau ‘Itiopea  
‘oku fakafiemālie, pea ‘e hoko ‘ae mamahi  
lahi kiate kinautolu, ‘o tatau mo ia ‘i he ‘aho  
‘o ‘Isipite: he vakai, ‘oku ha‘u ia.”

10 ‘Oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua;  
“Te u faka‘osi ‘a hono tokolahī ‘o ‘Isipite  
‘e he nima ‘o Nepukanesa ko e tu‘i ‘o Papolone.

11 ‘E ‘omi ia, pea mo ‘ene kakai mo ia,  
‘ae kau to‘a ‘oe ngaahi pule‘anga,  
ke nau faka‘auha ‘ae fonua:  
pea te nau toho ‘enau heletā ki ‘Isipite,  
pea ‘e fonu ‘ae fonua ‘i he kakai mate tāmāte‘i.

12 Pea te u fakamōmoa ‘ae ngaahi vai,  
pea te u fakatau atu ‘ae fonua ki he nima ‘oe  
angakovi:

pea te u ngaohi ke lala, ‘ae fonua,  
mo e me‘a kotoa pē ‘oku ‘i ai,  
‘i he nima ‘oe kau muli:  
ko au Sihova, kuo u lea ki ai.”

13 ‘Oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua; “Te u faka‘auha  
fōki ‘ae ngaahi tamapua,  
pea te u faka‘osi meia Nofe ‘ae ngaahi  
fakatātā; pea ‘e ‘ikai toe ai ha tu‘i ‘oe fonua

ko 'Isipite: pea te u 'ai ha manavahē ki he fonua ko 'Isipite.

- 14 Pea te u ngaohi ke lala 'a Patalosi,  
pea te u fakatupu 'ae afi 'i Soani,  
pea te u fai 'ae tautea 'i Nō.
- 15 Pea te u lilingi hoku houhau ki Pelusiumi  
ko e mālohi 'o 'Isipite;  
pea te u motuhi 'ae tokolahi 'i Nō.
- 16 Pea te u tuku 'ae afi 'i 'Isipite:  
'e mamahi lahi 'a Pelusiumi,  
pea 'e hae ua 'a No,  
pea 'e mamahi'ia 'a Nofe 'i he 'aho kotoa pē.
- 17 'E tō hifo 'i he heletā 'ae kau talavou 'o 'Aveni,  
pea mo Pupasite:  
pea 'e 'alu 'ae ongo kolo ko ia ki he pōpula.
- 18 'E fakapo'uli'i foki 'ae 'aho 'i Tapanisi,  
'o kau ka maumau'i 'i ai 'ae ha'amonga 'o  
'Isipite:  
pea 'e ngata meiate ia 'ae fiela'i 'o 'ene mālohi:  
pea koe'uhi ko ia 'e 'ufi'ufi ia 'aki 'ae 'ao,  
pea 'e 'alu ki he pōpula 'a 'ene fānau fefine.
- 19 'E pehē pe 'a 'eku fai 'ae fakamala'ia ki 'Isipite:  
pea te nau 'ilo ko Sihova au."
- 20 ¶ Pea 'i he'ene hoko ki hono hongofulu ma taha 'oe ta'u, 'i he 'uluaki māhina, pea mo hono fitu 'oe 'aho 'i he māhina, na'e hoko mai 'ae folofola 'a Sihova kiate au, 'o pehē, <sup>21</sup> "Foha 'oe tangata, kuo u fesi'i 'ae nima 'o Felo ko e tu'i 'o 'Isipite; pea vakai, 'e 'ikai nono'o ia ke fakamo'ui, pea 'e 'ikai lafosi ia ke toe mālohi ke puke ha heletā.
- <sup>22</sup> Ko ia 'oku pehē ai 'e Sihova ko e 'Otua; Vakai, 'oku ma fai mo Felo ko e tu'i 'o 'Isipite, pea te u fesi'i hono nima, 'aia 'oku mālohi, pea mo ia kuo

mafesi; pea te u fakahomo 'ae heletā mei hono nima. <sup>23</sup> Pea te u fakamovete 'ae kakai 'Isipite ki he ngaahi pule'anga, pea te u fakahē'i 'akinautolu ki he ngaahi fonua. <sup>24</sup> Pea te u fakamālohi 'ae nima 'oe tu'i 'o Papilone, pea te u 'ai 'eku heletā ki hono nima: ka te u fesi'i 'ae nima 'o Felo, pea te ne to'e 'i hono 'ao 'o hangē ko e to'e 'o ha tangata kuo lavea ke mate. <sup>25</sup> Ka te u fakamālohi 'ae nima 'oe tu'i 'o Papilone, pea 'e tō hifo ki lalo 'ae nima 'o Felo; pea te nau 'ilo ko Sihova au, 'o kau ka 'ai 'eku heletā ki he nima 'oe tu'i 'o Papilone, pea te ne mafao atu ia ki he fonua ko 'Isipite. <sup>26</sup> Pea te u fakamovete 'ae kakai 'Isipite ki he ngaahi pule'anga, pea fakahē'i 'akinautolu ki he ngaahi fonua; pea te nau 'ilo ko Sihova au."

## 31

*1 Ko e tala 'oku kau kia Felo. 3 'Ae ongoongolelei 'o 'Asilia, 10 Pea mo 'ene hinga 'i he fiela. 18 'Ae hinga pehē foki 'a 'Isipite.*

<sup>1</sup> Pea 'i he'ene hoko ki hono hongofulu ma taha 'oe ta'u, 'i hono tolu 'oe māhina, pea mo hono 'uluaki 'aho 'oe māhina: na'e hoko mai 'ae folofola 'a Sihova kiate au, 'o pehē, <sup>2</sup> "Foha 'oe tangata, lea kia Felo ko e tu'i 'o 'Isipite, pea ki he'ene kakai; Ko hai ha taha 'oku tatau mo koe?

<sup>3</sup> "Vakai, ko 'Asilia ko e sita lahi 'i Lapanoni  
na'e lelei hono ngaahi vā,

na'e fakapo'upo'uli 'i hono malumalu,  
pea na'a ne mā'olunga,

pea na'e a'u hake hono 'ulu'ulu ki he ngaahi  
vā matolu.

<sup>4</sup> Na'e tupu lahi ia ko e me'a 'i he ngaahi vai,

na’e tupu ia ‘o hako ki ‘olunga koe‘uhi ko e  
 loloto  
 ‘oe ngaahi vaitafe na’e tafe takatakai ‘i he ngaahi  
 ‘akau toki tupu,  
 mo hono ngaahi mangamanga ‘i vai na’e tafe  
 atu ki he ngaahi ‘akau ‘oe vao.

<sup>5</sup> Ko ia na’e fakamā‘olunga hake ai ia ‘i he ‘akau  
 kotoa pē ‘oe vao,  
 pea tupu ‘o lahi hono ngaahi va‘a,  
 pea hoko ‘o lōloa hono ngaahi va‘a, koe‘uhi ko e  
 lahi ‘oe vai,  
 ‘i he‘ene tupu hake.

<sup>6</sup> Na’e ngaohi pununga ‘i hono va‘a ‘ae fanga  
 manupuna kotoa pē ‘oe langi,  
 pea na’e fakatō ‘e he fanga manu kotoa pē ‘oe  
 vao,  
 ‘a honau ‘uhiki ‘i he malumalu ‘o hono ngaahi va‘a,  
 pea na’e nofo ‘i hono malumalu ‘ae ngaahi  
 pule‘anga lalahi.

<sup>7</sup> Ko ia na’e toulekeleka ia ‘i he‘ene lahi,  
 mo e lōloa ‘a hono ngaahi va‘a:  
 he na’e tō hono aka ‘i he ve‘e vai lahi.

<sup>8</sup> Na’e ‘ikai fa‘a fakalilo ia ‘e he ngaahi sita ‘i he  
 ngoue ‘ae ‘Otua:  
 na’e ‘ikai tatau ‘ae fea mo hono ngaahi va‘a  
 iiki,

pea na’e ‘ikai tatau ‘ae ‘akau ko e ifi papālangi mo  
 hono ngaahi va‘a lalahi;  
 pea na’e ‘ikai ha ‘akau ‘i he ngoue ‘ae ‘Otua,  
 ‘oku na tatau ‘i he matamatalelei:

<sup>9</sup> Kuo u ngaohi ia ke matamatalelei,  
 ko e me‘a ‘i he lahi ‘a hono ngaahi va‘a:  
 ko ia na’e meheka ai kiate ia ‘ae ngaahi ‘akau  
 kotoa pē ‘i he ngoue ‘ae ‘Otua.

<sup>10</sup> Ko ia 'oku pehē ai 'e Sihova ko e 'Otua; Koe'uhi kuo ke hiki hake ko e ke ke mā'olunga, pea kuo ne 'ai ke 'asi hake hono 'ulu'ulu ki he ngaahi va'a matolu, pea kuo hiki hono loto ko e me'a 'i he'ene mā'olunga; <sup>11</sup> Ko ia kuo u tuku atu ai ia ki he nima 'o ia 'oku mālohi taha 'i he hiteni; ko e mo'oni te ne fai mo ia: kuo u kapusi ia 'eau koe'uhi ko 'ene ngaahi kovi. <sup>12</sup> Pea kuo tā hifo ia mo si'aki'i 'e he kau muli, mo e kau to'a mei he ngaahi pule'anga: kuo tō hifo hono ngaahi va'a 'i he ngaahi mo'unga, pea 'i he tele'a kotoa pē, pea kuo mafesifesi hono ngaahi va'a iiki 'i he ve'e vaitafe kotoa pē 'i he fonua; pea kuo 'alu hifo 'ae kakai kotoa pē 'o māmani mei hono malumalu, pea kuo nau si'aki ia. <sup>13</sup> Pea 'i he'ene malofa 'e nofoma'u kiate ia 'ae ngaahi manupuna 'oe langi, pea 'e heka 'ae fanga manu 'oe vao ki hono ngaahi va'a. <sup>14</sup> Kuo fai eni, koe'uhi ke 'oua na'a 'i ai ha taha 'oe ngaahi 'akau 'i he ve'e vaitafe 'e hiki 'e ia ia ke mā'olunga, pe te ne 'ai ke 'asi hake hono 'ulu'ulu ki he ngaahi va'a matolu, pe tu'u fakamāmā'olunga, 'aia kotoa pē 'oku inumia 'ae vai: he kuo tuku kotoa pē 'akinautolu ki he mate, ki he ngaahi potu mā'ulalo 'oe fonua, 'i he lotolotonga 'oe fānau 'ae tangata, pea mo kinautolu 'oku 'alu hifo ki he luo." <sup>15</sup> 'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua: "Na'aku fekau ke fai 'ae tangi mamahi 'i he 'aho ko ia na'e 'alu hifo ai ia ki he fa'itoka: ne u 'ufi'ufi 'ae loloto koe'uhi ko ia, pea na'aku ta'ofi hono tafe 'o ia, pea na'e tu'uma'u 'ae ngaahi vai lalahi, pea na'aku pule ki Lapanoni, ke tangi mamahi koe'uhi ko ia, pea na'e pongia koe'uhi ko ia 'ae ngaahi 'akau kotoa pē 'oe vao. <sup>16</sup> Pea na'aku fakangalulu 'ae ngaahi pule'anga 'i



he longoa'a 'o 'ene hinga, 'i he'eku lī hifo ia ki heli fakataha mo kinautolu 'oku 'alu hifo ki he luo: pea 'e fakafiemālie'i 'ae 'akau kotoa pē 'i hiteni, pea mo e 'akau fungani mo lelei kotoa pē 'i Lapanoni, 'aia kotoa pē 'oku inumia 'ae vai, 'i he ngaahi potu mā'ulalo 'oe māmani. <sup>17</sup> Na'e 'alu hifo foki mo ia 'akinautolu ki heli, kiate kinautolu kuo tāmata'i 'aki 'ae heletā; pea mo kinautolu na'a ne nima'aki, 'akinautolu na'e nofo ki lalo 'i hono malumalu 'i he lotolotonga 'oe hiteni.

<sup>18</sup> ¶ “Ko hai ha taha 'oku mo tatau 'i he nāunau; pea mo e lahi hake 'i he ngaahi 'akau 'o 'Iteni? Ka neongo ia 'e tulaki hifo koe ki lalo ki he potu mā'ulalo 'o māmani fakataha mo e ngaahi 'akau 'o 'Iteni: te ke tokoto hifo 'i he lotolotonga 'oe kakai ta'ekamu, mo kinautolu kuo tāmata'i 'aki 'ae heletā.” ‘Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua, “Ko eni 'a Felo, pea mo hono kakai kotoa pē.”

## 32

*1 Ko e tangilāulau koe'uhi ko e hinga fakamanavahē 'a 'Isipite. 11 'E faka'auha ia 'e he heletā 'a Papilone. 17 'E 'ohifo ia ki heli fakataha mo e ngaahi pule'anga ta'ekamu kotoa pē.*

<sup>1</sup> Pea 'i he'ene hoko ki hono hongofulu ma ua 'oe ta'u, 'i hono hongofulu ma ua 'oe māhina, pea 'i he 'uluaki 'aho 'oe māhina, na'e hoko mai 'ae folofola 'a Sihova kiate au, 'o pehē, <sup>2</sup> Foha 'oe tangata, te ke fai ha tangilāulau koe'uhi ko Felo ko e tu 'i 'o 'Isipite, pea ke pehē kiate ia,

'Oku ke hangē koe ko e laione mui 'i he ngaahi pule'anga,  
pea 'oku ke hangē ko e tofua'a 'i he tahi,

- pea na‘a ke ha‘u koe mei ho ngaahi vaitafe,  
 pea kuo ke fakangaue‘i ‘ae vai ‘aki ho va‘e,  
 mo ke faka‘uli‘i honau ngaahi vaitafe.
- 3 ‘Oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua;  
 ko ia ia te u folahi atu ai hoku kupenga kiate  
 koe mo e ni‘ihi mei he kakai tokolahi;  
 pea te nau fusi hake koe ‘i hoku kupenga.
- 4 Pea te u toki li‘aki koe ‘i he fonua,  
 pea te u li‘atu koe ki he ‘ata‘atā ‘oe vao,  
 pea ‘e heka kiate koe ‘ae manupuna kotoa pē ‘oe  
 langi,  
 pea te u fakamākona ‘aki koe ‘ae fanga manu  
 kotoa pē ‘o māmani.
- 5 Pea te u ‘ai ho kakano ki he ngaahi mo‘unga,  
 mo fakapito ‘aki ho ‘anga‘anga ‘ae ngaahi  
 tele‘a.
- 6 Te u lōmaki‘i foki ‘ae fonua ‘oku ke tētē ai ‘aki ‘ae  
 toto,  
 ‘o a‘u ki he ngaahi mo‘unga;  
 pea ‘e pito ai ‘ae ngaahi vaitafe.
- 7 Pea kau ka ifi koe ke mate te u ‘u‘ufi ‘ae langi,  
 mo ngaohi ke fakapo‘uli hono ngaahi fetu‘u;  
 te u ‘ufi‘ufi ‘ae la‘ā ‘aki ‘ae ‘ao,  
 pea ‘e ‘ikai tuku mai ‘e he māhina ‘a hono  
 maama.
- 8 Te u ngaohi ke po‘uli kiate koe ‘ae ngaahi maama  
 ngingila kotoa pē ‘oe langi,  
 pea ‘e ai mo e fakapo‘uli ki ho fonua, ‘oku pehē  
 ‘e Sihova ko e ‘Otua.
- 9 Te u fakamamahi foki ‘ae loto ‘oe kakai tokolahi,  
 ‘o kau ka ‘ave ho kau pōpula ki he ngaahi  
 pule‘anga,  
 ki he ngaahi fonua ‘aia na‘e ‘ikai te ke ‘ilo‘i.
- 10 ‘Io, te u fakatupu ‘ae ofo kiate koe ‘i he kakai lahi,

pea ‘e lilika fakamanavahē honau ngaahi tu‘i,  
 koe‘uhi ko koe,  
 ‘o kau ka vilo ‘eku heletā ‘i honau ‘ao;  
 pea te nau tetetete ma‘uaipē taki taha ‘ae  
 tangata,  
 telia ‘a ‘ene mo‘ui ‘a‘ana,  
 ‘i he ‘aho ko ia te ke hinga ai.”

- 11 He ‘oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua;  
 “‘E hoko mai kiate koe ‘ae heletā ‘ae tu‘i ‘o  
 Papilone.
- 12 Te u fakahinga ‘ae tokolahi ‘iate koe ‘i he heletā  
 ‘ae kau mālohi,  
 ko e kau to‘a ‘akinautolu kotoa pē ‘oe ngaahi  
 pule‘anga:  
 pea te nau maumau‘i ‘ae fie‘eiki ‘a ‘Isipite,  
 pea ‘e faka‘auha ‘a hono kakai kotoa pē.
- 13 Te u faka‘osi‘osi foki ‘ae ngaahi manu kotoa pē ‘i  
 ai,  
 ‘i hono ngaahi ve‘e vai; pea ‘e ‘ikai toe fakan-  
 gaue‘i ia ‘e he va‘e ‘oe tangata,  
 pe fakangaue‘i ia ‘e he va‘e ‘o ha fanga manu.
- 14 Pea te u toki ‘ai ke loloto, ‘enau ngaahi vai,  
 pea te u ngaohi ‘enau ngaahi vaitafe ke tafe  
 hangē ko e lolo,  
 ‘oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua.
- 15 ‘O kau ka faka‘auha ‘ae fonua ko ‘Isipite,  
 pea ka masiva ‘ae fonua ‘i he ngaahi me‘a ko  
 ia na‘e mahu ai,  
 ‘o kau ka te‘ia kotoa pē ‘akinautolu ‘oku nofo  
 ai,  
 te nau toki ‘ilo, ko Sihova au.
- 16 Ko eni ‘ae tangilāulau, ‘aia te nau tangi  
 mamahi ai koe‘uhi ko ia: ‘e mamahi koe‘uhi ko ia

‘ae ‘ofefine ‘oe ngaahi pule‘anga: te nau mamahi koe‘uhi ko ia, ‘io, ‘a ‘Isipite, pea mo hono kakai kotoa pē, ‘oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua.”

17 ¶ Na‘e pehē foki ‘i hono hongofulu ma ua ‘oe ta‘u, mo hono hongofulu ma nima ‘oe ‘aho ‘i he māhina, na‘e hoko mai ‘ae folofola ‘a Sihova kiate au, ‘o pehē, 18 “Foha ‘oe tangata, tangi mamahi koe‘uhi ko e kakai ‘o ‘Isipite, pea lī hifo ‘akinautolu ki lalo, ‘aia mo e ngaahi ‘ofefine ‘oe pule‘anga ongoongo, ‘o a‘u ki he potu mā‘ulalo ‘o māmani, fakataha mo kinautolu ‘oku ‘alu hifo ki he luo. 19 ‘Oku ke toulekeleka, lahi hake koe ‘ia hai? ‘Alu hifo, pea ke tokoto fakataha hifo mo e kau ta‘ekamu. 20 Te nau tō hifo ‘i he lototonga ‘onautolu ‘oku tāmata‘i ‘aki ‘ae heletā: kuo tukuange ia ki he heletā; tohoaki ia, pea mo hono kakai kotoa pē. 21 ‘E lea mai kiate ia ‘ae mālohi ‘iate kinautolu ‘oku mālohi mei loto heli, mo kinautolu kuo tokoni kiate ia: kuo nau mole hifo, kuo nau tokoto ko e ta‘ekamu, ko e kau tāmata‘i ‘e he heletā. 22 ‘Oku ‘i ai ‘a ‘Asilia mo hono kakai kotoa pē: ‘oku tu‘u takatakai ‘iate ia hono fa‘itoka: kuo nau mate kotoa pē, ko e tō ‘i he heletā: 23 ‘Aia ‘oku tu‘u hono fa‘itoka ‘i he tafa‘aki luo, pea ‘oku tu‘u takatakai hono kakai ‘i hono fa‘itoka: kuo mate kotoa pē ‘akinautolu ko e tō ‘i he heletā, ‘aia na‘e fakamanavahē ‘aki ‘akinautolu ‘i he‘enau kei ‘i he fonua ‘oe mo‘ui. 24 ‘Oku ‘i ai ‘a ‘Ilami mo hono kakai, ‘oku tu‘u takatakai ‘i hono fa‘itoka, ko e kau mate kotoa pē ‘akinautolu, ko e tō ‘i he heletā, kuo nau ‘alu hifo ki he potu mā‘ulalo ‘o māmani fakataha mo e ta‘ekamu, ‘akinautolu na‘a nau manavahē ki ai, ‘i he fonua ‘oe mo‘ui; ka kuo nau fua pe ‘enau mā fakataha mo kinautolu

'oku 'alu hifo ki he luo. <sup>25</sup> Kuo nau tuku hono mohenga 'i he lotolotonga 'oe kau mate tāmāte'i mo hono kakai kotoa pē: 'oku tu'u takatakai 'iate ia hono ngaahi fa'itoka: ko e kau ta'ekamu kotoa pē 'akinautolu, kuo tāmāte'i 'aki 'ae heletā: neongo 'ae manavahē kiate ia 'i he fonua 'oe mo'ui, ka kuo nau fua pe 'enau mā fakataha mo kinautolu 'oku 'alu hifo ki he luo: kuo 'ai fakataha ia mo kinautolu kuo tāmāte'i. <sup>26</sup> 'Oku 'i ai 'a Meseke, mo Tupale, pea mo 'ene kakai: 'oku tu'u takatakai 'iate ia hono ngaahi fa'itoka: ko e kau ta'ekamu kotoa pē 'akinautolu, kuo tāmāte'i 'aki 'ae heletā, neongo na'a nau fai fakamanavahē 'i he fonua 'oe mo'ui. <sup>27</sup> Pea 'e 'ikai te nau tokoto fakataha mo e kau to'a kuo hinga 'i he kau ta'ekamu, 'akinautolu kuo 'alu hifo ki heli mo 'enau mahafutau: pea kuo nau 'ai 'enau heletā ki lalo 'i honau 'ulu, ka 'e 'iate kinautolu pe 'enau ngaahi hia, neongo ko e kau fakamanavahē 'akinautolu 'i he fonua 'oe mo'ui ki he kakai mālohi. <sup>28</sup> Ko e mo'oni, 'e ha'aki koe ke lailai 'i he lotolotonga 'oe kau ta'ekamu, pea te ke tokoto fakataha mo kinautolu kuo tāmāte'i 'aki 'ae heletā. <sup>29</sup> Ko 'ena 'a 'Itomi, mo hono ngaahi tu'i, mo hono hou'eiki, ko kinautolu mo 'enau mālohi kuo fakatokoto fakataha mo kinautolu kuo tāmāte'i 'aki 'ae heletā: te nau tokoto fakataha mo e kau ta'ekamu, mo kinautolu 'oku 'alu hifo ki he luo. <sup>30</sup> 'Oku 'i ai 'ae hou'eiki mei he potu tokelau 'oku nau kātoa, mo e kakai Saitoni kotoa pē, kuo tō hifo fakataha mo e kau mate tāmāte'i; ko e me'a 'i he'enau lilika, kuo nau mā ki he'enau mālohi; pea 'oku nau tokoto ko e kau ta'ekamu fakataha mo kinautolu kuo tāmāte'i 'aki 'ae heletā, pea te nau fua 'enau mā fakataha mo kinautolu 'oku 'alu hifo ki he luo. <sup>31</sup> 'E mamata 'a Felo kiate kinautolu, pea

'e fiefia ia mo hono kakai kotoa pē, 'io, 'a Felo mo 'ene kautau kotoa pē na'e tāmāte'i 'aki 'ae heletā, 'oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua. <sup>32</sup> He kuo tāmāte'i 'aki 'ae heletā, 'io, 'a Felo mo hono kakai," 'oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua.

### 33

*1 Ko e ngāue totonu 'ae tangata le'o. 7 'Oku na'ina'i 'a 'Isikieli ki he'ene ngāue 'a'ana. 10 'Oku fakahā 'e he 'Otua hono totonu 'oe me'a 'oku ne fai kiate kinautolu 'oku fakatomala, mo kinautolu 'oku angatu'u pe. 17 'Oku ne fakamo'oni'i 'a 'ene fai angatonu. 21 'I he ongo mai kuo hamu 'a Selūsalema 'oku kikite 'e ia ki he fakalala 'oe fonua. 30 'Ae fakamala'ia 'e he 'Otua 'ae kakai 'oku manuki ki he palōfita.*

<sup>1</sup> Na'e toe hoko foki 'ae folofola 'a Sihova kiate au, 'o pehē, <sup>2</sup> "Foha 'oe tangata, lea ki he fānau 'a ho'o kakai, pea ke pehē kiate kinautolu, Kapau te u 'omi 'ae heletā ki ha fonua, pea 'e vahe'i 'e he kakai 'oe fonua ha tangata 'i honau potu fonua, pea tuku ia ko honau tangata le'o: <sup>3</sup> Pea kapau 'i he'ene sio 'oku ha'u 'ae heletā ki he fonua, pea 'oku ne ifi 'ae me'alea, mo tala ki he kakai; <sup>4</sup> Ka pehē, ko ia kotoa pē 'oku fanongo ki he hā mai 'ae me'alea, ka 'oku 'ikai tuitala; kapau 'e hoko mai 'ae heletā, pea te'ia 'aki ia, 'e 'i hono tumu'aki pe 'o'ona 'a hono toto. <sup>5</sup> He na'a ne fanongo ki he le'o 'oe me'alea ka na'e 'ikai valokia ai ia: 'e 'iate ia pe 'a hono toto. Ka ko ia 'oku tuitala 'e fakamo'ui 'e ia 'a hono laumālie. <sup>6</sup> Pea kapau 'e sio 'ae tangata le'o 'oku ha'u 'ae heletā, ka 'oku 'ikai ifi 'e ia 'ae me'alea, pea 'oku 'ikai ha tala ki he kakai: kapau 'e hoko

mai 'ae heletā 'o te'ia 'aki ha taha 'iate kinautolu, 'e 'ave mo'oni ia 'i he'ene hia, ka ko hono toto te u 'eke ki ai ki he nima 'oe tangata le'o. <sup>7</sup> Pea 'oku pehē, 'E foha 'oe tangata, kuo u tuku koe ko e le'o ki he fale 'o 'Isileli; ko ia te ke fanongo ki he folofola mei hoku fofonga, pea ke valoki'i 'akinautolu meiate au. <sup>8</sup> 'O kau ka pehē ki he angahala, 'E angahala ko e mo'oni te ke mate koe; kapau 'e 'ikai te ke lea koe ke valoki'i 'ae angahala mei hono hala, 'e mate 'ae angahala ko ia 'i he'ene hia, ka te u 'eke'i hono toto mei ho nima 'o'ou. <sup>9</sup> Ka ko eni, kapau te ke valoki 'ae angahala ke liliu mei hono hala; pea kapau 'e 'ikai tafoki ia mei hono hala 'e mate mo'oni ia 'i he'ene hia; ka kuo ke fakatonuhia'i 'e koe 'a ho laumālie.

<sup>10</sup> ¶ “Ko ia, 'E foha 'oe tangata, ke ke lea ki he fale 'o 'Isileli; 'oku mou lea, 'o pehē, 'Kapau 'oku 'iate kinautolu pē 'emau fai kovi mo 'emau angahala, pea 'oku mau faka'a'au ai ki mui, pea tā koe'uma'ā 'emau mo'ui?’ <sup>11</sup> Lea kiate kinautolu, 'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua, hangē 'oku ou mo'ui, 'oku 'ikai te u fiemālie 'i he mate 'ae angahala; ka 'i he tafoki 'ae angahala mei hono hala ke ne mo'ui: tafoki mai, tafoki mai mei homou hala kovi: he ko e hā te mou fie mate ai, 'e fale 'o 'Isileli? <sup>12</sup> Ko ia, 'a koe foha 'oe tangata, ke ke pehē ki he fānau 'a ho'o kakai, 'E 'ikai fakamo'ui 'aki 'ae mā'oni'oni 'a 'ene mā'oni'oni 'i he 'aho 'o 'ene fai hala: pea koe'uhi ko e fai hala 'ae angahala, 'e 'ikai te ne hinga ai 'i he 'aho ko ia 'oku ne tafoki mei he'ene angahala; pea 'e 'ikai fa'a mo'ui 'ae mā'oni'oni 'i he 'aho 'oku ne angahala ai. <sup>13</sup> 'O kau ka pehē 'eau ki he mā'oni'oni, ko e mo'oni te ne mo'ui; ka 'oku ne falala pe ia ki

he'ene mā'oni'oni 'a'ana, mo ne fai hala, ko 'ene mā'oni'oni kotoa pē 'e 'ikai manatu'i; ka 'e mate pe ia, 'i he'ene kovi 'aia kuo ne fai. <sup>14</sup> Mo eni foki, 'o kau ka pehē 'eau ki he angahala, ko e mo'oni te ke mate koe; pea kapau te ne tafoki mei he'ene angahala, pea fai 'e ia 'aia 'oku totonu mo lelei; <sup>15</sup> Ka toe 'atu 'e he angahala 'ae me'a na'e tuku ko e fakamo'oni, mo ne toe 'atu 'aia na'a ne kaiha'asi, mo ne 'eve'eva 'i he fekau 'oe fakamo'ui, 'o 'ikai ke toe fai hala; ko e mo'oni 'e mo'ui pe ia, 'e 'ikai si'i te ne mate. <sup>16</sup> 'E 'ikai toe lau kiate ia ha taha 'i he ngaahi angahala 'aia kuo ne fai: kuo ne fai 'aia 'oku totonu mo lelei: ko e mo'oni te ne mo'ui.

<sup>17</sup> ¶ "Ka 'oku pehē 'e he fānau 'a ho'o kakai, 'Oku 'ikai fai tatau 'ae 'ulungāanga 'a Sihova: ka ko kinautolu ia 'oku fai kehekehe 'enau anga. <sup>18</sup> 'Oka tafoki 'aia 'oku mā'oni'oni mei he'ene mā'oni'oni, mo ne fai hala, 'e mate mo'oni ai ia. <sup>19</sup> Ka ko e angahala 'oka tafoki mai ia mei he'ene angahala, mo ne fai 'e ia 'aia 'oku totonu mo lelei, 'e mo'ui ai ia. <sup>20</sup> Ka 'oku mou pehē, 'Oku 'ikai fai tatau 'ae 'ulungāanga 'a Sihova. 'E fale 'o 'Isileli, te u fakamaau 'akimoutolu 'o fakatatau ki homou hala taki taha."

<sup>21</sup> ¶ Pea 'i he'ene hoko ki hono hongofulu ma ua ta'u 'o 'emau pōpula, 'i hono hongofulu 'oe māhina, pea mo hono nima 'oe 'aho 'i he māhina, na'e ha'u kiate au, ha tokotaha na'e hao mai mei Selūsalema, mo ne pehē mai, Kuo kapa 'ae kolo. <sup>22</sup> Ka ko eni, 'i he te'eki ai ke ha'u 'aia na'e hola mai na'e 'iate au 'ae nima 'o Sihova, 'i he efiafi po'uli; pea na'e mato'o 'a hoku ngutu, 'o a'u ki he'ene hoko mai 'i he pongipongi; na'e mato'o 'a hoku ngutu, na'e 'ikai te u kei noa. <sup>23</sup> Pea na'e toki 'omi ia 'ae



folofola 'a Sihova kiate au, 'o pehē, <sup>24</sup> “Foha 'oe tangata, ko kinautolu 'oku nofo ki he ngaahi potu li'aki 'o 'Isileli, 'oku lea 'o pehē, 'Na'e tokotaha pe 'a 'Epalahame, pea ne ma'u 'e ia 'ae fonua: ka 'oku mau tokolahi; kuo foaki mai 'ae fonua ko homau tofi'a.’ <sup>25</sup> Ko ia ke ke lea kiate kinautolu, 'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua; 'Oku mou kai mo e toto, mo hanga hake homou mata ki homou ngaahi tamapua, mo lilingi toto: pea 'e 'omoutolu koā 'ae fonua? <sup>26</sup> 'Oku mou tu'u mo ho'omou heletā, 'oku mou fai me'a fakalielia, pea 'oku mou tonon'i kotoa pē 'ae uaifi 'o hono kaungā'api: pea 'e 'omoutolu koā 'ae fonua? <sup>27</sup> Ke ke lea 'o pehē kiate kinautolu, 'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua; Ko au eni, 'oku ou mo'ui, pea ko e mo'oni 'e tō hifo 'i he heletā, 'akinautolu 'oku 'i he ngaahi potu lala, pea mo ia 'oku 'i he 'ata'atā 'oe ngoue'anga, te u foaki ia ko e me'akai ki he fanga manu, pea ko kinautolu 'e 'i he kolo tau, pe 'i he ngaahi 'ana'i maka te nau mate 'i he mahaki faka'auha. <sup>28</sup> He te u fakatōkilalo 'ae fonua ke lala 'aupito, pea 'e ngata 'ae faka'eieiki 'o hono mālohi; 'e ngaongao 'ae ngaahi mo'unga 'o 'Isileli, 'e 'ikai ha taha 'e 'alu atu ai. <sup>29</sup> Pea te nau toki 'ilo ko Sihova au, 'o kau ka fakatōkilalo 'ae fonua ke lala 'aupito, koe'uhi ko e ngaahi me'a fakalielia 'aia kuo nau fai.”

<sup>30</sup> ¶ “Ko eni foki, 'a koe foha 'oe tangata, 'oku kei felau'ikovi'aki koe 'e he fānau 'a ho'o kakai 'i he ve'e 'ā, pea 'i he matapā kotoa pē 'oe fale, mo nau fealēlea'aki mo taki taha pehē ki hono kāinga, 'o pehē, 'Oku ou kole ke mou ha'u ke tau fanongo ki ha folofola 'oku 'omi meia Sihova. <sup>31</sup> Pea 'oku nau ha'u kiate koe 'o hangē ko e ha'u 'ae kakai, pea

'oku nau nofo 'i ho 'ao 'o hangē ko hoku kakai, pea 'oku nau fanongo ki ho'o ngaahi lea, ka 'oku 'ikai te nau fie fai ki ai: he 'oku nau fakahā 'aki honau ngutu 'ae 'ofa lahi, ka 'oku muimui honau loto ki he'enau manumanu. <sup>32</sup> Pea vakai, 'oku ke tatau kiate kinautolu mo e fasi mālie lahi 'a ha taha 'oku le'o mālie, mo fa'a tā ke mālie 'ae me'a tatangi: he 'oku nau fanongo ki ho'o ngaahi lea, ka 'oku 'ikai te nau fai ki ai. <sup>33</sup> Pea ka hoko mai 'ae me'a ko eni, (vakai, 'e hoko pe ia,) te nau toki 'ilo, tā na'e ai ha palōfita 'iate kinautolu."

## 34

*1 Ko e valoki ki he kau tauhi. 7 'Ae tautea mei he 'Otua kiate kinautolu, 11 'A 'ene tauhi lelei 'a hono kakai. 20 'Ae pule'anga 'o Kalaisi.*

<sup>1</sup> Pea na'e hoko mai 'ae folofola 'a Sihova kiate au, 'o pehē, <sup>2</sup> "Foha 'oe tangata, kikite ki he kau tauhi 'o 'Isileli, kikite, pea ke pehē kiate kinautolu, 'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua, ki he ngaahi tauhi; Mala'ia ki he kau tauhi 'o 'Isileli, 'oku nau fafanga pe 'akinautolu! 'Ikai 'oku totonu ke fafanga 'e he tauhi 'a 'ene fanga sipi? <sup>3</sup> 'Oku kai 'ekimoutolu 'ae ngako, pea 'oku mou kofu'aki 'ae fulufulu'i sipi, 'oku mou tāmata'i ia 'aia 'oku sino, ka 'oku 'ikai te mou fafanga 'ae fanga sipi. <sup>4</sup> Na'e 'ikai te mou fakamālohi 'ae vaivai, pea na'e 'ikai te mou faito'o ki he mahaki, pe te mou nono'o 'aia na'e mafesi, pe te mou toe kumi mai 'aia na'e fakahē'i, pe te mou kumi 'aia na'e mole, ka kuo mou pule mālohi mo fai fakamamaha ki ai. <sup>5</sup> Pea na'e fakahē'i 'akinautolu, koe'uhi 'i he 'ikai ha tauhi: pea na'a nau hoko ko e me'akai ki he fanga manu fekai kotoa pē 'oe vao, 'i he'enau movetevete. <sup>6</sup> Na'e 'alu

hēhē pe ‘a ‘eku fanga sipi ‘i he ngaahi mo‘unga kotoa pē, pea ‘i he ngaahi potu mā‘olunga kotoa pē: ‘io, na‘e fakahē‘i ‘eku fanga sipi ki he funga ‘o māmani kotoa pē, pea na‘e ‘ikai hakule pe kumi ki ai ha taha.

<sup>7</sup> ¶ “Ko ia, ‘E kau tauhi, fanongo ki he folofola ‘a Sihova. <sup>8</sup> ‘Oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua, ko au ‘oku ou mo‘ui, pea ko e mo‘oni, koe‘uhi kuo hoko ‘a ‘eku fanga sipi ko e fakamālohia, pea kuo hoko ia ko e me‘akai ki he fanga manu kotoa pē ‘oe vao, koe‘uhi na‘e ‘ikai ha tauhi, pea na‘e ‘ikai kumi ‘e he‘eku kau tauhi ki he‘eku fanga sipi, pea na‘e kai pe ‘e he‘eku kau tauhi, ka na‘e ‘ikai te nau fafanga ‘a ‘eku fanga sipi; <sup>9</sup> Ko ia, ‘akimoutolu ‘ae kau tauhi, fanongo ki he folofola ‘a Sihova; <sup>10</sup> ‘Oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua; Vakai, ‘oku ou tu‘u au ki he kau tauhi pea te u ‘eke ‘a ‘eku fanga sipi mei honau nima pea te u fekau ke tuku ‘enau fafanga ‘ae fanga sipi: pea ‘e ‘ikai toe kai ‘e he kau tauhi ‘iate kinautolu; he te u fakamo‘ui ‘eku fanga sipi mei honau ngutu, ke ‘oua na‘a nau kei me‘akai ‘aki ‘akinautolu.

<sup>11</sup> ¶ “He ‘oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua; Vakai ko au, ‘io, ko au, te u hakule ‘a ‘eku fanga sipi, mo kumi ki ai. <sup>12</sup> ‘O hangē ko e kumi ‘e he tauhi ‘a ‘ene fanga sipi, ‘i he ‘aho ‘oku ne ‘alu atu ai ki he fanga sipi kuo movetevete; ‘e pehē ‘a ‘eku kumi mai ‘a ‘eku fanga sipi, mo ‘eku fakamo‘ui ‘akinautolu mei he potu kotoa pē kuo nau hē ki ai ‘i he ‘aho ‘alotāmaki mo fakapo‘upo‘uli. <sup>13</sup> Pea te u ‘omi ‘akinautolu mei he kakai, mo tānaki ‘akinautolu mei he ngaahi fonua, pea ‘e ‘omi ‘akinautolu ki honau fonua ‘onautolu, pea ‘e fafanga ‘akinautolu

'i he ngaahi mo'unga 'o 'Isileli 'i he ve'e vaitafe, pea mo e ngaahi potu kakai 'oe fonua. <sup>14</sup> Te u fafanga 'akinautolu 'i he potu lau ma'ui'ui, pea 'e 'i he ngaahi mo'unga mā'olunga 'o 'Isileli 'a honau loto'ā: te nau tokoto ai 'i he loto'ā lelei, pea te nau kai 'i he potu lau ma'ui'ui 'i he ngaahi mo'unga 'o 'Isileli. <sup>15</sup> Te u fafanga 'a 'eku fanga sipi, pea te u fakatokoto 'akinautolu ki lalo, 'oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua. <sup>16</sup> Te u kumi kiate ia na'e mole, pea te u toe 'omi 'aia na'e fakahē'i atu, te u nono'o 'aia na'e mafesi, pea te u fakamālohi 'aia na'e vaivai: pea te u tāmata'i 'aia 'oku sino mo mālohi; te u fafanga 'aki 'akinautolu 'ae tautea. <sup>17</sup> Pea koe'uhi ko kimoutolu, 'a 'eku fanga sipi, 'oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua; Vakai te u fili vakavakai ki he manu mo e manu, ki he fanga sipitangata, mo e fanga kosi tangata. <sup>18</sup> Ko e me'a si'i koā ia kiate kimoutolu ke mou kai ke 'osi 'ae potu lau ma'ui'ui, pea mou toe malaki hifo ai 'i homou lalo va'e 'a hono toe 'oe potu 'oku fafanga ai kimoutolu? Pea kuo mou inu mei he ngaahi vai loloto, ka ko hono toe kuo mou faka'uli'i 'aki homou va'e? <sup>19</sup> Pea ko 'eku fanga sipi, 'oku kai 'ekinautolu mei he me'a kuo mou malaki 'aki homou va'e; pea 'oku nau inu mei he me'a kuo faka'uli'i 'aki homou va'e.

<sup>20</sup> ¶ “Ko ia 'oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua kiate kinautolu; Vakai, ko au, 'io, ko au, te u fili vakavakai ki he manu 'oku sino mo e manu 'oku tutue. <sup>21</sup> Koe'uhi kuo mou fetuotuai pea kuo mou feteketeke'i 'ae kau vaivai 'aki homou nifo pea ko ia kuo nau hē ai ke mama'o; <sup>22</sup> Ko ia ia te u fakamo'ui ai 'eku fanga sipi, pea 'e 'ikai toe tulia 'akinautolu; pea te u fili vakavakai ki he manu

mo e manu. <sup>23</sup> Pea te u fokotu'u ha tauhi pe taha kiate kinautolu, pea te ne fafanga kinautolu, 'io, 'a 'eku tamaio'eiki ko Tevita: ko ia ia te ne fafanga 'akinautolu, pea ko ia ia te ne tauhi kiate kinautolu. <sup>24</sup> Pea ko au Sihova, te u hoko ko honau 'Otua; pea ko 'eku tamaio'eiki ko Tevita ko e 'eiki 'iate kinautolu; ko au Sihova, kuo u lea ki ai. <sup>25</sup> Pea te nau fai mo au 'ae fuakava ke melino, pea te u faka'osi 'ae fanga manu fekai mei he fonua; pea te nau nofo lelei pe 'i he toafa, pea nau mohe 'i he ngaahi vao. <sup>26</sup> Pea te u ngaohi 'akinautolu pea mo e ngaahi potu 'oku tu'u takatakai 'i hoku mo'unga, ko e monū'ia'anga; pea te u fakatō hifo 'ae 'uha 'i hono 'aho totonu; 'e ai 'ae 'uha lolo 'oe tāpuaki. <sup>27</sup> Pea 'e tupu mei he 'akau 'oe ngoue 'a hono fua, pea 'e tuku mai 'e he kelekele 'a hono tupu, pea te nau malu pe 'i honau fonua, mo nau 'ilo ko au ko Sihova, 'o kau ka motuhi 'ae nono'o 'o honau ha'amonga, mo fakamo'ui 'akinautolu mei he nima 'onautolu na'e fakamālohia 'akinautolu. <sup>28</sup> Pea 'e 'ikai toe tulia 'akinautolu 'e he hiteni, pea 'e 'ikai toe keina 'akinautolu 'e he fanga manu 'oe fonua; ka 'e malu pe 'enau nofo, pea 'e 'ikai ha taha te ne fa'a fakamana'i 'akinautolu. <sup>29</sup> Pea te u fakatupu ma'anautolu 'ae 'akau ke ongoongolelei, pea 'e 'ikai te nau toe mate fiekaia 'i he fonua, pea 'e 'ikai te nau toe fua 'ae mā 'oe hiteni 'o ta'engata. <sup>30</sup> 'E pehē 'a 'enau 'ilo ko au ko Sihova ko honau 'Otua, 'oku ou 'iate kinautolu; pea ko kinautolu, 'io, 'ae fale 'o 'Isileli, ko hoku kakai 'akinautolu, 'oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua. <sup>31</sup> "Pea ko kimoutolu 'a 'eku fanga sipi, 'ae fanga sipi 'oku ou tauhi, ko e kau tangata 'akimoutolu, pea ko homou 'Otua au,"

'oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua.

## 35

*1 'Ae tautea ki he mo'unga 'o Seia, koe'uhi ko enau fehi'a ki 'Isileli.*

<sup>1</sup> Na'e hoko foki 'ae folofola 'a Sihova kiate au, 'o pehē, <sup>2</sup> "Foha 'oe tangata, fakahanga ho mata ki he mo'unga ko Seia, pea kikite ki ai, <sup>3</sup> Pea ke pehē ki ai, 'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua; 'E mo'unga ko Seia, Vakai, ko au 'oku ou tu'u kiate koe, pea te u mafao atu hoku nima kiate koe, pea te u ngaohi koe ke lala 'aupito. <sup>4</sup> Te u fakalala ho ngaahi kolo, pea te ke 'auha ai, mo ke 'ilo ai ko Sihova au. <sup>5</sup> Koe'uhi kuo tu'uma'u pe 'a ho'o fehi'a, pea kuo ke lilingi 'ae toto 'oe fānau 'a 'Isileli, 'i he mālohi 'oe heletā 'i he 'aho 'o honau tu'utāmaki, 'i he ngaahi 'aho ne fakakakato ai 'enau hia: <sup>6</sup> Ko ia, 'oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua, Ko au 'oku ou mo'ui, pea te u teuteu koe ki he lilingi toto, pea 'e tuli koe 'e he toto: koe'uhi na'e 'ikai te ke fehi'a ki he toto pea ko e mo'oni 'e tuli koe 'e he toto. <sup>7</sup> 'E pehē 'a 'eku ngaohi 'ae mo'unga ko Seia ke lala 'aupito, pea te u motuhi mei ai 'aia kotoa pē 'oku fe'alu'aki ai. <sup>8</sup> Pea te u 'ufi'ufi 'aki 'ae kakai tāmata'i 'a hono ngaahi mo'unga: 'e tō hifo 'akinautolu 'oku tāmata 'aki 'ae heletā 'i ho ngaahi tafungofunga, mo e ngaahi tele'a, pea 'i ho ngaahi vaitafe. <sup>9</sup> Te u ngaohi koe ke lala ma'uaipe, pea 'e 'ikai toe kakai ho ngaahi kolo; pea te mou 'ilo ko Sihova au. <sup>10</sup> Koe'uhi kuo ke pehē 'e koe, Ko e ongo pule'anga na, mo e ongo fonua na 'e 'a'aku pe ia, pea te mau ma'u ia; ka ko eni na'e 'i ai 'a Sihova: <sup>11</sup> Ko ia 'oku pehē ai 'e Sihova ko e 'Otua; Ko au 'oku ou mo'ui, pea te u

fai mo'oni 'o fakatatau ki ho'o 'ita, pea tatau mo ho'o meheka, 'aia kuo ke fai 'i ho'o fehi'a kiate kinautolu; pea te u faka'ilo au kiate kinautolu 'o kau ka fai 'ae fakamaau kiate koe. <sup>12</sup> Pea te ke 'ilo ko Sihova au, kuo u fanongo ki he ngaahi lea kovi 'aia kuo ke fai ki he ngaahi mo'unga 'o 'Isileli, 'o pehē, Kuo fakalala ia, kuo foaki mai ke tau faka'auha ia. <sup>13</sup> Kuo pehē 'a ho'omou polepole kiate au, pea kuo mou fakalahi ho'omou lea kiate au: kuo u fanongo au ki ai." <sup>14</sup> 'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua: "Oka fiefia 'a māmani kotoa pē, te u ngaohi koe ke lala. <sup>15</sup> Hangē na'a ke fiefia koe ki he tofi'a 'ae fale 'o 'Isileli, koe'uhi ne lala ia, 'e pehē pe 'a 'eku fai kiate koe: te ke lala koe, 'e mo'unga 'o Seia, pea mo 'Itomi kotoa pē, 'io, 'aia kotoa pē: pea te nau 'ilo ko Sihova au."

## 36

*1 'Oku fakafiemālie'i 'a 'Isileli, 'i he faka'auha 'oe hiteni, na'e fehi'a kiate ia. 8 Ko e ngaahi tāpuaki mei he 'Otua 'aia 'oku ne tala'ofa ki ai. 16 Na'e liaki'i 'a 'Isileli ko e me'a 'i he'enau angahala. 21 Ko e toe fakamo'ui kae 'ikai 'i hanau 'aonga 'anautolu. 25 'Ae monū'ia 'e hoko mai mo e pule'anga 'o Kalaisi.*

<sup>1</sup> "Kikite foki, 'e foha 'oe tangata, ki he ngaahi mo'unga 'o 'Isileli, pea ke pehē, 'E ngaahi mo'unga 'o 'Isileli, fanongo ki he folofola 'a Sihova: <sup>2</sup> 'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua; koe'uhi kuo pehē 'e he fili kiate koe, "Ehē, 'ehē, na'a mo e ngaahi potu mā'olunga talu mei mu'a kuo 'amautolu ia:' <sup>3</sup> Ko ia ke ke kikite, mo ke pehē, 'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua; Koe'uhi kuo nau fakalala koe, mo nau fōngia hifo koe mei he potu kotoa pē, kae ma'u

'akimoutolu 'e he toenga hiteni, pea 'oku lea 'aki 'akimoutolu 'e he ngutu fa'a lau, pea manuki'i 'e he kakai; <sup>4</sup> Ko ia, fanongo 'e ngaahi mo'unga 'o 'Isileli ki he folofola 'a Sihova ko e 'Otua; 'oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua, ki he ngaahi mo'unga, mo e ngaahi vaitafe, pea ki he ngaahi tele'a, pea mo e ngaahi potu lala, mo e ngaahi kolo kuo si'aki, 'aia na'e hoko ko e me'a vete mo e manuki'anga ki he toenga hiteni, 'oku nofo takatakai mai; <sup>5</sup> Ko ia 'oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua; Ko e mo'oni ko e me'a 'i he kakaha 'o 'eku fua'a kuo u lea ai ki he toenga hiteni, pea mo 'Itomi kotoa, 'akinautolu kuo nau tu'utu'uni mo'onautolu 'a hoku fonua 'i he fiefia 'a honau loto, mo e loto fakafāsifasi, ke li'aki ia ke vetea. <sup>6</sup> Ko ia, ke ke kikite ai ki he fonua ko 'Isileli, pea ke pehē ki he ngaahi mo'unga, pea mo e ngaahi tafungofunga, mo e ngaahi vaitafe, pea ki he ngaahi tele'a, 'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua; Vakai, kuo u lea 'i he'eku fua'a mo 'eku tuputāmaki, koe'uhi kuo mou fua 'ae mā 'ae kau hiteni: <sup>7</sup> Ko ia 'oku pehē ai 'e Sihova ko e 'Otua, kuo u hiki hake hoku nima, ko e mo'oni 'e fua pe 'enau mā 'e he hiteni, 'oku ofi kiate kimoutolu. <sup>8</sup> Ka ko kimoutolu, 'E ngaahi mo'unga 'o 'Isileli, 'e fakatupu ke lōloa homou ngaahi va'a, pea 'e tuku 'a homou fua ki hoku kakai ko 'Isileli: he kuo ofi mai 'enau ha'u. <sup>9</sup> He, vakai, 'oku ou kau mo kimoutolu, pea te u foki mai kiate kimoutolu, pea 'e keli mo tūtuu'i 'akimoutolu: <sup>10</sup> Pea te u fakatokolahi ho'omou kakai tangata, 'ae fale kotoa 'o 'Isileli, 'io, 'a hono kātoa: pea 'e fakakakai 'ae ngaahi kolo, pea 'e toe langa'i hake 'ae ngaahi potu lala. <sup>11</sup> Pea te u fakatokolahi 'ae kau tangata, pea mo e fanga



manu 'iate kimoutolu pea te nau tupu ke lahi mo fa'a fua pea te u fakanofu 'akimoutolu 'o hangē ko ia 'i mu'a, pea 'e lahi hake 'ae lelei te u fai kiate kimoutolu 'i hono mu'aki fai: pea te mou 'ilo ko Sihova au. <sup>12</sup> 'Io, te u tuku 'ae kakai ke 'eve'eva 'iate koe, 'a hoku kakai ko 'Isileli; pea te nau ma'u koe, pea te ke hoko ko honau tofi'a, pea 'e 'ikai te ke toe fakatokosi'i 'akinautolu. <sup>13</sup> 'Oku pehē 'a Sihova ko e 'Otua; Koe'uhi 'oku nau pehē kiate kimoutolu, 'Oku ke maumau'i kakai, pea kuo ke fakatokosi'i ho pule'anga; <sup>14</sup> Ko ia 'e 'ikai te ke toe maumau tangata, pe toe fakatokosi'i ho pule'anga, 'oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua. <sup>15</sup> Pea 'e 'ikai te u tuku ke ongo'i 'a ho'o fakamaa'i 'e he hiteni, pe te ke toe fua 'ae manuki'i 'ae kakai, pea 'e 'ikai te ke toe fakahinga ki lalo ho pule'anga, 'oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua."

<sup>16</sup> ¶ Na'e hoko foki 'ae folofola 'a Sihova kiate au, 'o pehē, <sup>17</sup> "Foha 'oe tangata, 'i he kei nofo 'ae fale 'o 'Isileli, 'i honau fonua 'onautolu, na'a nau fakalielia'i ia 'i he'enau anga 'anautolu pe, mo e ngaahi me'a na'a nau fai: na'e tatau kiate au 'enau anga mo e ta'ema'a ha fefine kuo vahe'i. <sup>18</sup> Ko ia na'aku lilingi atu ai hoku houhau kiate kinautolu, koe'uhi ko e toto na'a nau lilingi 'i he funga fonua, pea koe'uhi ko e ngaahi tamapua na'a nau faka'uli'i 'aki ia: <sup>19</sup> Pea na'aku fakahē'i 'akinautolu ki he hiteni, pea na'e fakamovetevete 'akinautolu ki he ngaahi fonua: na'aku fakamaau'i 'akinautolu 'o fakatatau ki he'enau anga, pea tatau mo e ngaahi me'a na'a nau fai. <sup>20</sup> Pea 'i he'enau hoko atu ki he hiteni, 'aia na'a nau 'alu ki ai, na'a nau fakalielia'i 'a hoku huafa tapu

'i he'enau pehēange kiate kinautolu, 'Ko e kakai 'ena 'a Sihova, pea kuo nau mahu'i mai mei hono fonua.' <sup>21</sup> Ka na'aku mamae au ki hoku huafa tapu 'aia ne fakalielia'i 'e he fale 'o 'Isileli, 'i he lotolotonga 'oe hiteni 'aia na'a nau 'alu ki ai. <sup>22</sup> Ko ia, lea ki he fale 'o 'Isileli, 'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua; 'Oku 'ikai te u fai eni koe'uhi ko kimoutolu, ka koe'uhi ko hoku huafa tapu 'o'oku, 'aia kuo mou fakalielia'i 'i he lotolotonga 'oe hiteni, 'aia na'a mou 'alu ki ai. <sup>23</sup> Pea te u fakamā'oni'oni'i 'a hoku huafa lahi, 'aia na'e fakalielia'i 'i he lotolotonga 'oe hiteni, 'aia kuo mou fakalielia'i 'iate kinautolu; pea 'e 'ilo 'e he hiteni, ko Sihova au, 'oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua, 'oka fakamā'oni'oni'i au 'ekimoutolu 'i honau 'ao. <sup>24</sup> He te u to'o 'akimoutolu mei he hiteni, pea tānaki 'akimoutolu mei he fonua kotoa pē, mo 'omi 'akimoutolu ki homou fonua 'omoutolu. <sup>25</sup> Pea te u toki luluku 'aki 'akimoutolu 'ae vai ma'a, pea te mou ma'a: te u fakama'a 'akimoutolu mei ho'omou fakalielia kotoa pē, pea mo homou ngaahi tamapua. <sup>26</sup> Te u foaki foki ha loto fo'ou kiate kimoutolu, pea te u 'ai kiate kimoutolu ha laumālie fo'ou; te u to'o 'o 'ave 'ae loto maka mei homou kakano, pea te u foaki kiate kimoutolu 'ae loto kakano'ia. <sup>27</sup> Pea te u tuku ki loto 'iate kimoutolu 'a hoku laumālie, pea te u fakaloto'i 'akimoutolu ke 'a'eva 'i he'eku ngaahi fekau, pea te mou tauhi 'aia 'oku ou tu'utu'uni, pea fai ki ai. <sup>28</sup> Pea te mou nofo 'i he fonua na'aku foaki ki ho'omou ngaahi tamai; pea te mou 'i ai ko hoku kakai, pea te u 'i ai au ko homou 'Otua. <sup>29</sup> Te u fakamo'ui foki 'akimoutolu mei ho'omou ta'ema'a kotoa pē: pea te u ui ki he koane, pea te u fakatupu ia ke lahi, pea 'e 'ikai tuku ha honge kiate

kimoutolu. <sup>30</sup> Pea te u fakatupu ke lahi 'ae fua 'i he 'akau, mo e fua 'oe kelekele, koe'uhi ke 'oua na'a toe manuki 'aki ho'omou hongea 'e he kakai hiteni. <sup>31</sup> Pea te mou toki manatu 'ekimoutolu pe ki ho'omou ngaahi faianga kovi, mo e ngaahi me'a na'a mou fai na'e 'ikai lelei, pea te mou fehi'a mate kiate kimoutolu, 'i homou 'ao pe 'omoutolu, koe'uhi ko ho'omou hia, pea mo ho'omou ngaahi fakalielia. <sup>32</sup> Ka mou 'ilo eni, 'oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua, 'Oku 'ikai te u fai eni koe'uhi ko kimoutolu: 'E fale 'o 'Isileli, mou mā, pea mou puputu'u koe'uhi ko ho'omou ngaahi faianga." <sup>33</sup> 'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua; "'I he 'aho ko ia te u fakama'a ai 'akimoutolu mei ho'omou ngaahi angahala, te u pule foki ke mou nofo ki he ngaahi kolo, pea 'e toe langa'i hake 'ae ngaahi potu lala. <sup>34</sup> Pea 'e toe ngoue'i 'ae fonua ne lala, neongo na'e tuku si'aki pe ia 'i he 'ao 'onautolu kotoa pē, na'e 'alu ange ai. <sup>35</sup> Pea te nau lea 'o pehē, Ko e fonua ni 'aia ne li'aki, kuo hangē eni ko e ngoue 'o 'Iteni; pea kuo 'ā'i pea kuo fakakakai 'ae ngaahi kolo na'e li'aki mo maumau'i. <sup>36</sup> Pea 'e toki 'ilo ai 'e he toenga hiteni 'e nofo takatakai 'iate kimoutolu, ko au ia ko Sihova, 'oku toe langa ai 'ae ngaahi potu ne maumau'i, pea toe ngoue'i 'aia na'e li'aki: ko au ko Sihova kuo lea ki ai, pea ko au te u fai ia." <sup>37</sup> 'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua; "Ka na'a mo eni 'e kumi au 'e he fale 'o 'Isileli, ke u fai ia ma'anautolu; pea te u fakatokolahi'i 'akinautolu 'o hangē ko e tupu ha fanga sipi. <sup>38</sup> 'O hangē ko e fanga sipi mā'oni'oni, 'ae fanga sipi 'i Selūsalema 'i he ngaahi katoanga mā'oni'oni 'i ai; 'e pehē 'ae fakapito 'aki 'ae kakai 'ae ngaahi kolo ne li'aki: pea te nau 'ilo ko Sihova

au.”

## 37

*1 Ko e fakatātā 'oe toetu'u 'ae ngaahi hui mōmoa. 11 'Ae toe mo'ui 'ae 'amanaki lelei 'a 'Isileli. 15 Ko e hoko 'ae ongo va'a 'akau. 18 Ko e fakahā mei ai 'ae hoko 'o taha pe 'a 'Isileli mo Siuta. 20 'Ae ngaahi tala'ofa 'oku kau ki he pule'anga 'o Kalaisi.*

<sup>1</sup> Na'e 'iate au 'ae nima 'o Sihova, pea ne 'ave au 'i he laumālie 'o Sihova, pea na'e tuku hifo au 'i he loto tele'a na'e fonu 'i he ngaahi hui, <sup>2</sup> Pea ne pule'i au ke u 'alu fakatakamilo ai; pea vakai, na'e lahi 'aupito ia 'i he 'ata'atā 'oe tele'a; pea vakai na'e mōmoa 'aupito. <sup>3</sup> Pea na'a ne pehē kiate au, “Foha 'oe tangata, 'e fa'a mo'ui 'ae ngaahi hui ni?

Pea na'aku pehēange, 'E Sihova ko e 'Otua, ko koe pe 'oku ke 'afio'i.

<sup>4</sup> Pea ne toe pehē kiate au, “Kikite ki he ngaahi hui ni, pea ke pehē ki ai, 'E ngaahi hui mōmoa, fanongo mai ki he folofola 'a Sihova. <sup>5</sup> 'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua ki he ngaahi hui ni; Vakai, te u ngaohi 'ae mānava ke hū kiate kimoutolu, pea te mou mo'ui: <sup>6</sup> Pea te u kofu'aki kimoutolu 'ae uoua, pea te u fakatupu 'ae kakano kiate kimoutolu, mo 'ufi'ufi 'aki kimoutolu 'ae kili, pea 'ai mo e mānava kiate kimoutolu, pea te mou mo'ui; pea te mou 'ilo ko Sihova au.” <sup>7</sup> Ko ia na'aku kikite 'o hangē ko ia na'e fakahā mai: pea 'i he'eku kei lea, na'e 'i ai 'ae 'u'ulu, pea vakai na'e ngaue, pea fehokotaki 'ae ngaahi hui pea taki taha ki hono hui pe 'o'ona, <sup>8</sup> Pea 'i he'eku sio, vakai ne tupu mai ki ai 'ae uoua pea mo e kakano, pea ne 'ufi'ufi 'aki kotoa pē 'ae kili: ka na'e te'eki ai ha mānava kiate kinautolu.

<sup>9</sup> Pea na'a ne toki pehē mai kiate au, "Kikite ki he matangi, kikite, foha 'oe tangata, pea ke pehē ki he matangi, 'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua; 'ae mānava ē! Ha'u mei he feitu'u matangi 'e fā, pea mānava hifo ki he kau mate na, koe'uhi ke nau mo'ui. <sup>10</sup> Ko ia na'aku kikite 'o hangē ko ia na'e fekau mai, pea na'e hoko mai 'ae mānava kiate kinautolu, pea na'a nau mo'ui, mo tu'u ki 'olunga 'i honau va'e, ko e fu'u kau tau tokolahi 'aupito. <sup>11</sup> Pea na'a ne toki pehē mai kiate au, "Foha 'oe tangata, ko e ngaahi hui na ko e fale kotoa ia 'o 'Isileli: vakai, 'oku nau pehē, Kuo mōmoa hotau hui, pea kuo mole 'etau 'amanaki, pea kuo tu'usi ke motu 'akitautolu. <sup>12</sup> Ko ia te ke kikite, pea ke lea kiate kinautolu, 'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua; Vakai, 'E hoku kakai, te u fakaava homou ngaahi fa'itoka, pea te u pule ke mou toetu'u mei homou ngaahi fa'itoka, pea 'e 'omi 'akimoutolu ki he fonua 'o 'Isileli. <sup>13</sup> Pea te mou 'ilo ko Sihova au, 'o kau ka fakaava homou ngaahi fa'itoka, 'E hoku kakai, pea 'e 'ohake 'akimoutolu mei homou tanu'anga, <sup>14</sup> Pea 'e 'ai hoku laumālie kiate kimoutolu, pea te mou mo'ui, pea te u tuku 'akimoutolu ki homou fonua 'omoutolu: te mou toki 'ilo ai ko au ko Sihova ne u lea ki ai pea kuo u fai: 'oku pehē 'e Sihova."

<sup>15</sup> ¶ Na'e toe hoko mai 'ae folofola 'a Sihova kiate au, 'o pehē, <sup>16</sup> "Ko eni foki, 'a koe foha 'oe tangata, to'o kiate koe ha va'a 'akau, pea ke tohi ki ai, 'Kia Siuta, mo e fānau 'a 'Isileli ko 'ene ngaahi kaume'a:' pea ke to'o 'ae va'a 'akau kehe 'e taha, pea tohi ki ai, 'Kia Siosefa, ko e va'a 'akau 'a 'Ifalemi, mo e fale kotoa 'o 'Isileli ko 'ene ngaahi kaume'a:' <sup>17</sup> Pea ke

hoko fakataha ia ko e va‘a ‘akau pe taha; pea ‘e hoko ia ‘o taha pe ‘i ho nima. <sup>18</sup> Pea ka lea mai kiate koe ‘ae fānau ‘a ho‘o kakai, ‘o pehē, ‘E ‘ikai te ke fakahā mai pe ko e hā hono ‘uhinga ‘o ho‘o pehē na? <sup>19</sup> Lea koe kiate kinautolu, ‘Oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua; Vakai te u to‘o ‘ae va‘a ‘akau ‘a Siosefa, ‘aia ‘oku ‘i he nima ‘o ‘Ifalemi, pea mo e ngaahi fa‘ahinga ‘o ‘Isileli ko ‘ene ngaahi kaume‘a, pea te u ‘ai ke fakataha ‘akinautolu mo ia, ‘io, ‘ae va‘a ‘akau ‘a Siuta, ke hoko ‘akinaua ko e va‘a ‘akau pe taha, pea te na taha pe ‘i hoku nima. <sup>20</sup> Pea ko e ongo va‘a ‘akau ‘aia na‘a ke tohi ki ai, ‘e ‘i ho nima ia ‘i honau ‘ao.”

<sup>21</sup> ¶ Pea ke lea kiate kinautolu, “Oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua; Vakai, te u to‘o ‘ae fānau ‘a ‘Isileli mei he lotolotonga ‘oe hiteni, ‘aia kuo nau ‘alu ki ai, pea te u tānaki ‘akinautolu mei he potu kotoa pē pea ‘e ‘omi ‘akinautolu ki honau fonua ‘onautolu. <sup>22</sup> Pea te u ngaohi ‘akinautolu ko e pule‘anga pe taha ‘i he fonua, ‘i he ngaahi mo‘unga ‘o ‘Isileli; pea ko e tu‘i pe tokotaha ‘e tu‘i kiate kinautolu kotoa pē; pea ‘e ‘ikai kei ua ‘a honau pule‘anga, pea ‘e ‘ikai ‘aupito kei vahe kehekehe ‘akinautolu ko e pule‘anga ‘e ua: <sup>23</sup> Pea ‘e ‘ikai te nau toe faka‘uli‘i ‘aki ‘akinautolu ha ngaahi tamapua, pe ko ‘enau ngaahi me‘a fakalielia, pe ko ‘enau ngaahi angahala: ka te u fakamo‘ui ‘akinautolu mei honau ngaahi nofo‘anga, ‘aia kuo nau fai angahala ai, pea ‘e fakama‘a ‘akinautolu: ‘e pehē pe ‘a ‘enau hoko ko hoku kakai, pea te u hoko ko honau ‘Otua au. <sup>24</sup> Pea ‘e tu‘i kiate kinautolu ‘a ‘eku tamaio‘eiki ko Tevita; pea ‘e ai ‘ae tauhi pe taha kiate kinautolu kotoa pē: te nau ‘eve‘eva foki ‘i he‘eku ngaahi

tu'utu'uni, mo tokanga ki he'eku ngaahi fekau, ke fai ki ai. <sup>25</sup> Pea te nau nofo 'i he fonua, 'aia kuo u foaki ki he'eku tamaio'eiki ko Sēkope, 'aia na'e nofo ai 'a ho'omou ngaahi tamai; pea te nau nofo 'i ai, 'io, 'akinautolu, mo 'enau fānau, mo e hako 'o 'enau fānau 'o ta'engata; pea ko 'eku tamaio'eiki ko Tevita, 'e pule ia kiate kinautolu 'o ta'engata. <sup>26</sup> Te u fai foki ha fuakava fakamelino mo kinautolu; ko e fuakava ia mo kinautolu ke ta'engata; pea te u fakanofu 'akinautolu, mo fakatokolahi 'i 'akinautolu, pea te u fokotu'u 'a hoku fale tapu 'i honau lotolotonga ke lauikuonga. <sup>27</sup> 'E 'iate kinautolu foki 'a hoku fale fehikitaki: 'io, te u 'i ai ko honau 'Otua au, pea ko hoku kakai 'akinautolu. <sup>28</sup> Pea 'e 'ilo 'e he hiteni, ko au ko Sihova, 'oku ou fakamā'oni'oni 'i 'a 'Isileli, 'o kau ka tuku 'a hoku fale tapu 'i honau lotolotonga, ke lauikuonga."

## 38

*1 Ko e kau tau, 8 mo e fakafasifasi 'a Koki. 14 Ko e tautea mei he 'Otua kiate ia.*

<sup>1</sup> Pea na'e hoko mai 'ae folofola 'a Sihova kiate au, 'o pehē, <sup>2</sup> "Foha 'oe tangata, fakahanga ho mata kia Koki, 'ae fonua ko Mekoki, 'aia 'oku 'eiki lahi hake 'ia Meseke, pea mo Tupale, pea kikite kiate ia, <sup>3</sup> Mo ke pehē, 'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua; Vakai, 'e Koki, 'oku ou tu'u au kiate koe, 'a koe ko e 'eiki lahi 'i Meseke, pea mo Tupale; <sup>4</sup> Pea te u fakafoki koe ki mui, pea te u 'ai 'ae māta'u ki ho ngutu, pea te u fusi mai 'a koe, mo ho'o kau tau kotoa pē, 'ae fanga hoosi, mo e kau heka hoosi, 'akinautolu kotoa pē 'oku kofu faka'e'i'eiki, 'io, 'ae fu'u tokolahi 'oku to'o 'ae fakaū mo e pā, pea 'oku nau taki taha to'o mo e heletā 'i honau nima; <sup>5</sup> 'A Peasia, mo

'Tiopea, mo Lipea, fakataha mo kinautolu; 'oku 'ai kotoa pē 'ekinautolu 'ae pā, mo e tatā ki he tau: <sup>6</sup> 'A Komela, pea mo 'ene ngaahi matatau; 'ae fale 'o Tokama mei he feitu'u tokelau, mo 'ene fa'ahita'u 'a'ana; pea mo e kakai tokolahi kuo fakataha mo koe. <sup>7</sup> Ke ke teuteu pe koe, pea ke teuteu pe ma'au, 'a koe, mo e kakai kotoa pē kuo fakataha mai kiate koe, pea ke le'ohi 'e koe kiate kinautolu.

<sup>8</sup> ¶ Hili 'ae ngaahi 'aho lahi 'e fai 'ae 'a'ahi kiate koe: te ke toe hoko mai 'i he ngaahi ta'u fakamui, ki he fonua kuo fakamo'ui mai mei he heletā, pea 'e tōnaki koe mei he ngaahi kakai tokolahi, ki he ngaahi mo'unga 'o 'Isileli, 'aia na'e lala 'o fuoloa: 'io, 'e 'omi ia mei he ngaahi pule'anga, pea te nau nofo malu kotoa pē 'akinautolu. <sup>9</sup> Te ke 'alu hake, pea hoko mai 'o hangē ko e taufa matangi, pea te ke hangē ko e 'ao ke 'ufi'ufi 'ae fonua, 'a koe, mo ho'o ngaahi matatau, mo e kakai tokolahi 'e fakataha mo koe." <sup>10</sup> 'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua hoko foki 'o pehē, "I he kuonga pe ko ia, 'e hū 'ae ngaahi me'a ki ho loto, pea te ke fakakaukau ai ki ha ngāue kovi: <sup>11</sup> Pea te ke lea 'o pehē, Te u 'alu hake ki he fonua 'oe ngaahi kolo 'oku 'ikai 'ā'i; te u 'alu kiate kinautolu 'oku mālōlō, mo nofo fiamālie, 'akinautolu 'oku nofo, 'oku 'ikai hanau 'ā, pe ha songo, pe ha matapā, <sup>12</sup> Koe'uhi ke u vete ia, mo ma'u ha koloa; ke 'ai hoku nima ki he ngaahi potu lala kuo fakakakai, pea mo e kakai 'aia kuo tōnaki mei he ngaahi pule'anga, 'akinautolu kuo ma'u 'ae fanga manu mo e koloa, pea 'oku nau nofo 'i he lotolotonga 'oe fonua. <sup>13</sup> 'E pehē mai kiate koe 'e Sipa, mo Tetani, mo e kau fakatau 'i Tasisi, mo e fanga laione mui kotoa pē 'oku 'i ai, 'Kuo ke ha'u



koe ke fai ha vete? Kuo ke fakataha ho'o kakai ke ma'u mālohi ha koloa? Ke fetuku mo 'ave ha siliva mo ha koula, ke 'ave 'ae fanga manu mo e koloa, pea ke 'ave mo e me'a lahi 'aupito?" <sup>14</sup> Ko ia, foha 'oe tangata, kikite, pea ke pehē kia Koki, "'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua; 'e 'ikai te ke 'ilo 'i he 'aho ko ia, 'e nofo fiamālie 'a hoku kakai ko 'Isileli? <sup>15</sup> Pea te ke ha'u mei ho potu 'i he feitu'u tokelau, 'a koe, mo e kakai tokolahī 'e fakataha mo koe, ko e kau heka hoosi kotoa pē 'akinautolu, ko e fu'u tokolahī 'aupito, pea ko e kau tau mālohi: <sup>16</sup> Pea te ke hoko hake ki hoku kakai ko 'Isileli, 'o hangē ko e 'ao ke 'ufi'ufi 'ae fonua; 'e hoko ia 'i he ngaahi 'aho fakamui, pea te u 'omi koe ke tau'i 'a hoku fonua, koe'uhi ke 'ilo'i au 'e he hiteni, 'oka fakaongoongolelei'i au 'e koe, 'E Koki, 'i honau 'ao. <sup>17</sup> 'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua; ko koe ia 'aia na'aku lea ki ai 'i mu'a 'i he'eku kau tamaio'eiki ko e kau palōfita 'o 'Isileli, 'akinautolu na'e kikite 'i he ngaahi 'aho ko ia ki ha ngaahi ta'u lahi, 'o pehē, Te u 'omi koe ke tau'i 'akinautolu. <sup>18</sup> Pea 'e hoko 'o pehē foki 'i he kuonga pe ko ia, 'e ha'u 'a Koki ki he fonua 'o 'Isileli ke tau'i ia, 'oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua, 'e 'alu hake foki 'ae houhau 'i hoku fofonga. <sup>19</sup> He kuo u lea 'i he'eku fua'a, pea mo e kakaha 'o hoku tuputāmaki, Ko e mo'oni 'e ai 'ae ngalulu fakamanavahē 'i he fonua 'o 'Isileli 'i he 'aho ko ia; <sup>20</sup> Ko ia 'e tetetete ai 'i hoku 'ao 'ae ngaahi ika 'oe tahi, mo e fanga manupuna 'oe langi, 'ae fanga manu 'oe vao, mo e me'a totolo kotoa pē, 'oku ngaolo 'i he funga 'o māmani, pea mo e kakai kotoa pē 'oku 'i he funga 'o māmani, pea 'e holoki hifo 'ae ngaahi mo'unga, pea 'e holo

mo e ngaahi potu lilifa, pea 'e hinga ki lalo ki he kekele 'ae ngaahi 'ā kotoa pē. <sup>21</sup> Pea te u ui mai 'ae heletā kiate ia, 'i hoku ngaahi mo'unga kotoa pē, 'oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua: 'e tu'u taki taha 'ae tangata mo 'ene heletā ke tau'i 'a hono tokoua. <sup>22</sup> Pea te u fai mo ia 'i he mahaki faka'auha mo e lilingi toto; pea te u faka'auha kiate ia, mo 'ene ngaahi matatau, pea mo e kakai kotoa pē 'oku fakataha mo ia, ko e lovai fakamanavahē, mo e 'uha maka lalahi, mo e afi, mo e sulifa. <sup>23</sup> 'E pehē 'a 'eku fakaongoongolelei'i au 'eau pe, mo hoku fakamā'oni'oni'i; pea 'e 'ilo'i au 'e he mata 'oe ngaahi pule'anga lahi, pea te nau 'ilo ko Sihova au."

## 39

*1 Ko e tautea mei he 'Otua kia Koki. 8 Ko e lava'i ia 'e 'Isileli. 11 Ko e tanu 'a Koki 'i Hamoni-Koki. 17 'Ae kātōanga 'ae fanga manupuna. 23 Hili 'ae fakamamahi'i 'o 'Isileli koe'uhi ko 'ene ngaahi kovi, 'e toki tānaki ia mo ne ma'u 'ae 'alo'ofa ta'engata.*

<sup>1</sup> "Ko ia, foha 'oe tangata, kikite kia Koki pea ke lea, 'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua; Vakai 'oku ou tu'u kiate koe, 'e Koki, 'a koe ko e 'eiki lahi 'o Meseke pea mo Tupale: <sup>2</sup> Pea te u fakafoki koe ki mui, pea ko hono ono pe 'oe vahe 'iate koe 'e tuku, pea te u pule ke ke ha'u koe mei he ngaahi potu tokelau, pea te u 'omi koe ki he ngaahi mo'unga 'o 'Isileli: <sup>3</sup> Pea te u fakahomoki ho'o kaufana mei ho nima to'ohema, pea te u fakangangana ho'o ngaahi ngahau mei ho nima to'omata'u. <sup>4</sup> Te ke hinga koe ki lalo 'i he ngaahi mo'unga 'o 'Isileli, 'a koe, pea mo ho'o ngaahi matatau, mo e kakai 'oku kau taha mo koe: te u foaki koe ke kai 'e

he fanga manupuna ‘i he fa‘ahinga kehekehe ‘oku fekai, pea mo e fanga manu ‘oe vao. <sup>5</sup> Te ke tō hifo koe ‘i he ‘ata‘atā ‘oe funga kelekele: he ‘oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua, ko au kuo u lea ki ai. <sup>6</sup> Pea te u tuku atu ha afi ki Mekoki, pea ki he lotolotonga ‘onautolu kotoa pē ‘oku nofo fakafiemālie ‘i he ngaahi motu pea te nau ‘ilo ko Sihova au. <sup>7</sup> ‘E pehē ‘a ‘eku ‘ai ke ‘iloa ‘a hoku huafa mā‘oni‘oni ‘i he lotolotonga ‘o ‘Isileli; pea ‘e ‘ikai te u tuku ke toe fakalielia ‘i ‘a hoku huafa mā‘oni‘oni: pea ‘e ‘ilo ‘e he hiteni ko Sihova au ko e tokotaha mā‘oni‘oni ‘i ‘Isileli.”

<sup>8</sup> ¶ ‘Oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua, “Vakai kuo hokosia ia, pea kuo ‘osi hono fai; ko e ‘aho eni ‘aia na‘aku folofola ki ai. <sup>9</sup> Pea ‘e ‘alu atu ‘akinautolu ‘oku nofo ‘i he ngaahi kolo ‘o ‘Isileli, pea te nau tutu ke vela ‘ae ngaahi mahafu, ‘ae pā mo e fakaū, ‘ae kaufana pea mo e ngahau, ‘ae tao nounou, pea mo e ngaahi tao, pea te nau tutu ia ‘i he afi ‘i he ta‘u ‘e fitu. <sup>10</sup> Ko ia ia ‘e ‘ikai fetuku ai ha fefie mei he vao, pe fai ha ta‘anga mei he vao lahi; he te ne tutu ‘ae mahafu ‘i he afi; pea te nau vete ‘akinautolu na‘e vete ‘akinautolu, mo kaiha‘a meiate kinautolu na‘e kaiha‘asi meiate kinautolu,” ‘oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua.

<sup>11</sup> ¶ “Pea ‘e hoko ‘o pehē ‘i he ‘aho ko ia, te u foaki kia Koki ‘ae potu ongoongo, ko e tanu‘anga, ‘i ‘Isileli, ko e tele‘a ‘ae kau fononga ‘oku ‘alu ki he potu fakahahake mei he tahi: ‘e kuku ai ‘ae ihu ‘oe kau fononga: pea te nau tanu ‘i ai ‘a Koki mo ‘ene kakai kotoa pē: pea te nau ui ia ko e tele‘a ‘o Hamoni-Koki. <sup>12</sup> Pea ko e māhina ‘e fitu mo e tanu ‘akinautolu ‘e he fale ‘o ‘Isileli, koe‘uhi ke nau fakama‘a ai ‘ae fonua. <sup>13</sup> ‘Io, ‘e kau kotoa pē ‘ae

kakai kotoa pē ‘oe fonua ‘i he tanu ‘akinautolu; pea ‘e hoko ko e me‘a ongoongolelei lahi ‘ae ‘aho ko ia ‘e fakaongolelei‘i au, ‘oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua. <sup>14</sup> Pea te nau vahe mai ha kau tangata ke ngāue ma‘u pe mo ‘alu atu ‘i he fonua, ke nau kau taha mo e kakai fononga ke tanu ‘akinautolu ‘oku kei toe ‘i he funga ‘oe fonua, kae fakama‘a ia: te nau kumi pehē ‘oka hili ‘ae māhina ‘e fitu. <sup>15</sup> Pea ko kinautolu ‘oku fononga atu ‘i he fonua, ka nau ka sio ki ha hui‘i tangata te nau fokotu‘u ha faka‘ilonga ‘i he potu ko ia, kae‘oua ke tanu ia ‘i he tele‘a ‘o Hamoni Koki ‘e he kau ha‘a tufunga. <sup>16</sup> Pea ‘e ui foki ‘ae kolo ko Hamoni. ‘E pehē ‘enau fakama‘a ‘ae fonua.”

<sup>17</sup> ¶ Pea ko koe foha ‘oe tangata, ‘oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua; “Lea ki he fa‘ahinga manupuna kotoa pē, pea ki he manu kotoa pē ‘oe vao, ‘o pehē, Fakataha mai ‘akimoutolu, pea ha‘u; fakataha mai ‘akimoutolu mei he potu kotoa pē ki he‘eku feilaulau, ‘aia ‘oku ou feilaulau ‘aki ma‘amoutolu, ‘io, ‘ae feilaulau lahi ‘i he ngaahi mo‘unga ‘o ‘Isileli, koe‘uhi ke mou kai kakano, mo inu ‘ae toto. <sup>18</sup> Te mou kai ‘ae kakano ‘oe kakai ongoongo, mo inu ‘ae toto ‘oe hou‘eiki ‘o māmani, ‘ae fanga sipitangata mo e fanga lami, mo e fanga kosi, mo e fanga pulu, ko e fanga manu sino kotoa pē mei Pesani. <sup>19</sup> Pea te mou kai ngako kae‘oua ke mou fiu, pea te mou inu ‘ae toto kae‘oua ke mou konā, ‘i he feilaulau ko ia kuo u feilaulau ‘aki ma‘amoutolu. <sup>20</sup> ‘E pehē ‘a ho‘omou mākona mei he‘eku keinanga‘anga ‘i he fanga hoosi, mo e saliote, fakataha mo e kau tangata ongoongo, mo e kau to‘a kotoa pē ‘oe tau,” ‘oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua.

21 ¶ “Pea te u tuku ‘a hoku nāunau ‘i he lotolo-tonga ‘oe hiteni, pea ‘e mamata ‘ae hiteni kotoa pē ki he tautea kuo u fai, pea mo e hilifaki ‘a hoku nima kiate kinautolu. 22 Ko ia ‘e ‘ilo ai ‘e he fale ‘o ‘Isileli, ko au Sihova ko honau ‘Otua, mei he ‘aho ko ia ‘o fai ki mui. 23 Pea ‘e ‘ilo ‘e he hiteni ko e me‘a ‘i he angahala, na‘e ‘alu ai ‘ae fale ‘o ‘Isileli ki he pōpula: koe‘uhi na‘a nau fai hala kiate au, ko ia na‘aku fufū ai hoku mata meiate kinautolu, pea u tuku ‘akinautolu ki he nima ‘o honau ngaahi fili: ko ia ne nau hinga ai kotoa pē ‘i he heletā. 24 Kuo u fai kiate kinautolu, pea u fufū hoku mata meiate kinautolu, ‘o fakatatau ki he‘enau fakalielia, pea hangē ko ‘enau ngaahi angahala.”

25 ¶ Ko ia ‘oku pehē ai ‘e Sihova ko e ‘Otua; “Ko eni, te u toe ‘omi mei he pōpula ‘a Sēkope, pea te u ‘alo‘ofa ki he fale kotoa ‘o ‘Isileli, pea te u fua‘a, koe‘uhi ko hoku huafa mā‘oni‘oni; 26 ‘Oka hili ‘enau fua ‘enau mā, mo ‘enau me‘a kovi kotoa pē, ‘aia kuo nau fai kovi ai kiate au, lolotonga ‘enau nofo fitemālie ‘i honau fonua, pea ‘ikai ha taha ke nau manavahē ki ai. 27 ‘O kau ka ‘omi ‘akinautolu mei he kakai, mo tānaki mai ‘akinautolu mei he fonua ‘oe fili, pea ka fakaongoongolelei‘i au ‘iate kinautolu ‘i he ‘ao ‘oe ngaahi pule‘anga lahi; 28 Te nau toki ‘ilo ko au Sihova, ko honau ‘Otua, na‘aku tuku ‘akinautolu ke nau ‘alu pōpula ki he hiteni: ka kuo u tānaki ‘akinautolu ki honau fonua ‘onautolu, pea ‘oku ‘ikai kei tuku ‘i ai hanau tokotaha. 29 Pea ‘e ‘ikai te u toe fufū hoku mata meiate kinautolu: he ‘oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua, kuo u lilingi hoku laumālie ki he fale ‘o ‘Isileli.”

**40**

*1 Ko e kuonga, mo hono anga, mo hono hoko'anga 'oe me'a hā mai. 6 'Ae fakamatala ki he matapā ki hahake. 20 'Ae matapā ki he tokelau. 24 'Ae matapā ki he potu tonga. 32 'Ae matapā ki he hahake. 35 'Ae matapā tokelau. 39 'Ae palepale 'e valu. 44 'Ae ngaahi potu fale. 48 Mo e fale hala 'oe fale.*

<sup>1</sup> 'I hono uofulu ma nima ta'u 'o 'emau pōpula, 'i he kamata'anga 'oe ta'u, 'i hono hongofulu 'oe 'aho 'oe māhina, 'i hono hongofulu ma fā 'oe ta'u, hili 'ae taa'i 'oe kolo, 'i he 'aho pe ko ia ne hilifaki 'ae nima 'o Sihova kiate au, 'o ne 'omi au ki heni. <sup>2</sup> Ne 'omi au 'i he ngaahi me'a hā mai mei he 'Otua ki he fonua 'o 'Isileli, pea ne tuku au ki he funga mo'unga mā'olunga 'aupito, pea na'e 'i ai 'ae me'a 'o hangē ko e kolo 'i hono feitu'u tonga. <sup>3</sup> Pea ne 'omi au ki ai, pea vakai, na'e 'i ai 'ae tangata, 'aia na'e tatau 'ene hā mai mo e ha ngingila 'ae palasa, na'e 'i hono nima 'ae afo fua, mo e kaho ke fua 'aki pea na'a ne tu'u 'i he matapā. <sup>4</sup> Pea na'e pehē 'e he tangata kiate au, "Foha 'oe tangata, vakai 'aki ho mata, pea fanongo ho telinga, pea tokanga 'aupito ho lotō ki he me'a kotoa pē te u fakahā kiate koe; he kuo u 'omi koe ki heni, koe'uhi ke u fakahā ia kiate koe: pea ke ke fakahā ki he fale 'o 'Isileli 'ae me'a kotoa pē 'oku ke mamata ki ai." <sup>5</sup> Pea vakai, na'e 'i ai 'ae 'ā'i he tu'a fale na'e takatakai'aki, pea na'e 'i he nima 'oe tangata 'ae kaho ke fuofua 'aki, ko e kiupite 'e ono 'a hono lōloa 'i he kiupite 'oku fakalahi 'aki 'ae 'aofi nima kātoa 'e taha: pea pehē na'a ne fua 'ae māukupu 'oe 'ā, ko e tatau mo e kaho 'e taha; pea ko hono mā'olunga ko e kaho 'e taha.

<sup>6</sup> ¶ Pea ne toki ha'u ia ki he matapā 'aia 'oku hangatonu ki he potu hahake, pea ne 'alu hake 'i hono hala tu'unga, pea ne fua 'ae 'atā 'oe matapā, ko e kaho 'e taha hono laulahi; pea mo e 'atā 'oe matapā kehe 'e taha, ko e kaho 'e taha hono laulahi. <sup>7</sup> Pea ko e kihi'i potu fale kotoa pē na'e taki taha 'ae kaho pe taha hono lōloa, mo e kaho 'e taha 'a hono 'atā; pea ko e vaha'a 'oe ngaahi potu fale si'i ko e kiupite 'e nima; pea ko e hū'anga 'oe matapā 'i he ve'e fale hala 'oe matapā ki loto, ko e kaho 'e taha. <sup>8</sup> Na'a ne fua foki 'ae fale hala 'oe matapā ki loto, ko e kaho ia 'e taha. <sup>9</sup> Na'a ne fua foki 'ae fale hala 'oe matapā, ko e kiupite 'e valu; pea ko hono pou 'o ia, ko e kiupite 'e ua; pea na'e tu'u ki loto 'ae fale hala 'oe matapā. <sup>10</sup> Pea ko e ngaahi kihi'i potu fale 'oe matapā fakahahake ko e tolu 'i he potu mai ki heni, pea tolu ki he potu ko 'ena; pea na'e fuofua tatau 'ae tolu ko ia: pea na'e tatau 'ae fua 'oe pou 'i he potu ko eni, mo e potu ko 'ena. <sup>11</sup> Pea na'a ne fua hono 'atā 'oe matapā, ko e kiupite 'e hongofulu; pea mo hono lōloa 'oe matapā, ko e kiupite 'e hongofulu ma tolu. <sup>12</sup> Ko e ngata'anga 'o hono 'atā ki mu'a 'i he ngaahi fale si'i, ko e kiupite 'e taha 'i he potu mai ki heni, mo e kiupite 'e taha hono 'atā ki hena: pea ko e ngaahi kihi'i fale ko e kiupite 'e ono 'i hono potu ki heni, pea ono hono kiupite 'i hono potu ki hena. <sup>13</sup> Hili ia na'a ne fuofua 'ae matapā mei he tu'a fale 'oe fale si'i 'e taha ki he taha kehe: pea ko hono laulahi mei he matapā 'e taha ki he matapā 'e taha, ko e kiupite 'e uofulu ma nima. <sup>14</sup> Na'a ne fua foki 'ae 'otu pou ko e kiupite 'e tolungofulu, 'io, 'o a'u ki he pou 'oku takatakai 'ae hū'anga 'oe matapā. <sup>15</sup> Pea ko hono

fua mei he mata fale mei he hūʻanga ʻoe matapā ʻo aʻu ki he mata fale ʻoe fale hala ʻi he matapā ki loto, ko e kiupite ʻe nimangofulu ia. <sup>16</sup> Pea naʻe ʻi ai ʻae ngaahi kātupa fasiʻi ki he ngaahi kihiʻi fale, pea ʻi hono ngaahi pou naʻe tuʻu takatakai ʻi he matapā ki loto, pea ki hono ngaahi pou afeafefua, pea naʻe takatakai ia ʻi he ngaahi matapā ʻi loto fale: pea naʻe tongi ʻae fakatātā ki he ʻakau ko e ponga ʻi hono ngaahi pou. <sup>17</sup> Pea ne toki ʻave au ki he lotoʻā kituʻa, pea vakai naʻe ʻi ai ʻae ngaahi potu fale, pea naʻe faliki ʻaki ʻae maka ʻae lotoʻā ʻo takatakai hake ai: pea naʻe tuʻu ki he potu naʻe faliki ʻae ngaahi potu fale ʻe tolungofulu. <sup>18</sup> Pea ko e faliki ʻi he veʻe matapā ʻaia naʻe feangai mo e potu fakalōloa ʻoe ngaahi matapā, ko e faliki ia ki lalo. <sup>19</sup> Hili ia naʻa ne fuofua ʻa hono vaʻatā mei he potu kituʻa ʻoe matapā ki lalo ʻo aʻu ki he potu kituʻa ʻoe lotoʻā ki loto, ko e kiupite ʻe teau ia, ki he potu hahake pea mo e tokelau.

<sup>20</sup> ¶ Pea naʻa ne fuofua ʻae lōloa mo e laulahi ʻoe matapā ʻoe lotoʻā kituʻa, ʻaia naʻe hangatonu ki he feituʻu tokelau. <sup>21</sup> Pea ko hono ngaahi kihiʻi fale ʻoʻona naʻe tolu ʻi hono potu ko eni, pea tolu ʻi hono potu ko ʻena; pea ko hono ngaahi pou mo hono pou afeafefua naʻe fua ʻo tatau mo e ʻuluaki matapā: ko e kiupite ʻe nimangofulu ʻa hono lōloa, pea ko hono māukupu, ko e kiupite ʻe uofulu ma nima. <sup>22</sup> Pea ko hono ngaahi kātupa, mo honau pou afeafefua, pea mo e fakatātā ki he ʻakau ko e ponga, naʻe tatau pe ia mo e fua ʻoe matapā ʻoku hanga ki he potu hahake; pea naʻa nau ʻalu hake ai ko e lakaʻanga ʻe fitu, pea naʻe ʻi hono potu ki ʻao ʻa hono ngaahi pou afeafefua. <sup>23</sup> Pea naʻe fehāngaaki ʻae matapā



'oe loto'ā ki loto, mo e matapā ki he tokelau, pea mo ia na'e hanga ki hahake: pea na'a ne fua mei he matapā ki he matapā, ko e kiupite 'e teau.

<sup>24</sup> ¶ Hili ia na'a ne 'omi au ki he potu ki tonga, pea vakai na'e 'i ai 'ae matapā na'e hanga atu ki he feitu'u tonga: pea na'a ne fuofua hono ngaahi pou, mo hono pou afeafefua 'o hangē pe ko ia ne fua ki ai. <sup>25</sup> Pea na'e 'i ai 'ae ngaahi kātupa mo e pou afeafefua na'e tu'u takatakai 'i ai, 'o hangē ko e ngaahi matapā ko ē: ko hono lōloa ko e kiupite 'e nimangofulu, pea ko e kiupite 'e uofulu ma nima 'a hono laulahi. <sup>26</sup> Pea na'e ai 'ae hala tu'unga ko e laka'anga 'e fitu ke 'alu hake ki ai, pea na'e hangatonu mai ki ai 'ae ngaahi pou afeafefua: pea na'e 'i ai 'ae fakatātā ki he 'akau ko e ponga, 'i hono potu ki heni, mo hono potu ki hena, 'i hono ngaahi pou.

<sup>27</sup> ¶ Pea na'e 'ai 'ae matapā 'i he loto'ā ki loto, pea na'e hanga ia ki he feitu'u tonga: pea na'a ne fua mei he matapā 'e taha ki he matapā 'e taha ki he feitu'u tonga, ko e kiupite 'e teau. <sup>28</sup> Pea na'a ne 'omi au ki he loto'ā ki loto, 'i he ve'e matapā ki he potu tonga: pea na'a ne fuofua 'ae matapā ki tonga 'o tatau mo e ngaahi fua ko ia; <sup>29</sup> Pea ko hono ngaahi kivi 'i fale 'o ia, pea mo hono ngaahi pou, pea mo hono ngaahi pou afeafefua, na'e fakatatau ki he ngaahi fua ni; pea na'e 'i ai 'ae ngaahi kātupa, pea 'i he ngaahi pou afeafefua, 'aia na'e tu'u takatakai ai: ko hono lōloa ko e kiupite 'e nimangofulu, pea ko e kiupite 'e uofulu ma nima 'a hono māukupu. <sup>30</sup> Pea ko hono ngaahi pou afeafefua na'e tākai hake ai, ko hono lōloa ko e kiupite 'e uofulu ma nima, pea ko hono māukupu

ko e kiupite 'e nima. <sup>31</sup> Pea na'e hanga hono ngaahi pou afeafefua ki he loto'ā kitu'a; pea na'e ai 'ae ngaahi fakatātā ki he 'akau ko e ponga 'i hono ngaahi pou: pea na'e laka'anga valu 'ae hala tu'unga na'e 'alu hake ki ai.

<sup>32</sup> ¶ Pea na'a ne 'omi au ki he loto'ā ki loto ki he potu fakahahake: pea na'a ne fuofua 'ae matapā 'o fakatatau ki he ngaahi fua ni. <sup>33</sup> Pea ko hono ngaahi kiji'i fale, mo hono ngaahi pou, mo hono ngaahi pou afeafefua, na'e fakatatau ki he ngaahi fua ni: pea na'e 'i ai 'ae ngaahi kātupa, pea mo e ngaahi pou afeafefua na'e tu'u takatakai 'i ai: ko hono lōloa ko e kiupite 'e nimangofulu, pea ko hono māukupu ko e kiupite 'e uofulu ma nima. <sup>34</sup> Pea na'e hanga atu hono ngaahi pou afeafefua ki he loto'ā kitu'a; pea na'e 'i ai 'ae fakatātā ki he 'akau ko e ponga 'i hono ngaahi pou, 'i hono potu ki heni, mo hono potu ki hena: pea na'e laka'anga valu 'ae hala tu'unga na'e 'alu hake ki ai.

<sup>35</sup> ¶ Pea na'a ne 'omi au ki he matapā ki he potu tokelau, pea ne fuofua ia 'o fakatatau ki he ngaahi fua ni; <sup>36</sup> 'A hono ngaahi kiji'i fale 'o ia, mo hono pou, mo hono pou afeafefua, mo e ngaahi kātupa na'e takatakai ai: ko hono lōloa ko e kiupite 'e nimangofulu, pea ko e kiupite 'e uofulu ma nima 'a hono māukupu. <sup>37</sup> Pea na'e hanga hono ngaahi pou ki he loto'ā kitu'a: pea na'e 'i hono ngaahi pou 'ae fakatātā ki he 'akau ko e ponga 'i hono potu ko eni, pea mo hono potu ko 'ena; pea na'e laka'anga valu 'ae hala tu'unga na'e 'alu hake ki ai. <sup>38</sup> Pea ko hono ngaahi potu fale, mo hono ngaahi matapā, na'e vāofi ia mo e pou 'oe ngaahi matapā, 'aia na'e fufulu ai 'ae ngaahi feilaulau tutu.

39 ¶ Pea 'i he fale hala 'oe matapā na'e ai 'ae palepale 'e ua 'i hono potu 'e taha, mo e palepale 'e ua 'i hono potu 'e taha, ke tāmāte'i ai 'ae feilaulau tutu, mo e feilaulau 'ae angahala, pea mo e feilaulau 'ae fai hala. 40 Pea 'i hono potu kitu'a, 'i he potu 'oku 'alu ai ha taha ki he hū'anga 'oe matapā ki he tokelau, na'e 'i ai 'ae palepale 'e ua; pea 'i he potu 'e taha 'i he fale hala 'oe matapā, na'e ai mo e palepale 'e ua. 41 Ko e palepale na'e fā 'i he potu 'e taha, mo e palepale 'e fā 'i he potu 'e taha 'i he ve'e matapā: ko e palepale 'e valu 'aia na'e fai ai 'ae tāmāte'i 'oe ngaahi feilaulau. 42 Pea ko e palepale 'e fā ki he feilaulau tutu ko e ngaahi maka ia na'e tā, ko hono lōloa ko e kiupite 'e taha mo e vaeua mālie, pea ko hono māukupu ko e kiupite 'e taha mo e vaeua mālie, pea ko e kiupite 'e taha 'a hono mā'olunga: he na'e hili foki ki ai 'ae ngaahi me'a 'aia na'e tāmāte'i 'aki 'ae feilaulau tutu mo e ngaahi feilaulau kehe. 43 Pea na'e ai hono tapa fakatali ko e 'aofinima kātoa hono laulahi na'e fakama'u takatakai ki ai; pea na'e hili ki he ngaahi palepale 'ae kanomate 'oe feilaulau. 44 Pea na'e 'i he tu'a matapā ki loto 'ae ngaahi potu fale 'oe kau fasi hiva 'i he loto'ā ki loto, 'aia na'e 'i he ve'e matapā fakatokelau: pea na'e hanga ia ki he 'otu tonga: pea ko e taha 'i he ve'e matapā fakahahake na'e hanga ki he tokelau. 45 Pea na'a ne pehē mai kiate au, Ko e potu fale ni 'aia 'oku hanga ki he tonga 'oku 'oe kau taula'eiki 'oku tauhi ki he nāunau 'oe fale. 46 Pea ko e potu fale 'aia 'oku hanga ki he tokelau 'oku 'oe kau taula'eiki 'oku tauhi ki he me'a 'ae feilaulau'anga: 'akinautolu ko e ngaahi foha 'o Satoki 'i he ngaahi foha 'o Livai,

‘akinautolu ‘oku ‘unu‘unu mai kia Sihova ke tauhi kiate ia. <sup>47</sup> Ko ia ne ne fua ai ‘ae loto‘ā, ko hono lōloa ko e kiupite ‘e teau, pea ko e kiupite ‘e teau ‘a hono māukupu, ke potupotu mālie; pea na‘e tu‘u ‘ae feilaulau‘anga ki mu‘a ‘i he fale.

<sup>48</sup> ¶ Pea na‘a ne ‘omi au ki he fale hala ‘oe fale, ‘o ne fua ‘ae pou kotoa pē ‘oe fale hala, ko e kiupite ‘e nima ‘i hono potu ko eni, pea ko e kiupite ‘e nima ‘i he potu ko ‘ena: pea ko hono laulahi ‘oe matapā ‘i hono potu na‘e hanga mai ko e kiupite ‘e tolu, pea ko e kiupite ‘e tolu kitu‘a. <sup>49</sup> Ko hono lōloa ‘oe fale hala ko e kiupite ‘e uofulu, pea ko hono laulahi ko e kiupite ‘e hongofulu ma taha; pea na‘e ‘i ai ‘ae hala tu‘unga ke ‘alu hake ai; pea na‘e ‘i ai ‘ae ongo pou ‘oe fale hala ko e taha ‘i heni pea taha ‘i hena.

## 41

*1 Hono fuofua, mo e vahevahe mo e ngaahi potu fale, mo e ngaahi fakasansisani ‘oe fale tapu.*

<sup>1</sup> Pea hili ia na‘a ne ‘omi au ki he fale tapu, ‘o ne fua ‘ae ngaahi pou, ko e kiupite ‘e ono hono laulahi ‘i he potu ‘e taha, pea ono hono kiupite ‘i he potu ‘e taha, he ko hono laulahi ia ‘oe fale fehikitaki. <sup>2</sup> Pea ko hono laulahi ‘oe matapā ko e kiupite ‘e hongofulu; pea ko e kau matapā ko e kiupite ‘e nima ‘i hono potu ‘e taha, pea ko e kiupite ‘e nima ‘i hono potu ‘e taha: pea na‘a ne fua hono lōloa ko e kiupite ‘e fāngofulu; pea ko hono laulahi ko e kiupite ‘e uofulu. <sup>3</sup> Pea na‘e toki ‘alu ia ki loto, pea nē fua ‘ae pou ‘oe matapā ko e kiupite ‘e ua; pea ko e matapā ko e kiupite ‘e ono; pea ko hono laulahi ‘oe matapā ko e kiupite ‘e fitu. <sup>4</sup> Na‘e pehē mo ‘ene fua ‘a hono lōloa, ko e

kiupite 'e uofulu; pea ko hono laulahi 'i he mu'a fale tapu ko e kiupite 'e uofulu: pea na'a ne pehē mai kiate au, "Ko e potu toputapu eni." <sup>5</sup> Hili ia na'a ne fua 'ae holisi 'oe fale, ko e kiupite 'e ono: pea ko e laulahi 'oe ngaahi potu fale kitu'a 'aia na'e takatakai 'aki 'ae fale 'i hono potu kotoa pē, ko e taki taha 'ae kiupite 'e fā. <sup>6</sup> Pea na'e fata tolu 'ae ngaahi potu fale kitu'a, pea taki tolungofulu 'a hono faka'otu; pea na'e fa'aki hono ngaahi lalango ki he 'ā kitu'a, koe'uhi ke mālohi, ka na'e 'ikai ke a'u ki he holisi 'oe fale. <sup>7</sup> Pea na'e ai hono faka'ata'atā mo e hala fakatakamilo, na'e 'alu hake ki 'olunga ki he ngaahi potu fale: he na'e 'alu hake 'o takatakai 'ae fale 'e he hala fakatakamilo: pea na'e faka'a'au 'o 'atā ange 'ae ngaahi potu fale 'o fakatatau mo 'ene 'alu ki 'olunga 'o fua fai mei lalo. <sup>8</sup> Pea na'aku mamata foki ki he mā'olunga 'oe fale 'i hono takatakai hake: ko e keli hono tu'unga 'oe ngaahi potu fale kitu'a, ko e kaho kātoa 'e taha na'e ono hono kiupite lōloa. <sup>9</sup> Ko hono matolu 'oe holisi ki he potu fale kitu'a, ko e kiupite 'e nima: pea ko e potu na'e tuku ke 'atā ko e tu'u'anga ia 'oe ngaahi potu fale ki loto'ā. <sup>10</sup> Pea ko hono fakavahavaha 'oe ngaahi potu fale, ko e kiupite 'e uofulu, pea na'e pehē fakatakamilo hake pe 'i he fale kātoa. <sup>11</sup> Pea na'e hanga atu 'ae matapā 'oe ngaahi potu fale kitu'a, ki he potu na'e tuku ke 'ata'atā, ko e matapā 'e taha ki he potu tokelau, pea ko e taha ki he potu tonga: pea ko e laulahi 'oe potu na'e tuku 'atā pe, ko e kiupite 'e nima hono fua takatakai. <sup>12</sup> Pea ko eni, ko e fale 'aia na'e tu'u ki mu'a 'i he 'ata'atā 'i he potu ngata'anga ki lulunga, ko hono laulahi ko e kiupite 'e fitungofulu: pea ko hono matolu 'oe 'ā

na'e takatakai 'aki 'ae fale ko e kiupite 'e nima, pea ko hono lōloa, ko e kiupite 'e hivangofulu. <sup>13</sup> Ko ia na'a ne fua 'ae fale, ko e kiupite 'e teau 'a hono lōloa; pea ko hono potu 'ata'atā, pea mo e fale, fakataha mo hono ngaahi 'ā, ko hono lōloa, ko e kiupite 'e teau; <sup>14</sup> Mo e laulahi foki 'oe mata fale, mo hono potu 'ata'atā ki he feitu'u hahake, ko e kiupite ia 'e teau. <sup>15</sup> Pea na'a ne fua hono lōloa 'oe fale, 'i he potu 'oku hanga ki he potu 'ata'atā, 'aia na'e 'itu'a 'i ai, mo hono ngaahi hala kitu'a fale 'i hono potu fakatou'osi, ko e kiupite ia 'e teau, 'aia mo e potu toputapu ki loto, mo e ngaahi fale hala 'oe loto'ā; <sup>16</sup> 'Ae ngaahi pou 'oe matapā, mo e ngaahi kātupa fāsi'i, mo e ngaahi hala kitu'a, 'o takatakai hake 'i hono fata 'e tolu, 'aia na'e hanga mai ki he matapā, na'e 'aofi 'aki kotoa pē ia 'ae 'akau 'o fai mei he funga kelekele 'o a'u hake ki he ngaahi kātupa, pea na'e 'aofi foki mo e ngaahi kātupa; <sup>17</sup> Na'e fai fakafuofua pe 'o a'u ki 'olunga 'i he matapā, 'io, 'o a'u ki he fale ki loto mo tu'a, 'o takatakai hake 'i he 'ā 'i loto mo tu'a. <sup>18</sup> Pea na'e teu'i 'aki ia 'ae ngaahi selupi, mo e ngaahi 'akau ko e ponga, he na'e fevaha'anaki 'aki 'ae 'akau ko e ponga, 'ae ngaahi selupi; pea na'e taki ua 'ae mata 'oe selupi; <sup>19</sup> Ko ia na'e hanga 'ae mata 'oe tangata ki he 'akau ko e ponga, 'i hono potu 'e taha, pea hanga 'ae mata 'oe laione mui ki he 'akau ko e ponga, 'i hono potu 'e taha; na'e pehē hono ngaohi 'o takatakai 'i he fale 'o 'osi. <sup>20</sup> Na'e ngaohi 'ae selupi, mo e ngaahi ponga, 'o fua fai mei he funga kelekele 'o a'u ki he potu ki 'olunga 'i he matapā, pea 'i he 'ā 'oe fale tapu. <sup>21</sup> Na'e fua

ke potupotutatau 'ae pou 'oe fale tapu, mo e mata fale 'oe potu toputapu; na'a na mata tatau 'osi pe. <sup>22</sup> Ko e kiupite 'e tolu ko hono mā'olunga ia 'oe feilaulau'anga 'akau, mo hono lōloa, ko e kiupite 'e ua; pea ko hono tuliki, mo hono potu fakalōloa, mo hono kaokao na'e ngaohi 'aki 'ae 'akau: pea na'a ne pehē mai kiate au, "Ko e palepale ia 'aia 'oku 'i he 'ao 'o Sihova." <sup>23</sup> Pea na'e ua 'ae matapā 'i he faletapu, pea mo e potu toputapu. <sup>24</sup> Pea na'e taki ua 'ae potu matapā na'e tautau; ko e potu matapā 'e ua ki he matapā 'e taha, pea ua ki he matapā 'e taha. <sup>25</sup> Pea na'e tongi ki ai, mo e matapā 'oe fale tapu 'ae selupi, mo e ngaahi ponga, 'o tatau mo ia na'e 'i he ngaahi 'ā; pea na'e 'aofi 'aki 'ae laupapa matolu 'ae mata fale 'oe fale hala kitu'a. <sup>26</sup> Pea na'e 'i ai 'ae ngaahi kātupa fāsi'i, mo e ngaahi ponga, 'i hono potu fakatou'osi, pea mo e ngaahi potu 'oe fale hala, mo e ngaahi potu fale 'oe fale lahi, mo e ngaahi laupapa matolu.

## 42

*1 'Ae ngaahi potu fale ki he kau taula'eiki. 13 Hono 'aonga 'o ia. 19 Hono fuofua 'oe loto'ā kitu'a.*

<sup>1</sup> Hili ia na'a ne 'omi au ki he loto'ā kitu'a, ki hono potu fakatokelau; pea na'a ne 'omi au ki he potu fale 'aia na'e hanga mai ki he potu 'ata'atā 'aia foki na'e tu'u ki mu'a 'i he fale 'i hono feitu'u fakatokelau. <sup>2</sup> Ko hono lōloa 'i hono potu ki he matapā ki tokelau, ko e kiupite 'e teau, pea ko hono laulahi, ko e kiupite 'e nimangofulu. <sup>3</sup> Na'e ngaohi ke fehāngaaki 'ae ngaahi hala 'i he tu'a fale 'i he ngaahi fata 'e tolu, 'o feangai atu mo e kiupite 'e uofulu na'e tuku ko e loto'ā ki loto, pea fe'unga mai

mo e potu na'e faliki ke loto'ā 'aki, kitu'a. <sup>4</sup> Pea 'i he mata fale na'e 'i ai 'ae hala, ko e kiupite 'e honogofulu hono laulahi ki loto, mo e hala 'oe kiupite 'e taha; pea na'e hanga hono ngaahi matapā ki he tokelau. <sup>5</sup> Ka ko eni na'e fakanounou 'ae ngaahi potu fale ki 'olunga, koe'uhi na'e 'atā ange 'a hono hala kitu'a 'i 'olunga, 'i he hala 'oe fata ki lalo, mo ia na'e hoko ai. <sup>6</sup> He na'e fata tolu foki, ka na'e 'ikai hano ngaahi pou, 'o hangē ko e fakapou 'oe ngaahi loto'ā: ko ia na'e 'api'api ai 'ae fale 'olunga, 'i hono potu ko ia na'e 'i lalo, mo ia na'e hoko hake ai. <sup>7</sup> Pea na'e 'i tua'ā hono 'ā, 'o hangatonu ia ki he ngaahi potu fale na'e tu'u ki he loto'ā kitu'a, 'i hono potu ki 'ao 'oe ngaahi fale, pea ko hono lōloa ko e kiupite 'e nimangofulu. <sup>8</sup> He ko e lōloa 'oe ngaahi potu fale 'aia na'e 'i he loto'ā kitu'a ko e kiupite 'e nimangofulu: pea, vakai, ko hono lōloa ki hono potu ki 'ao 'oe fale tapu ko e kiupite 'e teau. <sup>9</sup> Pea na'e ai 'ae hū'anga 'i he potu 'oe ngaahi potu fale ni, ki hono potu fakahahake 'i he 'alu'anga 'o ha taha 'oku hū ki ai, mei he loto'ā kitu'a. <sup>10</sup> Na'e ngaohi 'ae ngaahi potu fale 'i he matolu 'oe 'ā 'oe loto'ā, ki hono potu ki hahake, 'o hangatonu mai ki he potu na'e 'ata'atā, pea mo e fale lahi. <sup>11</sup> Pea ko e hala ki mu'a 'i ai na'e mata tatau ia mo e ngaahi potu fale ki he potu tokelau, na'e tatau hono lōloa mo ia, pea tatau mo hono laulahi: pea ko hono ngaahi kātupa na'e tatau pe hono anga mo ia, pea tatau mo hono ngaahi matapā. <sup>12</sup> Pea hangē ko e ngaahi matapā 'oe ngaahi potu fale 'aia na'e hanga ki he feitu'u tonga, na'e ai 'ae matapā 'i he tefito hala, 'io, 'ae hala na'e hangatonu atu ki he 'ā, ki he potu hahake, 'oka hū atu ha taha ki ai.



13 ¶ Hili ia na‘a ne pehē mai kiате au, “Ko e ngaahi potu fale ki he tokelau mo e ngaahi potu fale ki he feitu‘u tonga, ‘aia ‘oku hangatonu mai ki he potu ‘ata‘atā, ko e ngaahi potu fale tapu ia, ‘aia ‘e kai ai ‘e he kau taula‘eiki ‘oku ‘unu‘unu mai kia Sihova, ‘ae ngaahi me‘a mā‘oni‘oni ‘aupito: te nau hilifaki ‘i ai ‘ae ngaahi me‘a mā‘oni‘oni ‘aupito, mo e feilaulau ‘oe me‘akai, mo e feilaulau ki he angahala, mo e feilaulau ki he fai hala; he ‘oku mā‘oni‘oni ‘ae potu. 14 ‘Oka hū atu ki ai ‘ae kau taula‘eiki, ‘e ‘ikai te nau toe ‘alu atu mei he potu mā‘oni‘oni ki he loto‘ā kitu‘a, ka ko e potu pe ko ia na‘a nau ngāue ai, ‘e tuku ‘i ‘ai ‘a honau ngaahi kofu; he ‘oku nau mā‘oni‘oni; pea te nau ‘ai ‘ae ngaahi kofu kehe, ‘oka nau ka ‘alu ‘o kau ‘i ha ngaahi me‘a ‘ae kakai.”

15 ¶ Pea hili ‘ae faka‘osi ‘e ia hono fuofua ‘oe fale ki loto, na‘a ne ‘omi au ki he matapā ‘aia ‘oku hanga atu ki he potu hahake, pea na‘a ne fua takatakai ia. 16 Na‘e fua ‘a hono potu fakahahake ‘aki ‘ae kaho na‘e fuofua ‘aki, ko e kaho ‘e nimangeau, ‘a hono fua takatakai ‘o ‘osi. 17 Na‘a ne fua ‘ae potu ki he tokelau ko e kaho ‘e nimangeau ‘i hono fua takatakai ‘aki ‘ae kaho. 18 Na‘a ne fua ‘ae potu ki he feitu‘u tonga ‘aki ‘ae kaho, ko e kaho ‘e nimangeau. 19 Na‘a ne foki atu ki he potu ki lulunga pea ne fua ‘aki ia ‘ae kaho ko e kaho ‘e nimangeau. 20 Na‘a ne fua ia ‘i hono potu ‘e fā: na‘e takatakai ‘aki ia ‘ae ‘ā, ko e kaho ‘e nimangeau hono lōloa, mo e nimangeau ‘a hono laulahi koe‘uhi ke fevaha‘anaki ai ‘ae potu tapu mo e potu ngofua.

## 43

*1 'Ae toe foki 'ae nāunau 'oe 'Otua ki he fale tapu. 7 'Oku ta'ofi 'ae angahala 'a 'Isileli, ko e 'i ai 'ae 'Otua. 10 'Oku valoki'i 'akinautolu 'e he palōfita ke fakatomala mo fai ki he fono ki he fale. 13 'A hono fua, 18 Pea mo e tu'utu'uni ki he feilaulau'anga.*

<sup>1</sup> Pea hili ia na'a ne 'omi au ki he matapā, 'ae matapā 'aia 'oku hanga atu ki he potu hahake: <sup>2</sup> Pea vakai, na'e malama mai 'ae nāunau 'oe 'Otua 'o 'Isileli mei he hala mei he potu hahake: pea na'e tatau hono le'o mo e 'u'ulu 'ae ngaahi vai lahi: pea na'e ulo 'a māmani ko e me'a 'i hono nāunau. <sup>3</sup> Pea na'e tatau 'a 'ene hā mai mo e me'a hā mai na'aku mamata ki ai, 'io, 'o tatau mo e me'a hā mai na'aku mamata ai 'i he'eku ha'u ke kikite ki he faka'auha 'oe kolo: pea na'e tatau hono ngaahi me'a na'e hā mai, mo ia na'aku mamata ki ai 'i he ve'e vaitafe ko Kipa; pea ne u tō hifo ki hoku mata. <sup>4</sup> Pea na'e hā'ele mai 'ae nāunau 'o Sihova 'o hū ki he fale 'i he hala 'oe matapā 'aia 'oku hanga atu ki he potu hahake. <sup>5</sup> Ko ia na'e hiki hake ai au 'e he laumālie, 'o ne 'ave au ki he loto'ā ki loto; pea vakai, na'e fakapito 'aki 'ae nāunau 'o Sihova 'ae fale kotoa. <sup>6</sup> Pea na'aku fanongo ki he'ene folofola mai mei loto fale; pea na'a ma tutu'u mo e tangata.

<sup>7</sup> ¶ Pea na'a ne pehē mai kiate au, "Foha 'oe tangata, ko e potu 'o hoku 'afio'anga, mo e potu ki hoku 'aofiva'e, 'aia te u nofo ai 'i he lotolotonga 'oe fānau 'a 'Isileli 'o ta'engata, pea mo hoku huafa mā'oni'oni, 'e 'ikai toe faka'uli 'e he fale 'o 'Isileli, 'akinautolu, pe ko honau ngaahi tu'i, 'i he'enu fai fe'auaki, pe ko e 'anga'anga 'o honau ngaahi tu'i 'i honau ngaahi potu mā'olunga. <sup>8</sup> He ko e me'a 'i he'enu fokotu'u 'enu matapā ki he'eku matapā,

mo 'enau ngaahi pou ki he'eku ngaahi pou, pea mo e 'ā 'i homau vaha'a mo kinautolu, pea kuo nau fakalielia 'i 'a hoku huafa mā'oni'oni 'i he'enau ngaahi fakalielia kuo fai: ko ia na'aku faka'auha ai 'akinautolu 'i he houhau. <sup>9</sup> Ka ko eni, ka tuku atu 'ekinautolu 'enau ngaahi me'a fakalielia, mo e 'anga'anga 'o honau ngaahi tu'i, ke mama'o meiate au, pea te u toki nofo au 'i honau lotolotonga 'o ta'engata."

<sup>10</sup> ¶ "A koe foha 'oe tangata, fakahā 'ae fale ki he fale 'o 'Isileli, koe'uhi ke nau mā ki he'enau ngaahi kovi: pea tuku ke nau fua 'ae fakatātā.

<sup>11</sup> Pea kapau te nau mā 'i he me'a kotoa pē kuo nau fai, fakahā kiate kinautolu 'a hono anga 'oe fale, mo hono fakafuofua, 'a hono ngaahi hala kitu'a mo hono ngaahi hala ki lotu, mo hono anga kotoa pē, mo hono tu'utu'uni kotoa pē, pea mo hono ngaahi fono kotoa pē: pea ke tohi ia 'i honau 'ao, koe'uhi ke nau fai ki hono anga kotoa pē, pea mo hono tu'utu'uni kotoa pē, mo nau fai ki ai.

<sup>12</sup> Ko eni 'ae fono 'oku kau ki he fale; 'ilonga 'a hono ngata'anga takatakai hake 'oe tumutumumu 'oe mo'unga, 'e toputapu 'aupito ia. Vakai ko e fono eni ki he fale."

<sup>13</sup> ¶ Pea ko hono fakafuofua eni 'oe ngaahi feilaulau'anga 'o lau ki hono kiupite: pea ko e kiupite, ko e kiupite 'oku taha pea mo e 'aofinima kātoa 'e taha; ko hono takele ko e kiupite 'e taha, pea ko hono laulahi ko e kiupite 'e taha, pea ko hono tapa fakatali 'aia 'e takatakai 'aki ko e hanga 'e taha ia; pea ko e me'a ia ki hono potu ki 'olunga 'oe feilaulau'anga. <sup>14</sup> Pea ko hono fua mei he funga kelekele 'o hoko hake ki hono 'uluaki hala

fakatakamilo, ko e kiupite ia 'e ua, pea ko hono laulahi ko e kiupite 'e taha; pea mei he hala si'i 'o a'u ki he hala lahi ko e kiupite ia 'e fā, pea ko e kiupite 'e taha 'a hono laulahi. <sup>15</sup> Pea ko e funga feilaulau'anga ko e kiupite ia 'e fā; pea 'e 'alu hake mei he feilaulau'anga 'ae nifo 'e fā. <sup>16</sup> Pea ko hono lōloa 'oe feilaulau'anga ko e kiupite 'e hongofulu ma ua, mo e hongofulu ma ua 'a hono laulahi, koe'uhi ke potupotu mālie hono potu 'e fā. <sup>17</sup> Pea ko hono hala takatakai ko hono lōloa ko e kiupite 'e hongofulu ma fā, pea ko hono laulahi 'i hono potu 'e fā, ko e kiupite 'e hongofulu ma fā; pea ko e tapa fakatali 'e takatakai ai ko e vaeuamālie 'oe kiupite; pea ko hono potu ki lalo ko e kiupite 'e taha, 'o takatakai hake; pea 'e hangatonu hono hala tu'unga ki he potu hahake.

<sup>18</sup> ¶ Pea na'a ne pehē kiate au, "Foha 'oe tangata, 'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua; Ko eni ia 'a hono tu'utu'uni 'oe feilaulau'anga 'i he 'aho ko ia 'e ngaohi ai ia, ke 'atu 'i ai 'ae feilaulau tutu, pea ke luluku 'aki ia 'ae toto. <sup>19</sup> Pea ko e kau taula'eiki 'ae kau Livai, 'oku 'oe hako 'o Satoki, 'akinautolu 'oku 'unu'unu mai ke ngāue kiate au, 'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua, te ke 'atu ki ai 'ae pulu mui ko e feilaulau koe'uhi ko e angahala. <sup>20</sup> Pea te ke to'o 'a hono toto 'o'ona, 'o pani 'aki ia 'a hono nifo 'e fā, mo e tuliki 'e fā 'oe hala takatakai, pea mo e tapa fakatali 'oku takatakai 'aki ia: 'e pehē 'a hono fakama'a mo hono fufulu. <sup>21</sup> Te ke to'o foki 'ae pulu 'oku feilaulau 'aki 'i he angahala, pea te ne tutu ia 'i he potu fale 'oku tuku ki ai 'i he tu'a potu toputapu. <sup>22</sup> Pea 'i hono 'aho ua te ke feilaulau 'aki 'ae 'uhiki'i kosi ta'e hanomele, ko e feilaulau ia 'i he

angahala; pea te nau fufulu ‘ae feilaulau‘anga ‘o hangē ko ia na‘e fai ‘i he ‘atu ‘ae pulu. <sup>23</sup> Pea ka hili ‘a ho‘o fakama‘a ia, te ke ‘atu ha pulu mui ‘oku ta‘ehanomele, mo e sipitangata mei he fanga sipi ‘oku ta‘ehanomele. <sup>24</sup> Pea te mou ‘atu ia ‘i he ‘ao ‘o Sihova, pea ‘e lī ‘e he kau taula‘eiki ha māsima ki ai, pea te nau ‘ohake ia kia Sihova, ko e feilaulau tutu kiate ia. <sup>25</sup> Pea ko e ‘aho ‘e fitu mo ho‘o teuteu ‘i he ‘aho kotoa pē ha kosi, ko e feilaulau ‘i he angahala: pea te nau teuteu foki ha pulu mui, mo e sipitangata mei he fanga sipi, ‘oku ta‘ehanomele. <sup>26</sup> Ko e ‘aho ‘e fitu te nau fufulu ai ‘ae feilaulau‘anga mo fakama‘a ia; pea te nau fakatapui ‘akinautolu. <sup>27</sup> Pea ka ‘osi ‘ae ngaahi ‘aho ko ia, ‘e hoko ‘o pehē, ‘i hono ‘aho valu ‘o fai ki mui, ‘e ‘atu ‘e he kau taula‘eiki ho‘omou ngaahi feilaulau tutu, mo ho‘omou ngaahi feilaulau fakalelei ‘i he feilaulau‘anga; pea te u ma‘u ‘akimoutolu, ‘oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua.”

## 44

*1 Ko e vahe‘i ‘oe matapā ki hahake mo e tu‘i. 4 ‘Oku valoki‘i ‘ae kau taula‘eiki koe‘uhi ko e fakalielia‘i ‘ae potu toputapu. 9 ‘E ‘ikai ha taha ‘oku tauhi tamapua ‘e fa‘a fai ‘ae ngāue fakataula‘eiki. 15 ‘Oku tuku ia ki he ngaahi foha ‘o Satoki. 17 Ko e ngaahi me‘a tu‘utu‘uni ki he kau taula‘eiki.*

<sup>1</sup> Hili ia na‘a ne toe ‘omi au ki mui ‘i he hala ‘oe matapā ‘oe potu tapu kitu‘a, ‘aia ‘oku hanga ki hahake; pea na‘e tāpuni ia. <sup>2</sup> Pea na‘e pehē ai ‘e Sihova kiate au; “E tāpuni ‘ae matapā nī, pea ‘e ‘ikai fakaava ia, pea ‘e ‘ikai ha tangata ‘e hū atu ki ai; he koe‘uhi kuo hā‘ele atu ai ‘a Sihova, ko e ‘Otua

‘o ‘Isileli, ko ia ‘e tāpuni ai ia. <sup>3</sup> Kuo tuku ia ki he tu‘i; ‘e nofo ‘i ai ‘ae tu‘i ke kai mā ‘i he ‘ao ‘o Sihova; ko ia ia ‘e hū atu ‘i he hala ‘oe fale hala ‘i he matapā ko ia, pea te ne toe ‘alu atu ai pe kitu‘a.”

<sup>4</sup> ¶ Hili ia na‘a ne ‘omi au ki he hala ‘i he matapā ki tokelau ‘i he mata fale: pea na‘aku sio, pea vakai, na‘e fakapito ‘aki ‘ae fale ‘o Sihova ‘ae nāunau ‘o Sihova; pea na‘aku tō hifo ki hoku mata. <sup>5</sup> Pea na‘e pehē ‘e Sihova kiate au, “Foha ‘oe tangata, tokanga lahi ho loto, pea sio ‘aki ho mata, pea fanongo ho telinga ki he me‘a kotoa pē, ‘oku ou lea ‘aki kiate koe ‘i he ngaahi tu‘utu‘uni, ‘oku kau ki he fale ‘o Sihova, mo hono ngaahi fekau; pea ke tokanga lahi ki he ngaahi hū‘anga ki loto fale, mo hono ngaahi hala kotoa pē kitu‘a, mei he potu toputapu.” <sup>6</sup> Pea te ke lea ki he kau angatu‘u, ki he fale ‘o ‘Isileli, “‘Oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua; ‘E fale ‘o ‘Isileli, tuku ke lahi eni ‘a ho‘omou ngaahi fakalielia, <sup>7</sup> He kuo mou ‘omi ‘ae kakai muli, ‘ae kau ta‘ekamu ‘i loto, pea ta‘ekamu fakakakano ke nau ‘i hoku potu toputapu ke nau fakalielia‘i ia, ‘io, ‘a hoku fale, ‘i ho‘omou ‘atu ‘a ‘eku me‘a, ‘ae ngako, pea mo e toto, pea kuo nau maumau‘i ‘a ‘eku fuakava, ko e me‘a ‘i he‘enau ngaahi fakalielia. <sup>8</sup> Pea kuo ‘ikai te mou tauhi ‘a ‘eku ngaahi me‘a mā‘oni‘oni; ka kuo mou fakanofa ‘ae kau le‘o ma‘amoutolu pe, ke tauhi‘i ‘a hoku potu toputapu.

<sup>9</sup> ¶ ‘Oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua; “‘E ‘ikai ha taha muli, pe ha ta‘ekamu ‘i loto, pe ha ta‘ekamu fakakakano, ‘e hū ki hoku potu toputapu, pe ha taha ‘i he kau muli kotoa pē ‘oku nofo mo e fānau ‘a ‘Isileli.” <sup>10</sup> Pea ko e kau Livai na‘e ‘alu ‘o hē mama‘o

meiate au, ‘i he‘ene ‘alu hēhē ‘a ‘Isileli, ‘aia na‘e ‘alu hē meiate au, ko e muimui ki honau ngaahi tamapua; te nau fua pe ‘ekinautolu ‘a ‘enau fai angahala. <sup>11</sup> Ka neongo ia te nau tauhi ‘a hoku fale tapu, mo le‘ohi ‘ae ngaahi matapā ‘oe fale, mo fai ‘ae ngāue ‘i loto fale: te nau tāmata‘i ‘ae feilaulau tutu, mo e feilaulau ‘ae kakai, pea te nau tutu‘u ‘i honau ‘ao, mo ngāue kiate kinautolu. <sup>12</sup> Koe‘uhi na‘a nau ngāue kiate kinautolu ‘i he ‘ao ‘o honau ngaahi tamapua, mo nau fakahala‘i ‘ae fale ‘o ‘Isileli; ko ia kuo u hiki hake ai ‘a hoku nima kiate kinautolu, ‘oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua, pea te nau fua ‘enau angahala. <sup>13</sup> Pea ‘e ‘ikai te nau ha‘u ke ofi kiate au, ke fai ha ngāue fakataula‘eiki kiate au, pe te nau ofi mai ki he‘eku ngaahi me‘a mā‘oni‘oni, ‘i he potu toputapu ‘aupito: ka te nau fua pe ‘enau mā, pea mo e ngaahi fakalielia ‘aia kuo nau fai. <sup>14</sup> Ka te u tuku ‘akinautolu ke tauhi ki he nāunau ‘oe fale, ‘i hono ngāue ‘o ia, mo ia kotoa pē ‘e fai ‘i ai.

<sup>15</sup> ¶ “Ka ko e kau taula‘eiki ‘ae kau Livai, ko e ngaahi foha ‘o Satoki, ‘akinautolu na‘e tauhi ki hoku fale tapu, ‘i he‘ene ‘alu pehē ‘ae fānau ‘a ‘Isileli meiate au, ko kinautolu ia ‘e ‘omi ke ofi kiate au, ke nau tauhi kiate au, pea te nau tutu‘u ‘i hoku ‘ao, ke feilaulau ‘aki kiate au, ‘ae ngako mo e toto, ‘oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua: <sup>16</sup> Te nau hū atu ki hoku potu tapu, pea te nau ‘unu‘unu mai ke ofi ki he‘eku keinanga‘anga, ke fai ngāue kiate au, pea te nau tauhi ‘a ‘eku fekau. <sup>17</sup> Pea ‘e hoko ia ‘o pehē, ‘oka nau ka hū atu ‘i he ngaahi matapā ‘oe loto‘ā ki loto, te nau kofu‘aki ‘ae kofu tupenu lelei; ‘e ‘ikai si‘i kau ha kofu sipi ki he‘enau kofu,

'oka nau ka fai 'ae ngāue 'i he ngaahi matapā 'oe loto'ā kiloto, pe 'i loto. <sup>18</sup>Te nau tatā 'aki 'ae tupenu lelei ki honau 'ulu, pea te nau kofu'aki 'ae tupenu lelei ki honau kongaloto; 'e 'ikai te nau 'ai kiate kinautolu ha me'a 'oku fakatupu pupuha. <sup>19</sup>Pea ka nau ka 'alu atu ki he loto'ā kitu'a, 'io, ki he loto'ā kitu'a ki he kakai, te nau to'o honau ngaahi kofu na'a nau ngāue ai, mo tuku ia 'i he ngaahi potu fale mā'oni'oni, pea te nau 'ai 'ae ngaahi kofu kehe; pea 'e 'ikai te nau fakamā'oni'oni 'i 'ae kakai 'i honau ngaahi kofu. <sup>20</sup>Pea 'e 'ikai te nau tekefua, pea 'e 'ikai te nau tuku ke lōloa honau lou'ulu, ka 'e kosikosi pe ke nounou. <sup>21</sup>Pea 'e 'ikai si'i inu ha uaine 'e ha taula'eiki 'oka fai 'e ia ke hū ki he loto'ā ki loto. <sup>22</sup>Pea 'e 'ikai te nau uaifi 'aki ha fefine kuo mate 'a hono husepāniti, pe ha taha kuo fakamavae: ka tenau mali mo e kau finemu 'i he hako 'oe fale 'o 'Isileli, pe ko e fefine na'e mali mo ha taula'eiki kuo pekia. <sup>23</sup>Pea te nau ako 'i 'a hoku kakai ke 'ilo 'aia 'oku mā'oni'oni mo ia 'oku kovi, mo nau fakahā ke mahino kiate kinautolu 'ae me'a 'oku ta'ema'a mo ia 'oku ma'a. <sup>24</sup>Pea ka ai ha fakakikihi, ko kinautolu ia 'e tu'u ko hono fakamaau'i; pea te nau fakamaau'i ia 'o fakatau ki he'eku fakamaau: pea te nau fai 'a 'eku ngaahi fono mo 'eku ngaahi fekau 'i he ngaahi fakataha kotoa pē 'oku fai kiate au; pea te nau fakamā'oni'oni 'i 'a hoku ngaahi 'aho tapu. <sup>25</sup>Pea 'e 'ikai te nau ala ki ha taha kuo mate, ke nau 'uli ai: ka 'e ngofua 'enau faka'uli 'i 'akinautolu 'o kapau ko ha'anau tamai, pe ko e fa'ē, pe ko e foha pe ko e 'ofefine, pe ko ha tokoua, pe ha tuofefine 'oku 'ikai ke mali. <sup>26</sup>Pea hili hono fakama'a ia, te nau lau kiate ia ha 'aho 'e fitu. <sup>27</sup>Pea 'i he 'aho ko ia



'oku ne hū atu ai ki he potu tapu, ki he loto'ā ki loto, ke ngāue 'i he potu tapu, 'oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua, te ne feilaulau 'aki ma'ana ha feilaulau 'i he angahala. <sup>28</sup> Pea 'e hoko ia ko e tofi'a kiate kinautolu: ko au ko honau tofi'a: pea ko ia 'e 'ikai vahe ai hanau tofi'a 'i 'Isileli: he ko honau tofi'a au. <sup>29</sup> Te nau kai mei he feilaulau 'oe me'akai, mo e feilaulau koe'uhi ko e angahala, mo e feilaulau 'i he fai hala; pea 'e 'anautolu 'ae me'a kotoa pē 'oku feilaulau 'aki 'i 'Isileli. <sup>30</sup> Pea 'e 'i he kau taula'eiki 'ae 'uluaki vahe 'i he 'uluaki fua 'oe me'a kotoa pē, mo e feilaulau kotoa pē 'i ho'omou feilaulau kehekehe: te mou 'atu foki ki he kau taula'eiki 'ae 'uluaki vahe 'o ho'omou mā kuo natu, koe'uhi ke hoko ai mo nofoma'u 'ae tāpuaki ki homou fale. <sup>31</sup> 'E 'ikai kai 'e he taula'eiki 'i ha me'a kuo mate mahaki pe, pe 'i ha me'a kuo haehae pe ko ha manupuna pe ko ha manu kehe ia."

## 45

*1 'Ae kongā fonua 'e vahe ki he fale tapu, 6 mo e tu'unga 'oe kolo, 7 Mo e nofo'anga 'oe tu'i. 9 Ko e ngaahi me'a kuo tu'utu'uni ki he tu'i.*

<sup>1</sup> Ko eni foki, 'oka mou ka talotalo ki hono vahevahe 'oe fonua ko e tofi'a, te mou fai ha feilaulau kia Sihova, mo fakatapu mo'ona ha kongā 'oe fonua: ko hono lōloa, ko e tatau mo e kaho 'e ua mano ma nima afe, pea ko hono laulahi ko e taha mano. 'E mā'oni'oni ia 'o a'u ki hono ngata'anga kotoa pē 'o takatakai hake. <sup>2</sup> Pea ko hono lōloa 'ae potu 'e tuku 'i ai ki he fale tapu, ko e nimangeau, mo e nimangeau 'i hono fakamāukupu, koe'uhi ke potupotu mālie hono fua takatakai; pea ko e kiupite 'e nimangofulu 'e tuku ke 'ata'atā 'i hono

takatakai hake 'o 'osi. <sup>3</sup> Pea ko hono fua ko ia te ke fua mei ai hono lōloa ko e ua mano mo e nima afe, pea ko hono laulahi ko e taha mano; pea 'e tu'u 'i ai 'ae fale tapu pea mo e potu toputapu 'aupito. <sup>4</sup> Pea ko e potu fonua kuo fakatapui, 'e 'oe kau taula'eiki ia 'ae kau tauhi 'oe fale tapu, 'akinautolu 'oku 'unu'unu ke ofi mo fai 'ae ngāue kia Sihova: pea ko e potu ia 'e tu'u ai honau ngaahi fale, mo e potu mā'oni'oni ki hoku fale tapu. <sup>5</sup> Pea ko hono lōloa ko ia ko e ua mano ma nima afe, pea mo hono laulahi 'oku taha mano, 'e ma'u foki 'e he kau Livaite, 'ae kau tauhi 'oe fale, ko honau tofi'a 'i ai ko e potu fale 'e uofulu.

<sup>6</sup> ¶ Pea te mou vahe'i 'ae tu'unga 'oe kolo, ko hono māukupu ko e nima afe, pea ko hono lōloa ko e ua mano ma nima afe, 'i he'ene hangatonu mai ki he vahe 'oe potu tapu: pea 'e 'oe fale kotoa 'o 'Isileli ia. <sup>7</sup> Pea 'e 'i ai hono vahe ki he tu'i 'i hono potu 'e ua 'o ia kuo vahe'i ko e potu tapu, pea mo e vahe 'oe kolo, 'i he potu ki mu'a 'oe potu tapu, mo e potu ki mu'a 'oe vahe ki he kolo, 'o fua mei hono potu lulunga 'o fai atu ki lulunga, pea mei hono potu hahake 'o fai ki hahake; pea 'e fe'unga 'a hono fua fakalōloa, mo e vahe 'e taha mei hono ngata'anga 'i lulunga, 'o a'u ki hono ngata'anga fakahahake. <sup>8</sup> Pea 'e ma'u 'e ia 'a hono tofi'a 'i he fonua 'i 'Isileli: pea 'e 'ikai si'i toe fakamālohi 'i 'e he ngaahi tu'i 'a hoku kakai; ka ko hono toe 'oe fonua, te nau tuku ki he fale 'o 'Isileli, 'o fakatatau mo honau ngaahi fa'ahinga.

<sup>9</sup> ¶ 'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua; "E ngaahi tu'i 'o 'Isileli, mou fiemālie mu'a; hiki ke mama'o 'ae fakamālohi, mo e fa'a vete, pea fai 'ae fakamaau,

mo fai totonu, pea 'oua na'a pule kakaha ki hoku kakai, 'oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua. <sup>10</sup> 'E 'iate kimoutolu 'ae me'a fakatatau 'oku totonu, mo e efa totonu, pea mo e pate totonu. <sup>11</sup> Pea 'e tatau hono fua 'oe efa, pea mo e pate, koe'uhi ke fe'unga 'ae pate 'e taha, mo hono hongofulu vahe 'i he homa 'e taha, pea ko e efa ko hono hongofulu vahe ia 'oe homa foki: 'e fuofua pe 'a hono fua mei he homa. <sup>12</sup> Pea 'e 'i he sikeli 'e taha 'ae kela 'e uofulu: pea ko e sikeli 'e uofulu, mo e sikeli 'e uofulu ma nima, mo e sikeli 'e hongofulu ma nima, ko ho'omou mina ia. <sup>13</sup> Ko eni 'ae feilaulau te mou 'atu; ko hono ono vahe 'oe efa 'i he homa 'e taha 'oe uite, pea te mou 'atu mo hono vahe ono 'oe efa 'i he homa 'e taha 'oe pa'ale: <sup>14</sup> Pea ko e me'a kuo tu'utu'uni ki he lolo, 'ae pate 'oe lolo, te mou 'atu hono hongofulu 'oe vahe 'oe pate 'i he koaa 'e taha, 'aia 'oku tatau mo e homa 'e taha, 'oku hongofulu 'a hono pate; he ko e pate 'e hongofulu, ko e homa ia 'e taha. <sup>15</sup> Pea ko e lami 'e taha, mei hono uangeau 'oe fanga lami, mei he ngaahi potu lau ma'ui'ui 'i 'Isileli: ko e me'a ia ki he feilaulau 'oe me'akai, mo e feilaulau tutu, mo e feilaulau 'oe fakafeta'i, ko honau fakalelei'i, 'oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua. <sup>16</sup> 'E kau 'ae kakai kotoa pē 'i he fonua, 'i he me'a 'e 'atu ki he tu'i 'o 'Isileli. <sup>17</sup> Pea ko e ngāue ia 'ae tu'i ke 'atu 'ae feilaulau tutu, mo e feilaulau 'oe me'akai, mo e feilaulau 'oe me'ainu, 'i he ngaahi kātoanga, mo e ngaahi māhina fo'ou, pea 'i he ngaahi 'aho tapu, mo e ngaahi fakataha fakatopotapu 'oe fale 'o 'Isileli: 'e 'iate ia 'a hono teuteu 'oe feilaulau 'i he angahala, mo e feilaulau 'oe me'akai, mo e feilaulau tutu, pea mo e feilaulau 'oe fakafeta'i, koe'uhi ke fakalelei'i 'ae

fale ‘o ‘Isileli.” <sup>18</sup> ‘Oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua; “‘I he ‘uluaki māhina, mo e ‘uluaki ‘aho ‘oe māhina, te mou to‘o ‘ae pulu mui ta‘ehanomele, mo fakama‘a ‘ae fale tapu: <sup>19</sup> Pea ‘e to‘o ‘e he taula‘eiki ‘ae toto ‘oe feilaulau ‘i he angahala, mo ne pani ‘aki ia ‘ae ngaahi pou ‘oe fale, pea ‘e pani mo e tuliki ‘e fā, ‘oe hala, ‘oku fakatakamilo ‘i he feilaulau‘anga, pea ‘e ‘ai foki ia ki he ngaahi pou ‘oe matapā ‘oe loto‘ā ki loto. <sup>20</sup> Pea ‘e pehē pe ho‘o fai ‘i hono fitu ‘oe ‘aho ‘i he māhina, koe‘uhi ko ia kotoa pē kuo fai hala, pea mo ia ‘oku ta‘epoto: pea ‘e pehē pe ‘a ho‘omou fakalelei‘i ‘ae fale. <sup>21</sup> Pea te mou fai ‘a e *kātoanga* ‘oe Lakaatu ‘i hono ‘uluaki māhina, mo hono hongofulu ma fā ‘oe ‘aho, ‘o *kātoanga* ai ‘i he ‘aho ‘e fitu; ‘e kai ‘ae mā ‘oku ‘ikai hano me‘a fakatupu. <sup>22</sup> Pea ‘i he ‘aho ko ia ‘e teuteu ha pulu ‘e he tu‘i, ko e feilaulau ia ‘i he angahala, ko e fai ma‘ana, pea mo e kakai kotoa pē ‘oe fonua. <sup>23</sup> Pea ko e ‘aho ‘e fitu ‘oe *kātoanga* te ne teuteu ai ha feilaulau tutu kia Sihova, ko e fanga pulu ‘e fitu, mo e sipitangata ‘e fitu ta‘ehanomele, ‘i he ‘aho kotoa pē ‘i he ‘aho ko ia ‘e fitu; pea mo e ‘uhiki‘i kosi ‘i he ‘aho kotoa pē, ko e feilaulau ‘i he angahala. <sup>24</sup> Pea te ne teuteu ha feilaulau me‘akai, ‘o tatau mo e efa ‘e taha ki he pulu, mo e efa ‘e taha ki ha sipitangata, pea mo e hini ‘oe lolo ki ha efa ‘e taha. <sup>25</sup> Pea ka hoko ki hono fitu ‘oe māhina, mo hono hongofulu ma nima ‘oe ‘aho ‘i he māhina, ‘e pehē pe ‘a ‘ene fai ‘i he *kātoanga* ‘i he ‘aho ‘e fitu, ‘o fakatatau mo e feilaulau ‘i he angahala, pea tatau mo e feilaulau tutu, pea tatau mo e feilaulau me‘akai, pea tatau mo e lolo.”

## 46

*1 'Ae ngaahi me'a kuo tu'utu'uni ke fai 'e he tu'i 'i he'ene hū, 9 Pea mo e kakai. 16 'A hono tukufakaholo 'ae tofi'a 'oe tu'i. 19 'Ae ngaahi loto'ā 'e fai ai 'ae haka mo e ta'o me'a.*

<sup>1</sup> 'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua; "'E tāpuni 'ae matapā 'oe loto'ā ki loto 'aia 'oku hanga ki hahake 'i he 'aho 'e ono 'oku ngofua ai 'ae ngāue; ka 'e fakaava ia 'i he 'aho tapu, pea 'e fakaava 'i he 'aho 'oe māhina fo'ou. <sup>2</sup> Pea 'e hū atu 'ae tu'i 'i he hala 'oe fale hala 'oe matapā kitu'a, pea te ne tu'u 'i he tefito pou 'oe matapā, pea 'e ngaohi 'e he kau taula'eiki 'a 'ene feilaulau tutu, mo 'ene ngaahi feilaulau fakafeta'i, pea te ne fai 'ene hū 'i he hū'anga 'oe matapā: pea te ne toki 'alu atu; ka 'e 'ikai tāpuni 'ae matapā 'o a'u ki he efiafi. <sup>3</sup> 'E pehē foki mo e kakai 'oe fonua te nau hū 'i he matapā 'i he hū'anga ko ia 'i he 'ao 'o Sihova, 'i he ngaahi 'aho tapu, pea 'i he ngaahi māhina fo'ou. <sup>4</sup> Pea ko e feilaulau tutu 'e 'atu 'e he tu'i 'i he 'aho tapu, ko e lami 'e ono ta'ehanau'ila, pea mo e sipitangata ta'ehanomele. <sup>5</sup> Pea ko e feilaulau 'oe me'akai ko e efa 'e taha ki he sipitangata 'e taha, pea ko e feilaulau me'akai ki he fanga lami, 'e fakatatau ia ki he'ene fa'a fai, pea ko e hini 'e taha 'oe lolo ki he efa 'e taha. <sup>6</sup> Pea ko e 'aho 'oe māhina fo'ou 'e 'atu ai 'ae pulu mui ta'ehanomele, pea mo e fanga lami 'e ono, pea mo e sipitangata 'e taha: pea te nau ta'ehanaumele. <sup>7</sup> Pea te ne teuteu ha feilaulau me'akai, ko e efa 'e taha ki he pulu 'e taha, mo e efa 'e taha ki he sipitangata 'e taha, pea ko e me'a ma'ae fanga lami 'o fakatatau mo ia 'oku fa'a fai 'e hono nima, pea ko e hini 'e taha 'oe lolo, ki he efa 'e taha. <sup>8</sup> Pea ka hū

atu ‘ae tu‘i, te ne hū atu ‘i he hala ‘oe fale hala ‘i he matapā, pea te ne toe ‘alu atu ai pe kitu‘a.

<sup>9</sup> ¶ Ka ‘i he‘ene ha‘u ‘ae kakai ‘oe fonua ki he ‘ao ‘o Sihova ‘i he ngaahi kātoanga fakatoputapu, ko ia ‘oku hū atu ke lotu ‘i he hū‘anga ‘oe matapā ki he tokelau, ‘e ‘alu atu ia kitu‘a ‘i he hū‘anga ‘oe matapā ki he feitu‘u tonga; pea ko ia ‘oku hū atu ‘i he hū‘anga ‘oe matapā ki tonga ‘e toe ‘alu atu ia ‘i he hū‘anga ‘oe matapā ki he tokelau: ‘e ‘ikai te ne toe foki atu ‘i he hū‘anga ‘oe matapā ko ia na‘a ne hū mai mei ai, ka te ne ‘alu atu ‘i he matapā ‘oku hangatonu mai ki ai. <sup>10</sup> Pea ‘e hū atu ‘ae tu‘i fakataha mo kinautolu ‘oka nau ka hū ki ai; pea ka nau ka toe ‘alu atu mei ai, ‘e ‘alu foki mo ia kitu‘a. <sup>11</sup> Pea ‘i he ngaahi kātoanga mo e ngaahi fakataha fakatoputapu ko e feilaulau ‘oe me‘akai, ko e efa ‘e taha ki he pulu ‘e taha, mo e efa ‘e taha ki he sipitangata, pea ko e me‘a ki he fanga lami ‘e fakataha ia mo ia ‘oku ne fa‘a fai, pea ko e hini ‘e taha ‘oe loto, ki he efa ‘e taha. <sup>12</sup> Pea ka fai ‘e he tu‘i ke teuteu ‘ofa pe ha‘ane feilaulau tutu, pe ha feilaulau fakafeta‘i ‘oku ‘atu ‘ata‘atā pe kia Sihova, ‘e fakaava kiate ia ‘ae matapā, ‘aia ‘oku hangatonu ki he potu hahake, pea ‘e teuteu ‘a ‘ene feilaulau tutu, pea mo ‘ene feilaulau fakafeta‘i, ‘o hangē ko ia ne fai ‘i he ‘aho tapu: pea te ne toki ‘alu atu kitu‘a; pea ka ‘alu atu ia kitu‘a, ‘e tāpuni ‘ae matapā. <sup>13</sup> Te ke teuteu ‘i he ‘aho kotoa pē ha feilaulau tutu kia Sihova, ko e lami ‘i hono ‘uluaki ta‘u, mo ta‘ehanomele; te ke teuteu ia ‘i he pongipongi kotoa pē kotoa pē. <sup>14</sup> Pea ‘e teuteu mo hono feilaulau me‘akai, ‘i he pongipongi kotoa pē, ko hono vahe ‘e ono ‘oe efa ‘e taha, mo hono

vahe ‘e tolu ‘oe hini ‘e taha ‘oe lolo, ke natu ‘aki ‘ae mahoa‘a lelei; ko e feilaulau ia ‘oe me‘akai, ke tu‘utu‘uni mo fai ma‘uaipē kia Sihova. <sup>15</sup> ‘E pehē ‘a hono teuteu ‘ekinautolu ‘ae lami, mo e feilaulau ‘oe me‘akai, pea mo e lolo, ‘i he pongipongi kotoa pē, ko e feilaulau tutu ia ke fai ma‘uaipē.”

<sup>16</sup> ¶ ‘Oku pehē ‘e Sihova ko e ‘Otua; “Kapau ‘e ‘atu ha me‘a ‘e he tu‘i ki ha taha ‘i hono ngaahi foha, ‘e ma‘u tukufakaholo ia ‘e hono ngaahi foha; ‘e ‘onautolu ia tukufakaholo. <sup>17</sup> Pea kapau te ne tuku ha me‘a ki ha taha ‘i he‘ene kau tamaio‘eiki, ‘e ma‘u ‘e ia ia ‘o a‘u ki he ta‘u ‘oe fakatau‘atāina; ka hoko mai ia ‘e toe ma‘u ia ‘e he tu‘i; ka ko e me‘a kuo ne tuku ki hono ngaahi foha, ‘e ‘anautolu ma‘uaipē ia. <sup>18</sup> Pea ‘e ‘ikai fakamālohi‘i ‘e he tu‘i ‘ae tofi‘a ‘oe kakai, ke ne kapusi ‘akinautolu mei honau tofi‘a; ka te ne tuku ‘ae tofi‘a ki hono ngaahi foha mei hono tofi‘a pe ‘o‘ona: koe‘uhi ke ‘oua na‘a fakamovetevete ‘ae kakai mei honau tofi‘a taki taha.”

<sup>19</sup> ¶ Hili ia na‘a ne ‘omi au ki he hū‘anga ‘oku tu‘u ‘i he ve‘e matapā, ki he ngaahi potu fale tapu, na‘e ‘oe kau taula‘eiki, ‘aia ‘oku hanga ki he potu tokelau: pea vakai, na‘e ‘i ai ‘ae potu, ‘i hono potu ‘e ua ki lulunga. <sup>20</sup> Pea na‘a ne toki pehē kiate au, “Ko e potu eni ‘e haka ai ‘e he kau taula‘eiki, ‘ae feilaulau ‘oe fai hala, mo e feilaulau ‘i he angahala, pea ‘e ta‘o ai ‘ae feilaulau ‘oe me‘akai; koe‘uhi ke ‘oua na‘a nau ‘ave ia kitu‘a, ki he loto‘ā kitu‘a, ‘i he tāpuaki‘i ‘oe kakai.” <sup>21</sup> Hili ia na‘a ne ‘omi au kitu‘a, ki he loto‘ā kitu‘a, mo ne ‘ave au ke u ‘alu ki hono tuliki ‘e fā ‘oe loto‘ā; pea vakai na‘e ai ‘ae loto‘ā si‘i ‘i hono tuliki kotoa pē. <sup>22</sup> ‘I hono tuliki ‘e fā ‘oe loto‘ā,

na'e ai 'ae loto'ā si'i, ko e kiupite 'e fāngofulu hono lōloa, pea mo e tolungofulu 'a hono laulahi: pea na'e fuofua tatau 'ae tuliki 'e fā ko ia. <sup>23</sup> Pea na'e tu'u takatakai 'i ai 'ae ngaahi potu fale ki loto, 'i hono potu 'e fā ko ia, pea na'e ngaahi takatakai 'i ai 'ae ngaahi haka'anga me'a ki lalo. <sup>24</sup> Pea ne toki pehē mai kiate au, "Ko e ngaahi potu ia 'anautolu 'oku haka me'a, 'aia 'e haka ai 'e he kau tauhi 'oe fale 'ae feilaulau 'ae kakai."

## 47

*1 'Ae me'a hā mai ko e ngaahi vai tapu. 6 Hono 'aonga 'o ia. 13 Hono ngaahi ngata'anga 'ae fonua. 22 Hono vahevahe ki he ngaahi tofi'a.*

<sup>1</sup> Hili ia na'a ne toe 'omi au ki he matapā 'oe fale; pea vakai, na'e tafe mai 'ae ngaahi vai 'i he lalo matapā, ki he potu hahake: he na'e hanga atu 'ae mata fale ki hahake, pea na'e tafe mai 'ae vai mei lalo, mei he potu to'omata'u 'oe fale 'i he potu fakatonga 'oe feilaulau'anga. <sup>2</sup> Hili ia na'a ne 'omi au ki he hū'anga 'oe matapā ki tokelau, mo ne taki fakatakamilo hake au ki he hū'anga kitu'a, 'i he matapā 'oku tu'u taupotu atu 'i he hala fakahahake; pea vakai, na'e tafe ai 'ae vai ki hono potu to'omata'u. <sup>3</sup> Pea 'i he'ene 'alu atu 'ae tangata, na'e 'iate ia 'ae afo ke fua 'aki ki he potu fakahahake, na'a ne fua ko e kiupite 'e taha afe, pea na'a ne tataki au 'i he loto vai; pea na'e fe'unga hake 'ae vai mo e tunga'iva'e. <sup>4</sup> Pea toe fua 'e ia ha taha afe, mo ne tataki au 'i he loto vai; pea na'e a'u hake 'ae vai ki he tui. Pea ne toe fua mo e taha afe, 'o ne tataki au 'i loto; pea a'u hake 'ae vai ki he kongaloto. <sup>5</sup> Hili ia na'e toe fua mo e taha afe; ka



kuo hoko ai ia ko e vaitafe, na'e 'ikai te u fa'a 'ā ai: he na'e faka'a'au hake 'ae vai, ko e vai 'e fai ai ha kakau, ko e vaitafe 'oku 'ikai hano a'a'anga.

6 ¶ Pea na'a ne pehē kiate au, "Foha 'oe tangata, kuo ke mamata ki he me'a ni?" Ko ia ne ne 'omi au, mo ne fakafoki mai au, ki he tafa'aki 'oe vaitafe. 7 Pea 'i he'eku foki atu, vakai, na'e lahi 'aupito 'ae 'akau 'oku tu'u 'i he tafa'aki vaitafe 'i hono kauvai fakatou'osi. 8 Pea na'a ne toki pehē kiate au, "'Oku tafe atu 'ae vai ni ki he potu fonua ki hahake, pea 'oku 'alu hifo ki he toafa, mo 'alu atu ai pe ki tahi: pea ka hoko atu ia ki he tahi 'e fakamo'ui ai hono ngaahi vai. 9 Pea 'e hoko 'o pehē, ko e me'a kotoa pē 'oku mo'ui, mo ngaue 'i he potu kotoa pē 'e a'u atu ki ai 'ae vaitafe, 'e mo'ui: pea 'e lahi 'aupito 'aupito 'ae ika, koe'uhi ko e tafe atu ki ai 'ae ngaahi vai ni: he te nau lelei ai: pea 'e mo'ui 'ae me'a kotoa pē 'i he potu kotoa pē 'e 'alu atu ki ai 'ae vaitafe. 10 Pea 'e hoko 'o pehē, 'e tu'u ai 'ae kau toutai ika mei 'Eniketi, 'o a'u ki 'Enekalemi; ko e potu ia ke 'a'au kupenga ai; 'e 'i he fa'ahinga kehekehe 'a hono ika, 'o hangē ko e ika 'oe moana lahi hono ta'efa'alaua. 11 Kae 'ilonga 'ae potu pelepela 'i ai, mo e ngaahi potu 'oku anovai 'e 'ikai fakamo'ui ia: 'e tuku ia ke kona ai pe. 12 Pea 'e tupu hake 'ae 'akau 'oku me'akai 'aki 'i he ve'e vaitafe, 'i he tafa'aki vai 'i hono kauvai fakatou'osi, pea 'e 'ikai mae 'a hono lau, pea 'e 'ikai 'osi 'a hono fua: 'e tupu pe hono fua fo'ou, 'o fakatatau mo hono māhina, koe'uhi 'oku 'alu atu mei he fale tapu 'a hono fakaviviku: pea 'e me'akai 'aki 'a hono fua, pea ko hono lau ko e me'a faito'o."

13 ¶ 'Oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua; "Ko eni 'a

hono fakangata, 'aia te mou nofo ai ki he fonua, 'o fakatatau ki homou fa'ahinga 'e hongofulu ma ua 'i 'Isileli: 'E ma'u 'e Siosefa ha vahe 'e ua. <sup>14</sup> Pea te mou ma'u ia, 'o ma'u tatau pe: 'aia foki na'aku hiki hake ai hoku nima, ke foaki ia ki ho'omou ngaahi tamai: pea 'e tō 'ae fonua ni kiate kimoutolu, ko homou tofi'a. <sup>15</sup> Pea ko hono ngata'anga eni 'oe fonua. 'I hono potu fakatokelau, 'e ngata mei he Tahī Lahi, mo e hala ki Hetiloni, 'i he 'alu'anga 'oe kakai ki Sitati. <sup>16</sup> Ko Hamati, mo Pelota, mo Sipalemi, 'aia 'oku 'i he vaha'a 'o Tamasikusi, mo e ngata'anga 'o Hamati: mo Hasaha-Tikoni, 'aia 'oku 'i he ngata'anga 'o Haulani. <sup>17</sup> Pea ko hono ngata'anga mei tahi, ko Hasaenani, 'i he ngata'anga 'o Tamasikusi, mo hono potu tokelau, 'o fai atu ki he tokelau, pea mo e ngata'anga 'o Hamati. Pea ko hono potu tokelau ia. <sup>18</sup> Pea 'e fuofua 'a hono potu hahake mei Haulani, pea mo Tamasikusi, pea mo Kiliati, pea mei he fonua 'o 'Isileli, 'i Sioatani, mei hono ngata'anga 'o a'u ki he tahi ki hahake. Pea ko hono potu fakahahake ia. <sup>19</sup> Pea 'e fua 'a hono potu ki tonga, mei Tema, 'o a'u ki he vai 'oe fakakikihi 'i Ketesi, ko e vaitafe 'o a'u ki he Tahī Lahi. Pea ko hono ngata'anga ia ki he faitu'u tonga. <sup>20</sup> Pea ko hono potu ki lulunga, ko e Tahī Lahi mei hono ngata'anga, 'o a'u ki he fe'unga 'ae tu'u ha taha 'o hanga ki Hamati. Ko hono ngata'anga ia ki lulunga. <sup>21</sup> 'E pehē 'a ho'omou vahevahe 'ae fonua ni, 'o fakatatau mo e ngaahi fa'ahinga 'o 'Isileli.

<sup>22</sup> ¶ "Pea 'e hoko 'o pehē, te mou talotalo ki hono vahevahe 'oe fonua, koe'uhi ke mou ma'u ia ko homou nofo'anga, pea mo e kau muli 'oku nofo

'iate kimoutolu: pea te nau tatau kiate kimoutolu, mo ha ni'ihī kuo fanau'i 'i he fonua 'i he fānau 'a 'Isileli; te nau ma'u ha tofi'a 'iate kimoutolu, 'i he ngaahi fa'ahinga kotoa pē 'o 'Isileli. <sup>23</sup> Pea 'e hoko ia 'o pehē, ko e fa'ahinga ko ia 'oku nofo ai ha muli, te mou vahe kiate ia 'a hono tofi'a 'i ai, 'oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua."

## 48

*1–23 'Ae ngaahi potu ki he fa'ahinga 'e hongofulu ma ua, 8 Mo e fale tapu, 15 Pea mo e kolo mo e tu'a kolo, 21 Pea mo e tu'i. 30 Hono fakafuofua 'oe ngaahi matapā ki he kolo.*

<sup>1</sup> Ko eni 'ae hingoa 'oe ngaahi fa'ahinga. Mei he potu tokelau, ki he fonua 'i he hala ki Hetiloni, 'i he 'alu ha taha ki Hamati, ko Hasaenani, ko e ngata'anga 'o Tamasikusi ki he feitu'u tokelau, 'o a'u ki he matātahi 'o Hamati; he ko hono fakan-gata'anga ia ki hahake mo lulunga; ko e tofi'a ia 'o Tani. <sup>2</sup> Pea hoko mo e ngata'anga 'o Tani, mei he potu hahake, 'o a'u ki he potu lulunga, ko e tofi'a ia 'o 'Aseli. <sup>3</sup> Pea hoko mo e ngata'anga 'o 'Aseli, mei he potu hahake, 'o a'u ki hono potu lulunga, ko e tofi'a ia 'o Nafitalai. <sup>4</sup> Pea hoko mo e ngata'anga 'o Nafitalai, mei he potu hahake, 'o a'u ki hono potu lulunga, ko e tofi'a ia 'o Manase. <sup>5</sup> Pea hoko mo e ngata'anga 'o Manase, mei he potu hahake, 'o a'u ki hono potu lulunga, ko e tofi'a ia 'o 'Ifalemi. <sup>6</sup> Pea hoko mo e ngata'anga 'o 'Ifalemi, mei he potu hahake, 'o a'u ki hono potu lulunga, ko e tofi'a ia 'o Lupeni. <sup>7</sup> Pea hoko mo e ngata'anga 'o Lupeni, mei he potu hahake, 'o a'u ki hono potu ki lulunga, ko e tofi'a ia 'o Siuta.

8 ¶ Pea hoko mo e ngata'anga 'o Siuta, mei he potu hahake, 'o a'u ki hono potu lulunga, 'e 'i ai 'ae feilaulau, 'aia te mou fakatapui, ko e kaho 'e ua mano hono laulahi, pea 'e tatau hono lōloa mo e ngaahi potu kehe mei he potu hahake, 'o a'u ki hono potu lulunga; pea 'e tu'u 'ae fale tapu 'i hono lotolotonga 'o ia. 9 Pea ko ia te mou fakatapui kia Sihova, ko e ua mano mo e nima afe 'a hono lōloa, pea ko e taha mano 'a hono laulahi. 10 Pea 'e tuku 'ae potu tapu ni ma'anautolu 'oku taula'eiki; ko e ua mano mo e nima afe hono lōloa, ki he potu tokelau, pea ko hono laulahi ki lulunga ko e taha mano, pea mo hono laulahi ki hahake ko e taha mano, pea ko hono lōloa 'i he potu tonga ko e ua mano, mo e nima afe: pea 'e tu'u 'ae fale tapu 'o Sihova, 'i hono lotolotonga 'o ia. 11 Pea 'e 'oe kau taula'eiki ia, 'akinautolu kuo fakatapui 'i he ngaahi foha 'o Satoki; 'akinautolu kuo fai 'eku fekau, pea na'e 'ikai te nau 'alu hē 'i he'ene 'alu hēhē 'ae fānau 'a 'Isileli, pe hangē ko e 'alu hē 'ae kau Livai. 12 Pea ko e potu fonua ko ia kuo feilaulau 'aki, 'e hoko ia kō e me'a tapu 'aupito ma'anautolu, 'i he ngata'anga 'oe kau Livai. 13 Pea 'i he potu 'oku hangatonu atu mo e ngata'anga 'oe kau taula'eiki, 'e 'i he kau Livai ha potu, ko hono lōloa, ko e ua mano ma nima afe, pea ko e taha mano hono laulahi: ko hono lōloa kātoa, ko e ua mano mo e nima afe, pea ko hono laulahi ko e taha mano. 14 Pea 'e 'ikai te nau fakatau ia, pe fetongi 'aki ha me'a, pe si'aki'i 'ae 'uluaki fua 'oe fonua: he ko e me'a ia kuo fakatapu ma'a Sihova.

15 ¶ Pea ko e nima afe 'aia 'oku toe 'i hono laulahi, pea 'oku fe'unga atu mo hono ua mano ma nima

afe, ko e potu ngofua ia ke tu'u ai 'ae kolo, ke fai ai 'ae nofo, pea mo hono ngaahi fale kitua'ā: pea 'e tu'u 'ae kolo 'i hono lotolotonga 'o ia. <sup>16</sup> Pea ko hono ngaahi fua eni; ko hono potu tokelau, ko e fā afe mo e nimangeau, mo hono potu ki tonga, ko e fā afe mo e nimangeau, ko hono potu ki hahake, ko e fā afe mo e nimangeau, pea ko hono potu ki lulunga, ko e fā afe mo e nimangeau. <sup>17</sup> Pea ko e potu kitu'a kolo ko e uangeau ma nimangofulu ki hono potu fakatokelau, pea ko e uangeau ma nimangofulu ki he potu tonga, pea ko e potu ki hahake ko e uangeau ma nimangofulu, pea ki hono potu ki lulunga, ko e uangeau mo e nimangofulu. <sup>18</sup> Pea ko hono potu 'oku toe 'i hono lōloa, 'o feangai atu mo e potu tapu kuo feilaulau 'aki, ko e taha mano ki he potu hahake, pea taha mano ki he potu lulunga; pea 'e feangai atu ia mo e potu tapu kuo feilaulau 'aki, pea ko hono tupu 'o ia 'e tuku ko e me'akai 'anautolu 'oku tauhi ki he kolo. <sup>19</sup> Pea 'e fili mai 'akinautolu 'e tauhi ki he kolo mei he ngaahi fa'ahinga kotoa pē 'o 'Isileli. <sup>20</sup> Ko hono kātoa 'o ia 'e feilaulau 'aki, ko e ua mano ma nima afe hono potu fakalōloa, pea ua mano ma nima afe hono fakamāukupu: te mou 'ai ke potupotu mālie 'ae feilaulau tapu, pea mo e tu'unga 'oe kolo. <sup>21</sup> Pea ko hono toe 'i hono potu fakatou'osi 'oe feilaulau mā'oni'oni, 'e tuku ia mo e tu'i, pea ko e tu'u'anga 'oe kolo 'e 'alu fe'unga mo e ua mano ma nima afe 'oe feilaulau, ki hono potu fakahahake, pea fe'unga ki hono potu lulunga, mo e ua mano ma nima afe ki hono ngata'anga fakalulunga, ke fehāngaaki mo e vahe ki he tu'i: pea 'e tuku ia ko e feilaulau mā'oni'oni; pea 'e tu'u 'ae potu tapu

'oe fale 'i hono lotolotonga. <sup>22</sup> Pea 'e 'oe tu'i 'ae potu mei he tofi'a 'oe kau Livai, pea mei he vahe 'oe kolo, koe'uhi 'oku tu'u ia 'i he potu vahe 'oe tu'i, 'i he vaha'a 'oe ngata'anga 'o Siuta, pea mo e ngata'anga 'o Penisimani.

<sup>23</sup> ¶ Pea koe'uhi ko e ngaahi fa'ahinga 'oku toe, 'e ma'u 'e Penisimani 'ae tofi'a mei he potu hahake, 'o a'u ki he potu lulunga. <sup>24</sup> Pea mei he ngata'anga 'o Penisimani, mei hono potu hahake, 'o a'u ki he potu ki lulunga, ko e tofi'a ia 'o Simione. <sup>25</sup> Pea mei he ngata'anga 'o Simione, mei hono potu hahake, 'o a'u ki he potu ki lulunga, ko e tofi'a ia 'o 'Isaka. <sup>26</sup> Pea mei he ngata'anga 'o 'Isaka, mei hono potu hahake, 'o a'u ki he potu ki lulunga, ko e tofi'a ia 'o Sepuloni. <sup>27</sup> Pea mei he ngata'anga 'o Sepuloni, mei hono potu hahake, 'o a'u ki pe potu ki lulunga, ko e tofi'a ia 'o Kata. <sup>28</sup> Pea ko e ngata'anga 'o Kata, 'i hono potu fakatonga, 'e fai atu ki he tonga 'o ngata mai mei Tema, 'o a'u ki he ngaahi vai 'i Melipa Ketesi, mo e vaitafe 'oku tafe atu ki he Tahī Lahi. <sup>29</sup> "Ko eni ia, 'ae fonua 'aia te mou vahevahe 'i he talotalo ki ai, ko e tofi'a 'oe ngaahi fa'ahinga 'o 'Isileli, pea ko honau tofi'a eni," 'oku pehē 'e Sihova ko e 'Otua.

<sup>30</sup> ¶ Pea ko e ngaahi fua eni 'oe kolo 'i hono potu tokelau, ko hono fua ko e fā afe mo e nimangeau. <sup>31</sup> Pea 'e ui 'aki 'ae hingoa 'oe ngaahi fa'ahinga 'o 'Isileli, 'ae ngaahi matapā 'oe kolo: ko e matapā 'e tolu ki he tokelau; ko e matapā 'e taha kia Lupeni, mo e matapā 'e taha kia Siuta, pea mo e matapā 'e taha kia Livai. <sup>32</sup> Pea ko hono potu fakahahake, ko e fā afe mo e nimangeau: pea 'e tolu 'a hono matapā; ko e matapā 'e taha kia Siosefa, mo e

matapā 'e taha kia Penisimani, pea mo e matapā 'e taha kia Tani. <sup>33</sup> Pea ko hono fua ki he potu ki tonga, ko e fā afe mo e nimangeau; pea 'e tolu 'a hono matapā; ko e matapā 'e taha kia Simione, mo e matapā 'e taha kia 'Isaka, pea mo e matapā 'e taha kia Sepuloni. <sup>34</sup> Pea ko hono potu ki lulunga, ko e fā afe mo e nimangeau; pea mo hono matapā 'e tolu; ko e matapā 'e taha kia Kata, mo e matapā 'e taha kia 'Aseli, pea mo e matapā 'e taha kia Nafitalai. <sup>35</sup> Ko hono fua takatakai na'e meimei taha mano mo e valu afe: pea 'e ui 'ae kolo mei he 'aho ko ia 'o fai ki mui, "Ko e 'Afio'anga 'o Sihova."

clx

**KO E TOHI TAPU KĀTOA**  
**The Holy Bible in the Tongan language of Tonga,**  
**Revised West Version**

Public Domain

Language: Tongan

Translation by: James Baxley

Cover and title page artist: Kitione Vailea

Digital editions and layout: Michael Johnson

Web site: <https://ebible.org/ton/>

Translator support: <https://worldoutreach.org/325>

2022-03-11

---

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files  
dated 30 Nov 2021

2362cc12-5c8d-5627-ad4b-c1c163858892